

AASTARAAMAT 2016/2017

Foto Tõnu Tiit

Foto Tõnu Tiit

Koostajad
Merilin Schults, Katrin Seppel

Haapsalu 2017

Sisukord

Läänemaa Ühisgümnaasiumi neljas õppeaasta ...	6
1. Töötajad.....	7
2. Hoolekogu	9
3. Õpilased.....	10
4. Õpilasesindus VÕLV	21
Võlvi tegemised.....	25
5. Huviringid	29
Meediaringi tegemised	29
6. Erasmus+ projekt „Kiirtee Euroopasse“ („Highway to Europe“).....	31
6.1 Läänemaa Ühisgümnaasiumi õpilased kihutasid kiirteel Euroopasse.....	31
6.2 Erasmus+ projekti kokkuvõte.....	34
7. Koolisündmused ja ettevõtmised	39
7.1 Kooliaasta avaaktus	39
7.2 Spordinädal.....	40
7.3 LÜGi I tuleviku olümpiamängud	42
7.4 11.M klass osales võistlusmängude sarjas “Tallinn – meie pealinn”	44
7.5 Sinilindudeks saamise nädal.....	45
7.6 Sügisene loodusreis Põhja-Läänemaale.....	47
7.7 Doris Kareva Läänemaa Ühisgümnaasiumis.....	49
7.8 Kogumispraktika lasteaias	51
7.9 Hõimunädal	51
7.10 LÜGi IV monarh on Andree Prees	52
7.11 Väitlusseltsi korraldatud debatt.....	53
7.12 Jim Ashilevi tuli, rääkis ja võitis südamed	54
7.13 Kümnes vene keele festival.....	56
7.14 Riigikogu liige Rainer Vakra andis loengu.....	58
7.15 Läänemeremaade Mudel Euroopa Parlamendi sessioon Kaliningradis.....	59
7.16 Läänemaa Ühisgümnaasium tõi lavale järjekordse vaimustava Playback Show...	60
7.17 Etluskonkursi „Koidulauliku valgel“ maakondlik eelvoor	64
7.18 Kohtumine Andres Noormetsaga.....	66
7.19 Tammsaare radadel	66
7.20 Haapsalu eestikeelse gümnaasiumihariduse 98. aastapäev.....	67

7.21	Riina Reinersi isikunäitus	68
7.22	Jõuluball „Veneetsia maskeraad“	68
7.23	Kivirähk, Kivirähi, Kivirähu, Kiviräha – õige on Kivirähki!	70
7.24	DESTROY TO CREATE	72
7.25	12.M klass katsetas e-kirjandit.....	73
7.26	Sirli Leesmenti ja Marta Velda Loosi fotonäitus keskraamatukogus	76
7.27	Nostalgiadisko.....	77
7.28	Helen Lemberi fotonäitus keskraamatukogus.....	78
7.29	EYP sessioon Kaunases	79
7.30	Tööturuteemasid käsitlev kohtumine 11. klasside õpilastele.....	82
7.31	Haapsalu Põhikooli õpilased LÜGiga tutvumas	83
7.32	LÜGi õpilaste näitus Haapsalu Linnagaleriis	84
7.33	Mudel-Euroopa Parlamendi piirkondlik sessioon LÜGis.....	85
7.34	Õpilasfirma Meraky sai õpilasfirmade laadal meediakajastuse auhinna	86
7.35	Sõbrapäev.....	86
7.36	Eesti Vabariigi 99. aastapäevale pühendatud kõnevõistlus	88
7.37	Direktori Eesti Vabariigi 99. aastapäevale pühendatud vastuvõtt	89
7.38	Eesti Vabariigi aastapäeva kontsert-aktus.....	90
7.39	Karjäärimesil Oma Rada 2017	91
7.40	Võlviõhtud	92
7.41	Läänemaa Ühisgümnaasiumis käis esinemas Mihkel Raud	93
7.42	Kirjanikud noorte ees, noored kirjanduse ees	95
7.43	Kristina Naudi tutvustas töölepinguõigust.....	97
7.44	Võõrkeelte päevad.....	98
7.45	Rahatarkuse loeng 11.R klassi õpilastele.....	101
7.46	LÜGi külastas Rootsi suursaadik Anders Ljunggren.....	102
7.47	Mingi Muusika Üritus.....	103
7.48	Kooliteatrite festivalile sõidab LÜGi draamaring „Või Midagi Sellist“	105
7.49	Kristiina Teinemaa avas isikunäituse.....	106
7.50	Kohtumine EKA moedisaini osakonna juhataja Piret Pupartiga ja moe- ja tekstiilidisaini magistrantidega.....	106
7.51	Lügnessi rekordid.....	107
7.52	Tutipidu.....	109
7.53	Loeng vaimse tervise teemadel	110

7.54	Kohtumine USA suursaadikuga.....	111
7.55	Tagasi kooli Euroopa nädal.....	112
7.56	Kevadine spordipäev.....	113
8.	Üldoskuste nädal.....	115
8.1	Kirjanduse töötuba raamatukogus.....	122
8.2	Suunavahetuspäev – majandussuund.....	125
8.3	Suunavahetuspäev – humanitaarsuund.....	128
8.4	Suunavahetuspäev – reaalsuund.....	129
8.5	Suunavahetuspäev – sotsiaalsuund.....	130
8.6	Suunavahetuspäev – spordi- ja tervise suund.....	132
9.	Suunapäevad ja -üritused.....	133
9.1	Loodussuund.....	133
	Premiareis Pärnumaale.....	133
	Karin Veide esitles Eesti Keemiaõpetajate Liidu talvapäevadel oma uurimistööd.....	135
	Üle-eestiline õpilaste keskkonnaalaste uurimistöde konkurss 2017.....	136
	Üleriigiline RMK metsaviktoriin 2017.....	137
	Praktilise loodus- ja keskkonnaõppe kursuse õpilased Lõuna-Läänemaad avastamas ..	138
9.2	Majandussuund.....	139
	Õpilasfirma idee leidmise ja alustamise üritus HAKKATON.....	139
	Jan Plaan – külalislektor majandussuuna õpilastele.....	141
	10. majandusklassi õpilaste tund INNOKAS.....	142
	Koolinoorte äriideede konkurss Bright Minds 2016/2017.....	144
	12.H klassi õpilane Martin Nerman juhendas 10.M klassi õpilasi.....	145
	11.M ja 12.M õpilased suunapäeval Tallinnas.....	147
	Äriideede konkurss Bright Minds start-up esimene koolituspäev 8. detsembril 2016...	150
	10.M õpilased kohtusid ettevõtjaga.....	152
	Äriideede konkurss Bright Minds start-up teine koolituspäev 26. jaanuaril 2017.....	153
	Äriideede konkurss Bright Minds start-up kolmas koolituspäev 6. veebruaril 2017.....	154
	10.M õpilased õppisid Maksu- ja Tolliametis maksuteemasid.....	156
	Äriideede konkurss Bright Minds start-up neljas koolituspäev 2. märtsil 2017.....	157
	Bright Minds koolinoorte äriideede konkursi esinemiskoolitus finalistidele 2017.....	159
	Bright Minds finaaliüritus 2017.....	161
	10.M õpilased suunapäeval Tartus.....	162

10.M õpilaste ettevõtte külastus	164
9.3 Humanitaarsuund.....	165
Müüte murdev õppepäev Tammsaare vaimus.....	165
Viljandist ja Tartust kultuuri kuhjaga.....	167
10.H ning 10.LR suunapäev Tallinnas	169
9.4 Reaalsuund.....	170
Reaalsuuna suunapäev Tallinna Tehnikaülikooli ja Robotexile	170
Müüte murdev õppepäev Tammsaare vaimus.....	171
9.5 Sotsiaalsuund	172
Arheoloogiga Lõuna-Läänemaal.....	172
Tutvumine sihtasutusega Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid.....	174
Suunapäev viikingite ja poliitikaga	175
Ajaloalaste uurimistöode riiklik konkurss Eesti Vabariigi Presidendi auhindadele	177
9.6 Spordi- ja tervise suund	178
Tuletõrjespordi mängudel Türi staadionil	178
Õpilaselt õpilastele	179
Ülekooliline valikaine „Liikumine ja tervis“ 2017	181
Spordi- ja tervise suuna suunapäev Valgas	183
Kohtumine Margus Luigega.....	184
10. Väga hea õppeedukusega õpilased	186
11. Parimad tulemused olümpiaadidel, konkurssidel ja võistlustel	190
11.1 Spordivaldkond	190
11.2 Humanitaar- ja sotsiaalvaldkond.....	192
11.3 Loodus-, reaal- ja majandusvaldkond	197
12. Aasta õpetaja	198
13. Kuld- ja hõbemedaliga lõpetajad.....	200
14. Aukoja liikmed.....	200
15. Lõpetajad.....	200
16. Konkurssidel auhindu võitnud õpilaste tööd.....	203
16.1 Johanna Liiv - „Eesti - rahu või möllu riik?“	203
16.2 Kris-Mariin Pals - “Ole avastamisnälgane. Ole rumal.”	205
16.3 Karl-Christoph Rebane - „Minu Eestile“	208
16.4 Henri Jakobson - „Kärbsed“	210

Läänemaa Ühisgümnaasiumi neljas õppeaasta ...

...algas kibekiire valmistumisega LÜGi esimesteks tuleviku olümpiamängudeks, üldoskuste nädalaks ja rahvusvahelisteks kohtumisteks ERASMUS+ projekti raames.

Taas veendusin, et LÜGi majas tegutsevad asjalikud töötajad ning õpivad andekad õpilased. Õppimine ei toimunud mitte ainult õppetunnis vaid iga muu ettevõtmise käigus. Teistmoodi õpet pakkus detsembri lõpus toimunud üldoskuste nädal, kus traditsioonilised ainetunnid hoopis kõrvale jäeti. Igapäevatöösse lisasid vürtsi kohtumised tuntud inimestega, õppekäigud, koolitused väljaspool koolimaja ja palju muud.

Meie koolilõpetajad näitasid ka sel kevadel häid tulemusi riigieksamitel, kooli seinajärgi ehtima suur plaad medalistide nimedega, loodan tulevikus kuulda meie kooli lõpetajast kuulsast filmimehest ja luuletajast Karl-Cristoph Rebasest, kes juba 11. klassis esimese luuleraamatu ilmutas, isikunäitusi korraldas, filmi- ja etluskonkurssidel võite korjas.

Seda aastat jäävad meenutama kõik vahvad koolisündmused, mis juba traditsioonideks saanud, näiteks Sinilinnu- ja hõimunädalad, monarhi valimine, Playback Show, jõuluball, Lügnessi rekordid, taas ka Mingi Muusika Üritus ning esmakordselt keelenädalal toimunud suurejooneline vene romansside kontsert.

Nelja aastaga on Läänemaa Ühisgümnaasiumist saanud kool, kuhu soovitakse tulla õppima, seda näitab kevadine uute õpilaste vastuvõtt. Meie koolipere suurenes tervelt 23 liikme võrra, ja see on vahva!

Kõigest sellest ning kõigest toimunust saab lugeda käesolevast aastaraamatust.

Mõnusat lugemist ja meenutamist!

Leidi Schmidt, direktor

1. Töötajad

1. Tiina Brock	eesti keel ja kirjandus
2. Ulrika Grauberg	rahvatants
3. Mairi Grossfeldt	huvijuht
4. Karl Hein	ajalugu ja ühiskonnaõpetus
5. Viire Hints	õppealajuhataja, matemaatika
6. Embi Hunt	saksa keel
7. Mati Hunt	majandusjuht
8. Anneli Ilves	raamatukoguhoidja
9. Knud Jessen	inglise keel, rootsi keel, hispaania keel
10. Maret Järveots	eesti keel ja kirjandus
11. Liisi Karydi	kunstiõpetus
12. Jaan Koppe	programmeerimine
13. Heili Lukas	keemia
14. Ülle Lumeste	matemaatika
15. Kalle Lõuna	ajalugu ja ühiskonnaõpetus
16. Karin Lükk-Raudsepp	muusika, noortekoor
17. Jaana Maripuu	inglise keel
18. Kadri Mitt	matemaatika
19. Ekaterina Mokhovikova	inglise keel
20. Leelo Paju	kehaline kasvatus
21. Jana Porila	prantsuse keel
22. Imbi Raudkivi	geograafia
23. Rea Raus	majandus, inglise keel
24. Evi Riivits	matemaatika
25. Annika Rouhiainen	õppenõustaja
26. Leidi Schmidt	direktor
27. Merilin Schults	õppekorraldaja
28. Katrin Seppel	juhiabi, haridustehnoloog
29. Varje Sild	vene keel
30. Tiiu Soostar	vene keel
31. Tõnu Tiit	keemia ja füüsika

32. Aavo Tomingas

kehaline kasvatus

33. Monika Undo

eesti keel ja kirjandus

34. Mall Vainola

bioloogia, haridustehnoloog

35. Henry Viiret

IT administraator

Läänemaa Ühisgümnaasiumi töötajad 2016/2017. Foto: Pildikompanii OÜ

2. Hoolekogu

Hoolekogu koosseis 2016/2017

- esimees Karita Lubi, lapsevanemate esindaja
- aseesimees Kalle Lõuna, õppenõukogu esindaja
- sekretär Anneli Vaarpuu, toetava organisatsiooni esindaja (Lääne Maavalitsus)
- Madis Kütt, vilistlaste esindaja
- Lauri Luik, vilistlaste esindaja
- Liina Pöld, toetava organisatsiooni esindaja (Haapsalu Linnavalitsus)
- Britta Sool, õpilasesinduse esindaja
- Ruth Opmann, koolipidaja esindaja (Haridus- ja Teadusministeerium)

Lastevanemate esindajale kooli hoolekogus annab nõu lastevanemate nõukoda, kuhu on valitud iga klassi lastevanemate hulgast üks liige.

Nõukoja koosseis 2016/2017

- 10.H Piret Saar
- 10.LR Piret Soonmann
- 10.M Karita Lubi
- 10.Ü Merilin Niilop
- 11.M Sven Köster
- 11.R Anneli Rasu
- 11.H Heli Nöör
- 11.SST Marian Kukk
- 12.M Taavi Käsk
- 12.R Kaari Kikut
- 12.H Aap Uspenski

3. Õpilased

10.H, klassijuhataja Karl Hein. Foto: Pildikompanii OÜ

Kärolin Aviste, Alexander Clavel, Karmo Einmann, Orm Jondalar Jürgenson, Kelly Karlson, Sandra Kasepõld, Vadim Konov, Gert Käsk, Getter Leppikson, Johanna Liiv, Kadi Kärolis Elisabeth Lõhmus, Karmel Lääts, Ago Martin Mäesalu, Laura-Gerda Poolamäe, Morten Saar, Siim Suitsberg, Kristina Zubkova, Anette Marilin Villand, Anett Voorel

10.LR, klassijuhataja Maret Järveots. Foto: Pildikompanii OÜ

Joosep Altmets, Cärolin Grahv, Hain Hansman, Myrell Kalda, Kiur Kaljuvee, Karl-Ruuben Kauksi, Kerli Kisler, Älice Kollo, Karolin Kängsepp, Sandra Laanjõe, Jako Laherand, Laura Lazarev, Ranar Leisson, Joosep Lillemägi, Kenny-Robin Mastakov, Jevgeni Medkov, Aveli Meeles, Reio Mikk, Marko Paat, Raul Paju, Sten Raak, Viktor Romanov, Kerli Süster, Reno Špitsmeister, Alika Tarakanova, Henriette Uustalo, Heili-Eliise Vainlu, Kirti Kristi Viidas

10.M, klassijuhataja Imbi Raudkivi. Foto: Pildikompanii OÜ

Elis Aksli, Roger Ase, Estin Engbusk, Viktoria Joonasing, Elery Kallas, Kregor Krabbi, Carmen Köster, Mattias Lao, Jaan Lilles, Ants Lobjakas, Brita Lubi, Eliisbeth Lääne, Anete Matto, Emma Paajanen, Jarita Maaria Rintamäki, Liisa Sadam, Rasmus Saluäär, Reneli Saumets, Susanna Suu, Sandra Sündeva, Rauno Tapner, Liisa Truu, Kenet Tökke, Robin Ulla, Kärt Vassar, Kaspar-Rasmus Vilta, Marleen Võsa

10.Ü, klassijuhataja Kalle Lõuna. Foto: Pildikompanii OÜ

Robin-Villem Erisalu, Vjatseslav Hohlatov, Karl Gregor Jakk, Liisi Kajo, Adele Lass, Alger Lazarev, Kaspar Joonas Laurmann, Tailia Leer, Kirke Triin Lembinen, Vilma Marie Loos, Eenok Nõlvak, Randar Nõva, Gregor Palmits, Eduard Petrov, Mari-Ann Pokrovski, Riin Rosenberg Grete Sadulsepp, Dan Taidla, Merilyn Tamm, Annaliis Tähe, Karl-Edward Uiibo, Kristjan Võsu

11.H, klassijuhataja Tiina Brock. Foto: Pildikompanii OÜ

Rainis Altmeri, Liis Kerstin Aumere, Eero Eks, Taniel Johan Eller, Maarja Heinleht, Henri Jakobson, Ghetre Cahra Krikk, Hanna Kurg, Grete Liis Laid, Sirli Leesment, Helen Lember, Alex Liibert, Kristiina Liiv, Liisu Liiv, Liivia Lints, Carolin Loik, Marta Velda Loos, Anette Lunev, Marko Maisalu, Karl Jakob Nöör, Erki Pajula, Kriss-Lyna Prees, Liisa Rootare, Hanna-Liina Salumets, Marita Türkson, Helmi Vainlu, Madleen Vapper

11.M, klassijuhataja Tiiu Soostar. Foto: Pildikompanii OÜ

Heigo Ankuhin, Kristo Enn, Henri Helisma, Kelly-Karen Jõelet, Jako Kariste, Lisette Karja, Johanna Maria Koplik, Kristiina Köster, Hanah Lahe, Artur Laursoo, Kaidi Liivamägi, Lisett Loderaud, Birgit Loiguste, Marion Marjette Manni, Artur Matto, Hendrik Murumägi, Kaur Muuli, Johann Ojassoo, Siim Pikkaro, Karel Saarkopli, Jakob Jaan Schönberg, Rico Rein Talvar, Piia Tomingas, Meriliis Varbola

11.R, klassijuhataja Kadri Mitt. Foto: Pildikompanii OÜ

Sigrid Hallik, Anne-Mai Jalakas, Erik Kadomski, Kristjan Kaljuvee, Kertu Kiivit, Sander Kisser, Markus Kivimäe, Emil Laur, Vladislav Martõnov, Johanna Rasu, Anne-Mai Runtal, Denis Salihov, Aleksander Sits, Martten Tiitsma, Elina Tomingas, Hendry Viira

11.SST, klassijuhataja Annika Rouhiainen. Foto: Pildikompanii OÜ

Sten-Mark Alberg, Aleksander Allkivi, Rico-Reio Eslas, Eric Germ, Ksenija Ivanova, Kaarel Koit, Maarja Kruise, Sirle Küünarpuu, Demi Link, Kaitlyn Lääts, Sander Maripuu, Martin Matsberg, Ben-Ranno Nõmmik, Ketter Paat, Kris-Mariin Pals, Stiven Radzikovski, Elen Radutski, Riina Reiners, Marsella Tammes, Erik Taratuhin, Viktoria Tutuko, Marie Urvik, Kasper Vao, Mari Väljaots

12.H, klassijuhataja Jaana Maripuu. Foto: Pildikompanii OÜ

Katariin Aadman, Caryna Bogdanov, Kevin-Jarl Jaani, Karl Robert Konrad, Kaisa Kuusik, Sebastian Lehis, Iris Marleen, Martin Nerman, Kertu Nõmm, Mihkel Puhm, Mikk Päeske, Karl-Christoph Rebane, Sandra Saarniit, Mihkel Sinikas, Sandra Särg, Elina Tammeleht, Hendrik Tann, Kristiina Teinemaa, Greete Tikerpuu, Pent Uustalu, Kaisa Valm, Ergo Väandra, Madis Ülevaino

12.M, klassijuhataja Evi Riivits. Foto: Pildikompanii OÜ

Aimar Alton, Andres Dobõšev-Proosväli, Hans Joosep Jõgisalu, Laura Kasepõld, Malin Kisant, Carmen Korjus, Alvar Kruusma, Birgita Käsk, Merili Möll, Margit Paat, Janella Paulus, Kristiina Peterson, Sander Pihlak, Kristjan Raag, Jan Rosenberg, Fred Saarmäe, Britta Sool, Rahel Elisabeth Toffer, Lisete Ulla

12.R, klassijuhataja Embi Hunt. Foto: Pildikompanii OÜ

Eva-Marie Alasi, Antti Antikainen, Victor Chertov, Egert Jakobi, Grete-Liis Kalev, Kaspar Karja, Ergo Kessel, Geerit Kikut, Bruno Laande, Oliivia Lillep, Kerstin Nurme, Kristjan Palmiste, Tormi Peterson, Andree Prees, Brigita Põld, Raivo Roos, Rasmus Räli, Raimond Sarapuu, Johannes Schönberg, Mikk Sikemäe, Alexander Sovetov, Karin Talving, Karin Veide, Martin Veide, Jasper Vimm

4. Õpilasesindus VÕLV

Läänemaa Ühisgümnaasiumi õpilasesindus VÕLV (Võluvate Õpilaste Loominguline Valitsus) loodi 4. septembril 2013.

VÕLV on LÜGi õpilaste esindusorgan, kuhu kuuluvad kõigi klasside õpilaste valitud esindajad ja õpilased, kes huvituvad koolielu põnevamaks muutmisest. Õpilasesinduse tööd juhib juhatus, mis on viieliikmeline: monarh, asepealik, infopäalik ja 2 nõunikku. Monarh ja asepealik valitakse õpilaskonna ja õpetajate poolt hääletuse teel. Infopäalik ja nõunikud valitakse VÕLVi üldkogu liikmete poolt.

VÕLVi meeskond koosneb juhatuse liikmetest, vabatahtlikest valdkonnajuhtidest ja klasside valitud esindajatest. Suurprojektide korral laieneb VÕLV õpilasaktiiviks. Õpilasaktiivi töös saavad kaasa lüüa kõik aktiivsed õpilased, kes selleks soovi avaldavad. Neile määratakse ülesandeid jooksvalt. VÕLVil on oma esindajad õppenõukogus ja kooli hoolekogus, viimane valitakse VÕLVi liikmete poolt hääletuse teel. Nii juhatus kui hoolekogu liige valitakse üheks õppeaastaks.

VÕLV seisab hea selle eest, et kõikidel õpilastel oleks võimalus kaasa lüüa koolipoliitika kujundamisel, saada kogemusi, oskusi ja enesekindlust ning avardada silmaringi.

VÕLV teeb koostööd Eesti Õpilasesinduste Liiduga, Eesti Noorteühenduste Liiduga ja teiste haridust edendavate organisatsioonidega.

VÕLV pakub oma liikmetele:

- aktiivset osalemist kooli näo kujundamises;
- omaalgatuse toetamist;
- pidevat infot koolitustest ja üritustest;
- tasuta või odavamad koolitusvõimalust õpilasesinduse arendamiseks;
- kogemuste saamist ja eneseteostamise võimalust juhtimises, meeskonnatöös, esindamises, ettevõtlikkuses jne.

VÖLVi juhatuse liikmed

Monarh Andree Prees

Juhatuse liige Britta Sool

Asepäalik Jasper Vimm

Juhatuse liige Martin Nerman

Infopäälük Rahel Elisabeth Toffer

VÕLVi liikmed 2016/2017

10.H

Gert Käsk, Ago Martin Mäesalu, Johanna Liiv

10.LR

Joosep Altmets, Karolin Kängsepp, Kenny-Robin Mastakov, Alike Tarakanova

10.M

Roger Ase, Robin Ulla, Viktoria Joonasing, Emma Katariina Paajanen

10.Ü

Dan Taidla, Karl-Edward Uiibo, Kaspar Joonas Laurmann, Vilma Marie Loos

11.H

Taniel Johan Eller, Liisa Rootare, Marko Maisalu, Hanna-Liina Salumets, Liivia Lints,
Kriss-Lyna Prees, Anette Lunev

11.M

Kaidi Liivamägi, Hendrik Murumägi, Artur Matto, Lisett Loderaud, Siim Pikkaro, Karel Saarkopli

11.R

Elina Tomingas, Kertu Kiivit, Denis Salihov

11.SST

Kris-Mariin Pals, Kaarel Koit, Ksenija Ivanova

12.H

Martin Nerman, Sandra Saarniit, Greete Tikerpuu

12.M

Britta Sool, Carmen Korjus, Rahel Elisabeth Toffer, Andres Proosväli

12.R

Geerit Kikut, Andree Prees, Jasper Vimm, Brigita Pöld

VÕLV 2016/2017. Foto: Pildikompanii OÜ

Võlvi tegemised

Õpilasesinduse VÕLV laager

VÕLVi seltskond käis tööaastat käivitamas taas Tuksi laagris, mis toimus 7.-8. septembril. Laagrit alustati tavapärase küsimuseringiga „Mida sina oled valmis panustama?“ ning seejärel tutvuti uute liikmetega. Peale seda algas töö rühmades. Et rühmad rohkem koostööaltid oleksid, korraldati „sisseelamiseks“ fotojaht. Siis läks tööks – arutati erinevaid teemasid alustades kooli kodukorrast ja traditsioonide planeerimisest, lõpetades monarhi valimise süsteemi muutmise ettepanekutega. Hiljem korraldasid LÜGi Aukoja liikmed vahva meeskonnamängu ning õhtu lõppes vägagi magusalt – koogi söömisega. Mõneti oli tegu patustamisega, sest söömisega alustati pool üks öösel... kõigepealt töö ja siis lõbu...

Järgmisel päeval tegime kokkuvõtteid ja asusimegi bussiga teele tagasi Haapsalu poole. Tundub huvitav? Liitu sinagi VÕLViga ning sul on au sellest ja paljustki veel osa saada!

Andree Prees, 12.R õpilane

Võlvi laager Tuksis septembris 2016

Võlvi laager Tuksis septembris 2016

Eesti II Noorte Metsaülikool 2016

21.-23. oktoober 2016 toimus Heimtali mõisas Viljandimaal Eesti II Noorte Metsaülikool. NMÜ on ärksate noorte ühiselt õppimise ja tegutsemise kogukond, mis arendab akadeemilist arutelukultuuri noorte hulgas. Noorte Metsaülikooli 2016. aasta teema oli TERVIS. Seekordses metsaülikoolis kõnelesid ja arutlesid meiega tervise valdkonna eksperdid ning praktikud avalikust- ja erasektorist ning saime osa meeldejäävatest ettekannetest ja töötubadest. Teiste hulgas käisid kohal näiteks tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski, Tiia Pertel Tervise Arengu Instituudist ning Tallinna ja Tartu Ülikooli esindajad. Üritus kulmineerus ühiselt kirjapandud memorandumiga, kus sõnastasime peamised noorte tervisemured ja nende põhjustajad ning ettepanekud antud probleemide lahendamiseks. LÜGi õpilastest osalesid metsaülikoolis Jasper Vimm, Andree Prees, Martin Nerman ja Hendrik Murumägi.

Andree Prees, 12.R õpilane

LÜGi õpilased Jasper Vimm, Andree Prees, Martin Nerman ja Hendri Murumägi minister Jevgeni Ossinovskiga

VÕLVi 2017 kevadised kokkuvõtted

Traditsiooniliselt võttis VÕLV 2016/17 õppeaasta kokku Tuksis. Laager toimus 29.-30. mail. Õhkkond oli tööine, sõnakas ja sisutihe, arutlusi jätkus lausa südaöösse.

Ürituste ja tegevuste analüüs kulmineerus VÕLVi Aasta teo valimisega. Ülekaalukalt võitsid Playback Show ja Mingi Muusika Üritus. Suuremat tähelepanu pälvisid veel perioodihinnetes lubatud puudulike arvu vähendamine, kümnendike kaasamise- ja helkuriprojekt.

Samuti anti välja kolleegipreemiad:

VÕLVi Säde (VÕLVi põhiväärtus: entusiasm) – silmasäraga väljakutsete tervitaja, põlemisega ülesannete lahendaja, entusiasmiga nakataja – Hanna-Liina Salumets

VÕLVi Magister (asjatundlikkus) – autoriteet asjakohaste teadmiste läbi, hea nõu teadja ja jagaja – Andree Prees

VÕLVi Teemant (kvaliteetne tulemus) – autoriteet isiklike kõrgekvaliteetsete tulemuste läbi.

Täpne, korrektne ja väsimatu – Britta Sool

VÕLVi Raudnael (koostöö) – hinnatuim partner, kellega koostöö on rõõmus, lihtne ja tulemuslik. Hea meeskonnatöö liige, kelle peale võib alati kindel olla – Jasper Vimm

VÕLVi Käivitaja (initsiatiiv) – üllataja uute ideede ja pealehakkamisega – Denis Salihov

VÕLVi Silmad (märkamine) – märkab tunnustada, abistada, kitsaskohti ja heategusid – Rahel Elisabeth Toffer

VÕLVi Hõbehuul (räägi inimestega!) – jutul on väärtust ja sisu, räägib õigel ajal õiges kohas õiget juttu – Andree Prees

Lisaks tiitliomanikele paistsid õppeaasta jooksul eriliselt silma veel Martin Nerman, Marko Maisalu, Sandra Saarniit, Carmen Korjus ja Anette Lunev.

Mairi Grossfeldt, huvijuht

VÕLVi laager Tuksis mais 2017

5. Huviringid

2016/2017. õppeaastal tegutsesid Läänemaa Ühisgümnaasiumis järgmised huviringid:

- Rahvatants. Juhendaja Ulrika Grauberg
- Noortekoor. Juhendajad Karin Lükk-Raudsepp ja Ilona Aasvere
- Draamaring. Juhendajad Karel Rahu, Triin Jugapuu, Mairi Grossfeldt
- Võrkpalliring. Juhendaja Annika Rouhiainen
- Korvpalliring. Juhendaja Leelo Paju
- Meediaring. Juhendajad Tiina Brock ja Henry Viiret

Meediaringi tegemised

Meediaringi tegemiste ja toimetamistega on võimalik tutvuda nende kodulehel <http://lygblogi.blogspot.com.ee/>. 2016/2017 õppeaasta esimesel poolaastal avaldasid meediaringi õpilased kokku 17 erinevat postitust.

Meediateemaline õppepäev

2. detsembril 2016 toimus Meediaklubi ja 10. humanitaarklassi meediateemaline õppepäev Tallinnas. Selle raames külastati Balti Filmi ja Meediakolledžit. Seal tutvustati maja erinevaid ruume ja õppimisvõimalusi. Huvitav oli oma silmaga näha nii heli- kui telestuudiot, mis mõeldud õppetööks, aga sisustus ja võimalused on professionaalsed. Mulje kogu koolist oli inspireeriv. Mitmed meediaklubi liikmed plaanivad edasiõppimist just selles koolis.

Õhtupoole osaleti publikuna TV3 saate „Me armastame Eestit“ salvestusel. See kogemus näitas teletöö kõögipoolt, mis vaatajale muidu nähtamatuks jääb.

Väljasõit oli õpetlik ja silmaringi avardav.

Tiina Brock, eesti keele ja kirjanduse õpetaja

BFMi külastus

„Me armastame Eestit“ telemängu salvestusel

6. Erasmus+ projekt „Kiirtee Euroopasse“ („Highway to Europe“)

6.1 Läänemaa Ühisgümnaasiumi õpilased kihutasid kiirteel Euroopasse

Möödunud 2016. aasta oli Läänemaa Ühisgümnaasiumile tähtis esimese suure rahvusvahelise projekti käivitumise tõttu. Alates sellest õppeaastast on käsil esimene Erasmus+ projekt, mis kannab pealkirja “Highway to Europe” (“Kiirtee Euroopasse”).

Projekti juhib õpetaja Ekaterina Mokhovichova. Projekt koosneb viiest etapist, millest igaühes tegeletakse erineva alateemaga, mis kõik on omavahel seotud. Lisaks LÜGile osalevad projektis ka kool Soomest Tampere, Saksamaalt Wolfsburgist, Rootsist Carlforsskast, Hispaaniast Pineda de Marist. Kokku kestab projekt kaks õppeaastat ja selle aja jooksul toimub õpilasaranne igasse partnerkooli, Haapsallu tullaakse novembris 2017. Novembri lõpus käidi juba nädalasel visiidil Soomes Tampere. Seal tutvustati üksteisele oma maad ja kultuuri, selgitati välja osalejate riikide sarnasusi ja erinevusi stereotüüpide ja üha leviva populismi taustal. Vastuvõtja kool oli Tampereen Yhteiskoulun Lukio. LÜGist osales kuus õpilast ja kaks õpetajat (Tiina Brock ja Karl Hein).

Kodutööna olid kõik koolid teinud filmi, mis tutvustas nende maa kultuuri õpilasele olulisest vaatevinklist. Näiteks anti ülevaade, milline on koolipäev sellel maal, mida teeb õpilane vabal ajal, millised on rahvussöögid või kuidas on antud kultuuris kombeks tervitada. Filmid olid väga eriilmelised, soomlased polnud näiteks huumoriga sugugi koonerdanud.

Kohapeal toimusid erinevad töötoad – draama, populism, stereotüübid, väitlus – , mille väljundid kanti ette lõpukonverentsil. Tegevust jätkus ka õhtuteks – rahvusõhtu viis julgemad saunalavalt jääaukugi, proovitud sai soomlaste määmi ja mängitud nende mängu. Viimasel päeval tehti ka väike ekskursioon pealinnas Helsingis ja nautiti kunsti Soome nimekaimas kunstimuuseumis Ateneum.

Edasiste kohtumiste teemad on seotud rahvuskeeltega Euroopas, majanduse, õppimis- ja töötamisvõimalustega Euroopa neis riikides, kes projektis osalevad. See on vaid väga üldine ülevaade pikast ja põhjalikust programmist. Lisaks tegevustele koolis, toimuvad ühised ettevõtmised ka õhtustel aegadel ja keeleõppe süvendamiseks ning kohaliku kultuuri paremaks mõistmiseks elavad õpilased alati peredes.

Järgnevalt räägivad oma kogemusest Tamperes käinud õpilased.

Randar Nõva, 10. kl

Mina elasin nädal aega perekonnas, kus oli ema, isa ja üks laps. Nädala jooksul käisin mitmes tunnis ja sain jälgida, kuidas Soomes õppetöö toimub. See oli palju vabam kui Eestis, aga tundide ülesehitus oli minu arvates kehvem kui siin (vähemalt nii palju, kui mina nägin).

Mina osalesin kolmel päeval väitlemise töötoas, mis oli väga raske, aga samas ka väga huvitav kogemus. Enamus, kes seal väitlemise töötoas olid, polnud mitte kunagi varem väitlemisega tegelenud ja see oli paljude jaoks uus kogemus. Selle nädala jooksul suhtlesin erinevate inimestega inglise keeles ja ma arvan, et see tõstis mu inglise keele taset märgatavalt. Õppisin lisaks inglise keelele ka sõnu teistest keeltest. Samuti andis see nädal mulle juurde esinemisjulgest, sest pidime ka teiste ees üles astuma. Selle nädalaga sain endale uusi sõpru nii välismaalt kui ka oma koolist, sest meie kooli 11ndikke ma varem ei tundnud.

Minu arvates on sellised projektid hädavajalikud ja neid peaks olema rohkem, sest tänu sellele saab tutvuda teiste riikide kultuuriga, saada uusi sõpru, harjutada inglise keelt ja samuti avardab see õpilaste silmaringi.

Henri Jakobson, 11. kl

Tegu on väga humanitaarse kallakuga kooliga, kus inimesed on imekspandavalt positiivsed ja vabad. Sain kaasa lüüa ka improklassis, kuhu mu võõrustaja mind viis, käisin ka vaatamas, milline on nende draamatund. Projekti raames osalesin aga draama töötoas (teatri töötoas). Töötoa teemaks olid erinevad kultuurid ning raskused, mis võivad ilmnedagi eri kultuuridest pärit inimeste kokkupuutel. Erinevate harjutuste käigus ilmnis, et soomlaste, rootslaste ja eestlaste jaoks on ebamugavad samad asjad – näiteks tervitamine, silmside ja komplimendi tegemine. Saksalaste ja hispaanlaste jaoks ei tekitanud see mingit probleemi. Töötoas tegime algul minietüüdi – anti koht, tegevus ja tegelased ning meie pidime looma sellest etüüdi. Algmaterjali saime koos TYK-i õpilastega improklassis, kus kõik said teatud osa meie loost – kas siis lõpu, alguse, haripunkti vms. Lõpuks valmis sellest materjalist terviknäidend.

Kõige tähtsamaks ma peaksin ikkagi eri rahvustest inimestega tutvumist, mistõttu see projekt täitis minu puhul kindlasti oma ülesande. Ilmnis, et me võime olla pärit väga erinevatest

kohtadest, aga tegelikult oleme kõik väga sarnased, tehtud lihast ja luust. Mina isiklikult olen valmis kõigist sellistest projektidest osa võtma ka tulevikus. See, mida me koju kaasa toome, arendab meid ja ka meie sõpru. Tagasi Eestis märkasin korraka teistsugust Eestit – inimesed on nii kinnised, oleksid nagu kaitsepositsioonis. Siis tulingi mõttele, et kui me kõik prooviks olla iga päev natukenegi avatumad, ning kui näeme võimalust kellelegi head teha või ütelda midagi ilusat, siis tehkem seda, sest see on ju täiesti tasuta ja ei tee kellelegi liiga, see teeb tegelikult elu lihtsamaks ja ilusamaks.

Karl Gregor Jakk, 10. kl

Minu kogemus oli väga meeldiv, kogu aeg oli midagi teha ja igav ei hakanud hetkekski. Minu töötuba oli keskendunud populismile ning pidime tegema selle kohta esitluse. Tänu sellele projektile sain endale juurde sõpru, sain lähemalt tutvuda Soome haridussüsteemiga ja hakkasin inglise keelt palju enesekindlamalt rääkima. Minu meelest on sellised projektid väga vajalikud, kuna see arendab julgust ennast väljendada võõras keeles ja keskkonnas ning võib luua väga häid tutvusi.

Siim Pikkaro, 11. kl

Taolised projektid on tegelikult enam kui ainult töötoad. Tuleb kokku hulk huvitavaid, motiveeritud inimesi, kes jätavad endast midagi maha. Ma olen skeptiline, kas ma oma uusi sõpru eriti veel näen, aga kindlasti oli nendega kokkupuude tõesti n-ö life changing experience. Soomest tulin ülimateeritult ja olin nagu endas rohkem selgusele jõudnud.

Osaesin draama töötoas, mis oli lõbus, huvitav ja hariv, aga tahan just rõhutada, et sellises projektis tasub osaleda juba ainuüksi seal olevate erinevate inimeste pärast. Mujal maailmas on kultuur ja käitumine hoopis teised ning see mõjutab, ma arvan, igapäev. Mina läheks 10/10 uuesti.

Madleen Vapper, 11. kl

Osaesin stereotüüpide töötoas. Minu jaoks oli aga kõige olulisem see, et kui puutuda kokku inimestega teisest kultuuriruumist ning ka ise viibida kodust eemal ja teha midagi sellist, mida varem ei ole teinud, siis on koju tagasi tulles nägemus oma kodust ka hoopis teistsugune, kui see oli enne, ning oluliselt on arenenud oskus vaadata asju suuremas pildis.

Kristiina Liiv, 11. kl

Minu jaoks oli kogemus äärmiselt positiivne. Vastuvõtja pere ning kõik, kellega tutvusin, olid vinged. Minu töötoaks oli väitlemine, kus tutvusime väitlemise põhitõdedega, saime ka praktilist koolitust omavahel väideldes. Enim hindan sealt saadud keelepraktikat, sest olla iga päev keskkonnas, kus suhtlemine toimub vaid inglise keeles, on väga arendav.

Tiina Brock, eesti keele ja kirjanduse õpetaja, projektijuht

Õpilased ja õpetajad Tampere

6.2 Erasmus+ projekti kokkuvõte

Projektis osalevad riigid: Saksamaa, Soome, Rootsi, Hispaania ja Eesti

Kestvus: 2016 september – 2018 september

Projekti juhivad Eestis õp Katja Mokhovichova ja Tiina Brock, abistavad Knud Jessen ja Karl Hein

Projekti Eesti osapoolel on oma koduleht, mida kujundab Madleen Vapper
<https://erasmuspluskiirteeuโรปasse.weebly.com>

Õppeaastal 2016/2017 toimus kolm projekti etappi – kokku saadi ja õpiti ühiselt Soomes, Saksamaal ja Rootsis. Igas kohas oldi nädal aega. Igas etapis osales kuus õpilast.

Osalejad Soomes: Karl Gregor Jakk, Randar Nõva, Henri Jakobson, Siim Pikkaro, Kristiina Liiv, Madleen Vapper.

Osalejad Saksamaal: Kristiina Liiv, Kris-Mariin Pals, Henri Jakobson, Piia Tomingas, Kirke Triin Lembinen, Kenny-Robin Matsakov.

Osalejad Rootsis: Taniel Johan Eller, Liisa Rootare, Hanna Kurg, Anette Lunev, Vadim Kononov, Lisett Loderaud.

Soome. Tampere konverentsi eesmärk oli õppida märkama rahvuste vahelisi erinevusi Euroopas ja seda, millised probleemid võivad esile kerkida (stereotüübid, keel ja kombed, populismi oht jne) rahvusvahelises töömeeskonnas ja kuidas neid lahendada.

Õpilased tegid kodus lühifilmi etteantud viie teema põhjal. Õpilased pidid välja mõtlema stsenaariumi, valmistama ette filmimisprotsessi (näitlejad, võttekohad, tehnika) ja monteerima filmi.

Õpilased osalesid Soome konverentsil rahvusvahelistes tiimides erinevates töötubades. Töötubade teemad olid järgmised:

1. Stereotüübid tööturul: mehed vs naised, rassid, eri rahvused, vanad vs noored jne. Stereotüüpidega kaasnevad probleemid ja kuidas neid lahendada.
2. Populism kui tänapäevane probleem Euroopas: näiteks Brexit, pagulased, parempoolsed parteid.
3. Väitluse töötuba: õpetati väitluse reegleid, harjutati kahes rühmas ja lõpuks valmis näidisdebatte teemal „Kas inglise keel peaks olema Euroopas rahvusvahelise suhtluse keel pärast Brexitit?“
4. Draama töötuba, kus õpilased valmistasid ette etüüde erinevatel teemadel, mille põhjal valmis terviklik lühinäidend, kuidas rahvuslikud eripärad (keel, kombed, käitumine jne) rikastavad maailma.

Viimasel päeval esitlesid õpilased valminud töid kõikidele, millele järgnes diskussioon

Saksamaa. Wolfsburgi konverentsi eesmärk oli välja selgitada elukestva õppe olemus ja selle olulisus.

Kõik partnerriikide õpilaste tiimid (v.a Saksamaa) andsid esimesel päeval kodus ette valmistatud emakeeletunni saksa õpilastele (anti soome, rootsi, hispaania ja eesti keele tund). Selle tunni jaoks valmisid erinevad töömaterjalid. Näiteks eesti keele tunni läbiviimiseks koostasid eesti õpilased töölehe, sõnavaramängu saksa ja eesti keele seoste märkamiseks (aluseks olid saksa keelest tulnud laensõnad) ja värvide õpetamise mängu ning õpetati ka eestikeelne laul „Tere hommikust“.

Peale tunni andmist toimus tunnianalüüs ja kõik tiimid esitlesid enda tunnianalüüsi teistele tiimidele.

Õpilased osalesid järgmistel päevadel rahvusvaheliste gruppides erinevates töötubades:

1. Õpilased arutlesid ja fikseerisid joonisena selle, kuidas korraldada oma õppimisruumi ja töölauda, et õppimine oleks maksimaalselt efektiivne
2. Õpilase töötasid läbi hulga materjale õppimisstrateegiatest ja -stiilidest ning koostasid selle kohta failina kokkuvõtva brošüüri.
3. Õpilased töötasid läbi materjalid, mis käsitlesid teemasid alates Maslow teooriast ja koostasid selle põhjal brošüüri, kuidas olla keskendunud ja olla efektiivne õppija.
4. Iga õpilane kirjutas blogisse lühiarutluse motivatsiooni teemal.

Töötubadele järgnesid esitlused ja diskussioon.

Ühel päeval toimus veel ühine töötuba Braunschweigi kunstimuuseumis teemal „Kunst ja elukestev õpe“.

Rootsi. Västeråsi konverentsi teema oli sisenemine rahvusvahelisele tööturule.

Kõigepealt uurisid õpilased rahvusvahelistes tiimides eduka karjääri alustamise tingimusi: korrektsed ingliskeelsed CV-d, motivatsioonikirjad, tööintervjuud.

Seejärel töötasid õpilased välja strateegiad, kuidas edukalt valmistuda kandideerimiseks, kuidas välja tuua oma tugevusi tööintervjuul, motivatsioonikirja ja CV koostamisel.

Edasi said õpilased kohtuda ühe Rootsi tippjuhiga ja tööturu spetsialistidega, kes tegid esitlused sellest, millised on nende ootused tööjõu värbamisel ja andsid sellega seotud soovitusi noortele.

Viidi ka läbi näidistööintervjuu ühe vabatahtliku õpilasega. Seejärel osalesid kõik tiimid rollimängus, kus osa õpilastest kehastus tööandjateks ja teine osa tööle kandideerijateks. Mängu käigus oli väga oluline „tööandjate“ antud tagasiside ja kandideerijate oskus enda tugevaid külgi esile tuua.

Ühel päeval tegelesid tiimid sellega, et selgitasid välja 10 ametit, mis nende meelest tulevikus nende kodumaal kaovad ning esitlesid neid teistele tiimidele.

Projektitöö kodus. Igale projekti konverentsile eelnes ja järgnes töö kodukoolis. Igaks projekti etapiks oli kõikide projektis osalevate riikide õpilastele antud kodune töö, mille eelnevalt koostas vastuvõtva riigi projektitiim.

Projekti alguses panime üles ka projektistendi, tutvustamaks kõiki projekti partnereid ja teemasid. Meie Eesti tiim otsustas korraldada ka infotunnid esitlustega oma kodukoolis pärast igat väliskonverentsi. Kohe alguses saime aru, et projektitöö on väga huvitav, arendav ning seal käsitletavat teemat on kõigile noortele inimestele vajalikud ja silmaringi laiendavad. Meie jaoks tundus oluline jagada saadud informatsiooni, tulemusi ja kogemusi kõigiga (kõigi kooli õpilaste ja õpetajate ning töötajatega). Kuna konverentsid olid erinevates riikides, siis pidasime vajalikuks tutvustada iga maa haridussüsteemi ja rahvuste eripärasid ning vahendada saadud teadmisi projektiteemadel.

Septembris 2017 toimub konverents Hispaanias, Kataloonia kuurortlinnas Pineda de Mar. Projekti lõpetab konverents Eestis, mis leiab aset 2017. aasta novembris Läänemaa Ühisgümnaasiumis.

Tiina Brock, eesti keele ja kirjanduse õpetaja, projektijuht

Soome. Tampere konverentsil

Saksamaa. Wolfsburgi konverentsil

Rootsi. Västeråsi konverentsil

7. Koolisündmused ja ettevõtmised

7.1 Kooliaasta avaaktus

2016/2017. õppeaastal alustas LÜGis õppimist 98 10. klassi õpilast.

1. septembril avaaktusel kõneles direktor Leidi Schmidt uue õppeaasta suursündmusteks valmistumisest – Erasmus+, tuleviku olümpiamängud, üldoskuste nädal, XII noorte lalulu- ja tantsupidu ning soovis läbi õppimise suuremaks kasvamist.

Koolipäeva lõpetas Haapsalu linna poolt korraldatud Trafficu kontsert kultuurikeskuse ees.

Direktor Leidi Schmidt pidamas kõnet 2016/17. õppeaasta avaaktusel

7.2 Spordinädal

Läänemaa Ühisgümnaasiumi spordinädal toimus 13.-21. septembril 2016. Spordinädala avas 11.SST õpilane Demi Link kooli aulas virgutusvõimlemisega ja spordinädala tutvustusega. Tundides tegid õpetajad õpilastele virgutusminuteid ja õpilased valmistusid kooli olümpiamängudeks, valmistades lippe, stende, ühtset riietust ja etteasteid esitamaks neid olümpiamängude kultuuriprogrammiks.

Spordi ja tervise suuna õpilased viisid suurtel vahetundidel läbi järgmiseid võistlusi:

- köievedu (võistkonnas 3 tüdrukut + 3 poissi)
- 10 klassidele „munakandmisvõistlus“, et selgitada olümpiatule kandja tüdruk ja noormees
- „plangu“ võistlus – 2 paremat tüdrukut ja 2 paremat noormeest said õiguse kanda olümpiamängude rongkäigus EOA olümpialippu
- „nael pakku“ võistles kogu klass
- „hularõnga keerutamisevõistlus“ oli individuaalne ja võitja noormees sai kanda olümpiamängudel kooli lippu.
- „rennipall“ võistkonnas 5 + 1 liiget
- „korvpalliviske võistlused“ võistkonnas 4 noormeest ja 4 tüdrukut

15. septembril käis külas Eesti spordimuuseum. Muuseumi esindajad tutvustasid muuseumi tegevust, eksponaate ja olümpiamänge ning korraldasid 4-5 liikmelistele klassi võistkondadele viktoriini. Spordinädala võistluste võitjaid autasustas Jüri Tamm Eesti Olümpiakomiteest LÜGi I tuleviku olümpiamängudel, mis toimusid 21. septembril Haapsalu piiskopilinnuses.

Võistluste parimad:

- Köievedu – I koht 11.H, II koht 12.H, III koht 12.M
- Munajooks – I koht Carmen Köster 10.M, I koht Joosep Altmets 10.LR
- „Plank“ – I koht Robin Ulla 10.M, II koht Knud Jessen – õpetaja; I koht Carina Bogdanov 12.H; II koht Reneli Saumets 10.M
- Hularõnga keerutamine – parim tüdruk Liisu Liiv 11.H; parim noormees Erki Pajula 11.H
- „Nael pakku“ – I koht 11.R , II koht 10.LR, III koht 10.H
- „Rennipall“ – I koht 11.SST, II koht 12.H, III koht – koolitöötajad
- Korvpalli viskevõistlus – I koht koolitöötajad, II koht 10.M, III koht 10.H

Köievedu

Võistlus „Plank“

7.3 LÜGi I tuleviku olümpiamängud

21. septembril 2016 toimusid Haapsalu Piiskopilinnuses Läänemaa Ühisgümnaasiumi esimesed tuleviku olümpiamängud. Osales 12 riiki – koolitöötajad ning kõik klassid. Iga riik valmistas omale lipu ning stendi, mida kanti rongkäigus.

Kommete kohaselt algasid olümpiamängud päikesekiirtest tule süütamisega kooli hoovis. Üritus jätkus rongkäiguga lossiparki. Eesti Olümpiaakadeemia lippu kandsid Knud Jessen, Robin Ulla, Caryna Bogdanov ja Reneli Saumets. Olümpiatuld kandsid Joosep Altmets, Carmen Köster, Kasper Vao, Andres Dobõšev-Proosväli, Marion Marjette Manni ning Elina Tammeleht.

Lipu heiskasid vehklejad Nelli Palju ja Katrina Lehis, tule süütas Eesti olümpiakomitee asepresident ning endine vasaraheitja Jüri Tamm. Kohtunike nimel andis vande Kaisa Valm, võistlejate eest Andres Dobõšev-Proosväli.

Võisteldi kuuel alal: vehklemine, hiidhüpped, ufode teatevõistlused mullipallide ja tandemsuuskadega, mobiilsed täpsusvisked, auto vedamine ning nädisalana reklaamis Monoratas segweysi ja monorattaid.

Üldvõitjaks tuli 12. humanitaarklass riigiga Equalia, kes sai preemiareisi “tulevikulinna“ Tartu, teiseks jäi Bukkakinton – 12. reaalklass ning kolmandad olid 10. humanitaarklass Slavislavia. Hõbe- ja pronksmedalile tulnud klass sai auhinnaks Haapsalu Veekeskuse külastuse.

Sportlikuma koolitõotaja konkursi võitis Knud Jessen. Viktoriinis võidutses koolitõotajate võistkond Lügia. Mobiilide kogumisvõistluse võitis Bukkakinton /12 R.

Olümpiamängude logokonkursi võitis Kristjan Palmiste, kes tegi ka reklaamplakatid ning kuulutused.

Kaitlyn Lääts ja Viktoria Tutuko, 11.SST õpilased

Olümpiamängude rongkäik Haapsalu lossiparki

Võistlus mullipallidega

7.4 11.M klass osales võistlusmängude sarjas “Tallinn – meie pealinn”

27. septembril 2016 osales 11.M klass Tallinna vanalinnas võistlusmängude sarjas “Tallinn – meie pealinn”. Analoogsed multikultuursed projektid on toimunud juba mitu aastat. Projekti eesmärk on tõhustada eesti ja vene keelt kõnelevate noorte kontaktide loomist, pakkuda keelepraktika võimalust, mitmekesistada koostegevusi ning laiendada osalejate silmaringi teadmistega Tallinna arengust, aja- ja kultuuriloost. Osalejaid on üle Eesti.

11.M kohtus sarja orienteerumismängus Lasnamäe Vene Gümnaasiumi õpilastega, kellega moodustati 7-8-liikmelised segavõistkonnad. Ülesandeks oli GPSi ja kaardi abil vanalinnas orienteeruda ning erinevaid ajaloolisi hooneid leida. Igas punktis lahendati mõistatus ning kuulati IPodidelt lugu antud koha ajaloo ja legendidest.

Pärast ülesannete täitmist koguneti vanalinnas restorani Peppersack, kus lahendati veel ühiselt mõistatusi ning viktoriini eelnevalt omandatud teadmiste põhjal. Saadud punktide järgi anti välja ka kohad. Esimeseks tuli võistkond Pingviinid, kuhu 11.M klassist kuulusid Hanah Lahe ja Piia Tomingas.

Päeva kõige suuremad plussid olid uued põnevad teadmised, Tallinna vanalinna tundmaõppimine ja keelepraktika, sest vene noortega suheldi nii eesti, vene kui ka inglise keeles. Oli väga tore päev.

Piia Tomingas, 11.M õpilane

Hanah Lahe ja Piia Tomingas

7.5 Sinilindudeks saamise nädal

27.-30. septembrini 2016 toimus Sinilindudeks saamise nädal ehk kümnendike kooli vastuvõtt abiturientide poolt. Nädal oli värviline ning sisaldas muu hulgas keedetud munade hellalt hoidmist ja viimastele pühendatud Munatantsu, mida esitati söögi alla ja peale. Teisipäeva teema oli ENSV ja kümnendikud riietati vastavalt, kolmapäeval muututi aga filmi- ja multikategelasteks. Loomulikult kaasnesid temaatilised tegevused. Traditsiooniliselt oli neljapäeva stiil sinine, mil kümnendikud pärast pikka ja lõbusat rituaalide kadalippu jõudsid vande andmiseni.

Sinilindude nädala ettevõtmised aulas

Sinilindude nädala ettevõtmised aulas

7.6 Sügisene loodusreis Põhja-Läänemaale

Esmaspäeval, 26. septembril 2016 suundusid 10.LR klassi ja valikaine „Praktiline loodus- ja keskkonnaõpe“ kursuse õpilased avastama Põhja-Läänemaad. Õpilasi saatsid õpetajad Mall Vainola ja Imbi Raudkivi. Õpilaste arvates oli päev igal juhul kasulikum õppevorm võrreldes arvutis õppimisega. Samuti pidasid õpilased oluliseks seda, et nähtuste võrdlemisel saab looduses „parema ülevaate“ kui tunnis.

Kokkuvõtte õppepäevast kirjutasid 10.LR klassi õpilased Myrell Kalda ja Kirti Kristi Viidas:

„26. septembril 2016 sõitsid õppereisile Põhja-Läänemaale 10. loodus-reaal klass ning teised kümnendikud, kes valisid praktilise loodus- ja keskkonnaõppe valikainena. Terve päev oli tegevusterohke ja huvitav, kõik tegid rõõmuga kaasa ning nautisid loodust. Ülesandeks oli teha võimalikult palju põnevaid pilte tegevustest ja loodusest ning üles märkida tähtsam informatsioon, tähelepanekud ja mõisted. Igas peatuspunktis tegime ka ilmavaatlusi.

26. septembri keskpäeval peale teist tundi alustasime sõitu Veskijärve karjääri poole. Ilm oli meie jaoks justkui tellitud, oli päikesepaisteline ja soe päev, mis oli ideaalne meie õppereisi päevaks. Veskijärvele jõudes jaotati õpilased kahte gruppi, selleks et kõik saaksid õppimisest maksimumi võtta. Esimesena oli meil võimalus näha metsapõlengu tagajärgi, mis oli küll toimunud 8 aastat tagasi, kuid jäljed olid siiski väga selgelt veel näha. Hämmastav oli meie jaoks tõsiasi, et 99% juhtuvatest metsatulekahjudest on süüdi inimene ning piisab vaid ühest väiksest sädemest, et mets „maani maha põleks“. Lisaks imeilusatele kanarbikuväljadele saime näha ka luiteid, mis on ligi 4000 aastat vanad. Luidete otsa minnes avanes sealt suurepärane vaade Veskijärvele, mis on mereveetekkeline ehk jäänukjärv. Sellised järved on omased kerkivatele rannikutele. Meile räägiti palju erinevate loomade, eriti kõrede kohastumistest, sealse maapinna kerkimisest ja isegi mõnest müüdist selle paiga kohta.

Nõva sadamas oli meie põhieesmärgiks näha bretšakive, mis on üpris haruldased. Sealne Toomanina Suurkivi on suurim Eesti mandriosal leiduv Neugrundi meteoriidikraatri bretšarahn. Seal tutvustati meile mitmeid taimi ning oli võimalus merikapsast proovida. Põnevaks osutus ka meile erinevat liiki merikarpide otsimine/määramine ning selle käigus õnnestus ühel meist isegi leida üks väike tähekujuline fossiil.

RMK Nõva Loodusmajja sõites näitas giid meile bussis mitmeid erinevaid huvitavaid fossiile ja rääkis veidi ka selle paiga ajaloo ja saime sõita mööda esimese maailmasõja-aegset kiviteed, mis viis kunagi raadiojaama. Loodusmaja juures nägime rabapeenart, justkui oleks tükike rabast muruplatsile toodud. Lisaks vaatasime ka õppefilmi nimega „Maa, mis tõuseb merest“. Film rääkis Nõva loodusest ning selle pealkiri on just selline seetõttu, et maapind tõuseb Nõva piirkonnas 3 mm aastas. See on noor maa, mille pinnavormid aja jooksul muutuvad, seega muutub ka loodus.

Järgmisena suundusime Peraküla randa. Igal aastal käib seal puhkamas palju inimesi ning on arutatud, et puhkajate arvu tuleks looduse kaitsmiseks piirata. Giid näitas meile erinevaid luiteliike ja saime ka ära proovida selle „kurikuulsa“ laulva liiva. Lisaks saime nautida ilusat vaadet ning teha palju pilte.

Viimaseks sihtkohaks oli Salajõe maastikukaitseala. Varemates tundides oli 10. loodus-reaal klass juba selle paiga eripäraga tutvunud. Seal viibides saime veel kõik koos arutada Salajõe põhjavee probleemide ja inimtegevuse üle ning siis hakkasimegi tagasi kodu poole minema.

Meie arvates oli see õppepäev huvitav ning hästi korraldatud, mis oli heaks vahelduseks tavalisele koolipäevale. Märkasime, et Läänemaa on tegelikult oma loodusega väga ilus ja eriline piirkond. Saime juurde palju teadmisi oma kodukandi kohta ning oli näha, et õpilased tegid ja mõtlesid huviga kaasa ning isegi õpetajad said uusi teadmisi juurde 😊,,

10.LR õppekäigul

7.7 Doris Kareva Läänemaa Ühisgümnaasiumis

Esmaspäeval, 3. oktoobril 2016 külastas meie kooli luuletaja Doris Kareva. On saanud juba heaks tavaks, et kirjanikud meie õpilastega kohtumas käivad. See on alati suurendanud huvi autori loomingu vastu, toonud ta lugejale lähemale.

Doris Kareva on olnud paljude lemmik ja ei olegi vast uskumatu, et ta on seda ka paljude tänaste noorte jaoks, seetõttu võeti poetess suure aplausiga juba saabudes vastu. Kuulama olid tulnud nii omaaegsed Kareva luule austajad õpetajate näol kui ka uus põlvkond noori, keda kirjaniku aegumatu luule samuti ükskõikseks ei jäta. Vestlus arenes suuresti kuulajate küsimuste toel ja neid jagunuks kauemaks, kui oli ette antud koolitunni pikkus ehk 75 minutit.

Kirgastav oli kuuldu-nähtu kindlasti nende jaoks, kes ise loojanatuurid või suured luulehuvilised, elamuse said kindlasti kõik kohalolijad. Seda, mis puudutas, äratas või mõtlema panna võis, oli küllaga. Näiteks kõlas selline mõte, et teatud värsside kirjapanemine on käsitööoskus, mis on õpitav ja mida võib teha kohe, kui palutakse, kuid see ei pruugi veel olla

luule. Luule tuleb kuskilt kõrgemalt ja kaugemalt, kuid seda tulemist on vaja õppida tähele panema.

Kohtumise lõpus, peale tulist aplausi ei lastud poetessi sugugi kohe minema: õpilaste hulgas oli autogrammisoovijaid, kingiti oma pilte ja isegi üks luulekogu. Pärast seda tegid Meediaklubi liikmed veel kaks lühiintervjuud: ühe blogi jaoks, teise televisiooni jaoks.

Doris Kareva sõnul oli kuulajaskond toetav ja terane. Meie nautisime esinejat ja tore, kui esineja sama tundis. Loodame, et inspiratsiooni uuteks üllitisteks said mõlemad osapooled.

Kohtumine leidis aset EV Kultuuriministeeriumi toetusel Viljandi Gümnaasiumi koordineeritava projekti “Intriig eesti kirjandusest koolidesse” raames.

Tiina Brock, eesti keele ja kirjanduse õpetaja, humanitaarsuuna juht

Doris Kareva kohtumas LÜGi õpilastega

7.8 Kogumispraktika lasteaias

11. klassi õpilased käisid 30. septembril 2016 Tõrukese lasteaia koolieelikutel uurimas, mida nad teavad arhetüüpsete tegelaste kohta.

Tihti ajas muutub arusaam, milline on haldjas, unemati, vampiir, libahunt vms tegelane. Ilmnes, et praeguseid lapsi mõjutab enim meedia ja filmimaailm, kui multifilmides on haldjad tiivulised ja libahundid sõbralikud, siis tekib ka väikestel säärane arusaam. Vanad arhetüüpsed tegelased on küll lastemaailmas olemas, aga need esinevad pisut teisel kujul. Juurde on tulnud ka uuemaid tegelasi, nt hambahaldjad.

Lapsed on aga väga õnnelikud, sest mõni on näinud haldjaid, mõni suisa vampiire.

Monika Undo, eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Riina ja Moona jutuhuos

7.9 Hõimunädal

Läänemaa Ühisgümnaasiumis on saanud traditsiooniks oma sugulasi meeles pidada hõimunädalaga. Varem on räägitud vadjalastest ja õpitud vadja keelt, pööratud tähelepanu meie oma murdealadele.

Tänavusel hõimunädalal uurisime lapitekil aga mari mustreid ehk pühendasime hõimunädala maridele. Sai teha nädala jooksul maride kohta e-viktoriini, proovida koolisöökla toite maride köögist, koolis oli üleval fotonäitus maridest, ei puudunud ka infostend maride kohta. Külas käis Eestis elav mari Aleksei Aleksejev, kes tutvustas õpilastele oma maa keelt ja kultuuri, avanes võimalus vaadata Aleksejevi dokumentaalfilmi „Lõikuspüha“ ning õppida Aleksejevi juhendamisel mari rahvatantse.

Monika Undo, eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Maride esindaja Aleksei Aleksejev

7.10 LÜGi IV monarh on Andree Prees

Läänemaa Ühisgümnaasiumis toimus 10.-14. oktoobril 2016 õpilasesinduse VÕLV juhi – monarhi – valimisnädal.

Valimisnädala raames korraldati erinevaid tegevusi tutvustamiseks kooliperele, monarhi valijaskonnale, kandidaate. Näiteks pandi kandidaadid proovile kahes mängus, mis näitasid nende reageerimisvõimet ja loominguilisust. Tiitlitaotlejad praktiseerisid ka väitlemist. Kahel debatil oli neil võimalus tutvustada oma nägemust ametikohast, lubadusi ning näidata oma

olemust ja kõnelemisoskust. Ühe diskussiooni läbiviijaks oli kooli esimene monarh Kristjan Tedremaa, teist aga juhatas õpetaja Kalle Lõuna.

Hääletamine toimus vabatahtlikkuse alusel ja seda suurem on rõõm kõrge valimisaktiivsuse protsendi üle – 83,3!

Läänemaa Ühisgümnaasiumi IV monarhiks valiti Andree Prees.

Asepäälikuks valiti Jasper Vimm. VÕLVi juhatuse liikmeteks valiti Britta Sool ja Martin Nerman ning infopäälikuks Rahel Elisabeth Toffer.

LÜGi IV monarh Andree Prees

7.11 Väitlusseltsi korraldatud debatt

19. oktoobril 2016 toimus kooli aulas Eesti Väitlusseltsi korraldatud debatt. Väideldi selle üle, kes peaks pälvima Euroopa Parlamendi poolt välja antava Andrei Sahharovi nimelise mõttevabaduse auhinna. Õpilaste arvates vääriks seda auhinda Türgi ajakirjanik Can Dündar, kellest on saanud Türgis toimuvatele meediavastastele repressioonidele vastuhaku sümbol.

7.12 Jim Ashilevi tuli, rääkis ja võitis südamed

7. novembril andis Läänemaa Ühisgümnaasiumis umbes pooltele kooli õpilastest ühe 75-minutilise tunni või, nagu ta ise ütles, kehva stand up etenduse Jim Ashilevi. Viimast tuleb huumoriga muidugi võtta.

Kui nimi Jim Ashilevi enne kohtumist mõnele õpilasele midagi ei öelnud, siis nägu oli neile kõigile tuttav – mäletati veel kultuurisaadet „OP“ ja tundides on vaadatud ka sarja „Maa, armastan Sind“. Seda, et Jim on ka näitleja ja lavastaja, eriti vast ei teatud, nagu ka seda, et Jimi kohta võib öelda ka kirjanik.

Jim sai noored „enda kätte“ kohe, kui saali astus, ja suutis nende tähelepanu kõita lõpuni ja oleks seda kauemgi teinud, kui aeg otsa poleks saanud. Millest ta siis rääkis? Pigem oleks õigem küsida, kuidas ta rääkis. Vahendan siinkohal õpilaste endi arvamusi.

„Jimi esinemises kogesin mingit moodi äratundmisrõõmu. Ta rääkis, kuidas temal samuti polnud kooliajal mingit aimu, mida ta tegema hakkab ja kuidas eesolevas elus üldse hakkama saab. Ta tundis, et on nii saamatu ega oska midagi teha ja arvatavasti ei leia kunagi tööd. Mul endal on üsna sama tunne. Aga tema leidis end lõppude lõpuks, küllap leian ka mina.

Jim on olnud siiani kõige huvitavam külaline meie koolis. Ta tundis end väga vabalt ja jutt oli humoorikas.“ (Karl Robert)

„Ashilevi jättis endast vägagi positiivse mulje. Mulle meeldis kõik – riietumisstiilist selleni, kuidas ta suutis kiirelt oma juttu naljapärleid sisse punuda. Meeldis tema ausus ja tõelisus.“ (Karl-Christoph)

„„Inspiratsioon tuleb töö käigus,“ kõlas Jimi suust, mis on minu arvates väga õige mõte. Jimi kuulaks hea meelega veel. Tal on mõnus hääl, arusaadav jutt, huumorimeel. Võib öelda, et ta inspireeris oma teoseid lugema.“ (Mikk)

„Kohtumine meeldis väga. Jim oskas publikuga suhelda. Mõjus väga inspireerivalt.“ (Pent)

„Minu jaoks jäid kõige rohkem kõlama tema värvikad lood.“ (Kaisa)

„Meeldis, et ta rääkis meiega nagu tavaliste inimestega ega olnud üleolev. Tegi palju nalja ja eriti meeldis, et ta suudab ka enda üle naerda. Ta ei tulnud eputama ega end näitama. Ta tundis meie vastu siiralt huvi – tahtis, et kõik saaks oma küsimustele ammendavad vastused.“ (Caryna)

„Mulle meeldis tema esinemine väga, oli meiega samal tasemel. Kõige enam jäi meelde mõte, et ebaõnnestumistest peab üle saama ja uuesti proovima. See oli aegade lähedaim kohtumine. Ei tulnud kordagi soovi võtta telefoni kätte.“ (Greete)

„Ta rääkis, kuidas ta koolis ei olnud eriti tubli, tal oli alati midagi tähtsamat teha. See meenutab mind ennast... Jim ütles, et hinded polegi ehk kõige olulisemad, tähtis on see, kui väga sa midagi teha tahad ja et alati tuleks püüelda unistuste poole. See tõstis motivatsiooni õppida koolis nii hästi kui saan, kui aga välja ei tule, siis pole hullu.“ (Sandra)

„Mulle meeldis, et ta oli eriliselt nooruslik ja aus ning tema huumor meeldis mulle samuti väga. Ta esines väga loomulikult, pani end kuulama.“ (Kertu)

„Oli huvitav, kuidas noor inimene rääkis elus hakkama saamisest, kuna see on ka minu lähitulevik. Hästi mõjus see, et ta ei teinud endast sellist kunstnikku või tähtsat isikut, vaid oli lihtsalt noor eesti mees.“ (Kristiina)

„Ta oli väga huvitav inimene ja nii mitmekülgne. Ja see tema positiivsus kiirgas ikka väga kaugele, tegi isegi mul tuju paremaks.“ (Elina)

„Ma ei osanud arvata, et ta nii äge inimene on. Televiisorist ta paistab neutraalne, tasakaalukas, emotsioonideta. Reaalses elus on kõik teistmoodi – ta oli inspireeriv, naljaks, avardas mu silmaringi. Väga lahe!“ (Kristina)

„Kohe kindlasti inspireeris ta mind oma raamatuid lugema.“ (Anette)

„Ta oli väga elav ja humoorikas, oletan, et ka tema raamatud on sellised.“ (Sandra)

„Ta oli nii lahe inimene, seega usun, et tema raamatud võivad ka väga head olla ja mul on plaan tema raamat lähiajal kätte võtta.“ (Getter)

Ideid, julgustust, inspiratsiooni ja motivatsiooni jättis ta kuhjaga meie majja maha. Loodan, et see esimene kord meie koolis ei jää viimaseks!

Kohtumine leidis aset EV Kultuuriministeeriumi toetusel Viljandi Gümnaasiumi koordineeritava projekti “Intriig eesti kirjandusest koolidesse” raames.

Tiina Brock, eesti keele ja kirjanduse õpetaja, humanitaarsuuna juht

Jim Ashilevi

7.13 Kümnes vene keele festival

Novembrikuus toimus Tallinnas Eesti Rahvusraamatukogus 10. vene keele festival. Iga-aastast festivali korraldab Puškini instituut, mis on suurim vene keele eraõppekeskus Eestis. Puškini instituut tegeleb vene keele ja kirjanduse toetamisega Eestis, vene keele riigieksami läbiviimisega, koolituste ja seminaride korraldamisega ning vene keele õpetamisega.

Vene keele festivalile kogunevad kõikjalt Eestist 9.-11. klasside õpilased, kes on huvitatud vene keelest ja kultuurist. Seekord esindasid Läänemaad Haapsalu Põhikooli õpilased Maian Tohver, Jelezaveta Salihova ja Aleksander Lukan, keda õpetab Jelena Turevitš, ning Läänemaa

Ühisgümnaasiumi õpilased Viktoria Joonasing, Kenet Tökke, Jaan Lilles ja Jarita Maaria Rintamäki, keda õpetab Tiiu Soostar. Festivalile mindi koos Haapsalu Põhikooli vene keele õpetaja Jelena Turevitšiga.

Festivalil osalejad jagati gruppidesse, ühte gruppi kuulusid nii vene keelt rääkivad õpilased kui ka need, kelle emakeeleks on eesti keel. Võisteldi omavahel eesti- ja venekeelsete lausete lugemises ning teadmistes vene ja eesti kirjanduse kohta. Etendati venekeelseid muinasjutte, mõeldi välja lõbusaid reklaame igapäevaste tarbeesemete jaoks, dubleeriti vene filme ja koostati kriminaaluudiseid tuntud muinasjututegelastest.

Festivali lõpuosas said kõik osalejad mälestuseks meened ja diplomid ning kuulutati välja „Valgustuse postihobused 2016“ võitjad. „Valgustuse postihobused“ on noorte tõlkijate konkurss, sel aastal olid tõlkimiseks antud Contra, Margus Karu, Andrei Astvatsaturovi ja Nikolai Zvjagintsevi teosed. Contra oli ka festivali külaliseks.

Läänemaa Ühisgümnaasiumi 10. klassi õpilane Viktoria Joonasing osales vene keele festivalil juba kolmandat korda. Festivalilt on ta saanud uusi tutvusi ja palju häid mälestusi. Seekord meeldisid Viktoriale kõige rohkem viktoriin ja muinasjututegelasest Kakukesest kriminaaluudise koostamine. Kenet Tökkele, kes õpib samuti Läänemaa Ühisgümnaasiumi 10. klassis, meeldis enim filmi dubleerimise ülesanne. Ta polnud enda sõnul varem suur vene keele sõber, aga festivalil osalemine tekitas temas rohkem huvi vene keele õppimise vastu.

Keelt õpib kõige paremini seda aktiivselt kasutades. Festival andis suurepärase võimaluse praktiseerida vene keelt loomuliku suhtluse teel.

Jarita Maaria Rintamäki, 10.M õpilane

Õpilased Rahvusraamatukogus vene keele festivalil

7.14 Riigikogu liige Rainer Vakra andis loengu

11. novembril 2016 andis 12.H klassile ühiskonnaõpetuse tunnis loengu „Kuidas igaüks meist riiki mõjutab/juhib?” riigikogu saadik Rainer Vakra.

Tunnis arutleti nii Haapsalule vajalike objektide, popcorni tarbimise võimaluste, valitsusele umbusaldamise avaldamise põhjuste, riigieelarve tasakaalustamisest loobumise ja paljude teiste teemade üle. Noored julgesid oma arvamust väljendada ja ka vastuväiteid esitada. Kõlama jäi seisukoht, et igaühel meist sõltub ühiskonna areng ja esmatähtis on omandada hea haridus südamelähedasel erialal.

Tunnis osalesid vaatlejatena Lääne maavanem Neeme Suur ja Haapsalu aselinnapea Liina Põld.

7.15 Läänemeremaade Mudel Euroopa Parlamendi sessioon Kaliningradis

Mudel Euroopa Parlament on simulatsioon Euroopa Parlamendi tööst, mille eesmärk on kaasata gümnaasiuminoori arutlema ja leidma lahendusi päevakajalistele probleemidele, mis puudutavad Euroopa Liitu.

Mul oli au olla osa Eesti delegatsioonist Läänemeremaade Mudel Euroopa Parlamendi (MEP) sessioonil, mis toimus 2.-9. oktoobril 2016 Kaliningradis. Delegatsioon oli kaheksaliikmeline ning sinna said noored, kes paistsid silma vabariiklikul MEPil. 7 päeva kestvast üritusest võtsid osa kümne riigi aktiivsed noored.

MEPil oli 6 erinevat komiteed. Mina olin komitees, mis keskendus haridusele ning kultuurile. Meie põhiprobleemideks olid näiteks rahvusvaheliste õpilasvahetusprogrammide vähene kättesaadavus; kõrged ülikooli tasud paljudes liikmesriikides; olukord, tänu millele ülikoolide poolt õpetatavad teemad ei ühti reaalse tööturu ning tööandjate vajadustega, millest tingituna on noorte seas (isegi peale ülikooli lõpetamist) väga kõrge töötus jne.

MEP andis mulle võimaluse luua uusi tutvusi välisriikide aktiivsete noortega ning avardada tohutult oma silmaringi. Sellest kõigest aitas mul osa saada LÜG, kes toetas mind transpordi- ja osalustasu kompenseerimisel. Mul on au käia koolis, kus toetatakse õpilaste arenemist ka väljaspool kooli. Delegatsioonis olin üks väheseid, keda kool oli nõus toetama. Aitäh!

Andree Prees 12.R õpilane

Andree Prees MEPil

7.16 Läänemaa Ühisgümnaasium tõi lavale järjekordse vaimustava Playback Show

17. novembril 2016 toimus Läänemaa Ühisgümnaasiumis taas Playback, mis tõi lavale kuusteist vägevat staarijäljendusnumbrit. Nende etteastete seast võis leida iga saalisistuja midagi meelepärast. Tänavu võis mitmes numbris näha peaaegu terve klassi jagu rahvast laval jalga keerutamas või kogu südamest rokkimas.

Õhtut viisid läbi Karel Rahu ja Sandra Saarniit. Nagu ühele Playbackile kohane, ei puudunud ka võistluselt auväärt žürii, kuhu kuulusid Liina Põld (Haapsalu aselinnapea), Kardo Ojassalu (vabakutseline koreograaf), Elena Koit (Viljandi kultuuriakadeemia teatrikunsti 12. lennu õpilane ja LÜG-i vilistlane), Grete Klein (näitleja ja laulja) ja Pirko Pärila (politseinik).

Pärast showd õnnestus kinni püüda Kardo ja Grete ning esitada neile paar küsimust. Kardo sõnul on ta varemgi olnud Playbackide žüriis, kuid märkis, et sellist taset pole ta enne kohanud. Gretegi on paar korda sattunud Playbacki žüriisse, kuigi tal olevat keeruline leida selle jaoks

aega. Teda rõõmustas siiski väga, et ta oli kutsutud ka LÜGi. Samuti selgus, et Grete ja Kardo jagasid ühiseid lemmikuid, ning nende rõõmuks olid mõlemad lood ka esikolmikus.

Tõesti – professionaalne valgustus ja heli, vahelülitused green roomi ning autentsed kostüümid (mõne valmistamiseks läks vaja kotitäis vanu laserplaate ja kilo liimi ning kuu aega tööd!) jätsid kogu üritusest väga hea mulje. Sel aastal oli sisse viidud ka väike uuendus – publik sai valida samuti oma lemmiku.

Esimest korda ei võitnud mitte klassikoosseis, vaid hoopis Rainis Altmere (11. kl) ja Kadi Elisabeth Lõhmuse (10. kl) tantsuline duett, kehastades Pinki ja tema tantsupartnerit loo “Try” saatel. Lisaks žürii südametele vallutasid nad täielikult ka publiku – tuldi publikulemmikuks. Elisabeth ja Rainis rääkisid põgusalt oma treeningutest ning sinistest puusadest.

Kas mõtlesite kohe, et teete sel aastal midagi kahekesi või avastasite kõigepealt laulu ja siis leidsite, et võiks seekord ühe dueti rahvani tuua?

Algul mõtlesime teha midagi pool naljaga, kuid mõne aja möödudes avastasime selle loo ning leidsime, et võiks proovida.

Lavale toodud tants oli üpriski keerukas ja nõudis kindlasti palju prooviaega. Kui tihti ja kui pikalt proove tegite?

Algul võtsime lödvemalt, tegime proove mõni kord nädalas, kuid mida lähemale tuli Playback, seda tihedamaks läksid ka proovid. Viimasel nädalal olid proovid lausa iga päev ja vähemalt 2-3 tundi. Tihti lõpetasime alles hilisõhtul.

Kasutasite kohati ekstreemseid trikke ja poose, kas läksite tihti proovist koju sinise puusa või küünarnukiga?

Jah, seda tuli ette peaaegu et iga proov. Jalad on praegugi veel katki.

Nii Rainis kui ka Elisabeth osalesid mõlemad ka oma klassi etteastetes, nii et neid võis õhtu jooksul laval näha üpris mitu korda.

Lisaks esikohale andis žürii välja veel neli järgnevat kohta, kes kõik said auhinnaks diplomi ning suure kringli. Esiviisik kujunes tänavu järgnevaks:

I koht – Elisabeth ja Rainis (Pink „Try“)

II koht – 11.H (Alice Cooper „Poison“)

III koht – Kuumliim ehk peaaegu 11.R (Verka Serdutchka „Dancing Lasha Tumbai“)

IV koht – 10.H (Filip Kirkorov „Indigo“)

V koht – 12.M (Grease „We go together“)

Peale selle jagas žürii välja eripreemiaid järgmistele inimestele: Mikk Päske, Vadim Konov, Denis Salihov, Erki Pajula, Raul Paju, Ago Martin Mäesalu. Eripreemiaid jagati laval eriliselt silmapaistnud isikutele. Parimaks meesstaariks osutus Taniel Johan Eller, kes tõi lavale Alice Cooperi, ning parimaks naisstaariks osutus Kriss-Lyna Prees, kes oli solist T-Studio tantsulises numbris “Glee”.

Ettevõtmise heale õnnestumisele aitas kaasa Haapsalu ettevõtted ning mitmed vägevad inimesed. Playback 2016 toetajad olid AC Sport, ToGo Sushi, Miku ja Mia maiustused, Salong Plus, Herman Bistroom & Baar, Toupie, Pizza Grande, Markus Sein, Egon Erkmann, Tiit Maivel, Henry Viiret, Indrek Viiret.

Samal ajal kui žürii otsust langetas, sai saalis puusa nõksutada Kristo Allika keerutatud plaatide saatel. Järgmise aastani, Playback!

Liivia Lints ja Madleen Vapper, LÜGi 11.H õpilased

Võidulugu Elisabeth ja Rainis, Pink „Try“ Foto: Markus Sein

II koht, 11.H ja Alice Cooper „Poison“. Foto: Markus Sein

III koht, 11.R ja Verka Serduchka „Dancing Lasha Tumbai“. Foto: Markus Sein

7.17 Etluskonkursi „Koidulauliku valgel“ maakondlik eelvoor

24. novembril 2016 toimus etluskonkursi „Koidulauliku valgel“ maakondlik eelvoor, kus osalesid nii põhikooliõpilased kui ka gümnasistid. Esitada tuli üks Lydia Koidula luuletus, lisaks vabalt valitud Eesti autori luuletus või proosakatkend.

Vabariiklikusse vooru pääses Läänemaa gümnasistidest Kristiina Köster 11.M klassist.

Kristiina esitatud Koidula luuletuses „Kevade on sala tulnud“ oli tunda ootusärevust, pingestatust, vastukaaluks Ilmi Kolla luuletus „Nukrad hetked“ puges Kristiina esituses tohutult hinge ning puudutas. Kristiina esitused olid niivõrd mõjuvad ja siirad, aga just mõjuvuses ja siiruses, samas lihtsuses peitus Kristiina võidu võti.

Maakondlikus voorus jagati ka eriauhindu. Kokku anti välja 4 eriauhinda ja 3 neist said Läänemaa Ühisgümnaasiumi õpilased. Tunnustati Piia Tomingat 11.M klassist, Kaidi Liivamäge 11.M klassist ja Lisete Ullat 12.M klassist.

Piia esitas Koidula luuletuse „Mälestus“, lisaks luuletuse „Olen tüdruk sukasilmnē“, mille autoriks Eda Ahi. Piia suutis edasi anda emotsiooni, tema esitustes oli malbust, kindlust, midagi ürgeestlaslikku, midagi soomeugrilikku, Piia lihtsalt lummas.

Lisete püüdis tabada armastuse eri tahke. Koidula luuletuste seast oli ta valinud „Tee lahti“, vastukaaluks oli aga suurepärase leid Juhan Smuuli „Mälestusi isast“. Lisete suutis tabada väikese lapse muret isa pärast.

Hoopis eriilmeliselt mõjus Kaidi. Tema Koidula luuletus „Ise“ kõlas väga jõuliselt. Tähelepanuväärne on aga Kaidi võime 7 minuti jooksul näidata end täiesti erinevatest külgedest. Nimelt valis Kaidi esitamiseks ka Jürgen Rooste katked tsüklist „Koidulaga süvitsi“. Nii kehastus Kaidi 19. sajandi kriitikuks, järgmisel hetkel mängis aga tänapäeva tibi. Kõikide rollidega sai Kaidi suurepäraselt hakkama.

Monika Undo, eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Piia Tomingas, Kristiina Köster ja Kaidi Liivamägi etluskonkursil

7.18 Kohtumine Andres Noormetsaga

28. novembril 2016 külastas 11.H lavakunsti tundi lavastaja Andres Noormets. Noormets on läbi elu tegelenud erinevate teatrilaste ametitega, teda saab nimetada lavastajaks, näitlejaks, teatripedagoogiks ja improvisaatoriks. Kirglikult suhtub ta ka kuuldemängudesse. Noormets viis läbi paaritunnise loengu, kus arutleti peamiselt teatrist, selle erinevatest variatsioonidest, kirjandusest ning lavastaja elust. Läbi kogu kohtumise püsis õhus uudishimu ning hea meeleolu. 11.H õpilased said ka oma küsimustele vastused ning uusi ideid tuleviku suhtes tekkis nii mõnelgi.

Hanna-Liina Salumets, 11.H õpilane

7.19 Tammsaare radadel

30. oktoobril 2016 möödus 90 aastat „Tõe ja õiguse“ ilmumisest (raamat tuli välja 30. oktoobril 1926 ning muutus kohe üheks loetavamaks teoseks lugejate seas). Seepärast on just 2016. aastal pööratud Tammsaare loomingu pärandile suurt tähelepanu. Nii ka Läänemaa Ühisgümnaasiumis.

30. novembril käisid 11.M ja 11.SST klassi õpilased Tammsaare radadel. Esmalt suundusime Kadriorus asuvasse Tammsaare muuseumisse. Kadrioru muuseumi teeb eriliseks kindlasti see, et kõik esemed, mööbel on originaalid. Kohati jääbki tunne, nagu oleks Tammsaare vaid hetk tagasi korraks välja läinud. Kadriorus saime teada palju põnevaid fakte Tammsaare elu ja loomingu kohta.

Kui külaskäik Kadrioru muuseumis sai läbi, suundusime Koitjärvele, kus Tammsaare elas venna juures kokku 15 aastat. Edasi sõitsime aga Vargamäele – Tammsaare sünnikoju.

„Tõde ja õigus“ algab sõnadega: „See oli läinud aastasaja kolmanda veerandi lõpul.“ Tegelikult tekkiski tunne, nagu oleksime sattunud 19. sajandisse ja pidi täheldama nagu Andres omal ajal, kui ta Krõödaga Vargamäele jõudis: „Seal ta ongi, see Vargamäe.“

Vargamäel saime teada, mida tähendas taluelu 19. sajandil. Saime katsuda, kui rasked olid toona veepanged tegelikult (ja need olid raskemad, kui arvata oskasime), saime ka teada, millised olid toonased pesemistingimused.

Ja kust on tulnud kohanimi Tammsaare? Arvatakse, et kunagi kasvanud tammede järgi sai koht ka väärika nime.

Tammsaare radadel olles said toonased olud palju selgemaks ja praegused üheteistkümnendikud mõistavad palju paremini nii Tammsaare elu kui ka tema loomingut.

Monika Undo, eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Tammsaare korter Kadriorus

7.20 Haapsalu eestikeelse gümnaasiumihariduse 98. aastapäev

19. detsembril 2016 olid kõik huvilised oodatud Läänemaa Ühisgümnaasiumi muuseumisse, ühtlasi oli võimalik külastada tähetorni. Muuseumis oli üles seatud väike näitus eestikeelsest gümnaasiumiharidusest Haapsalus. Ettevalmistamisel on Haapsalu gümnaasiumiharidus 100 juubelikogumik.

7.21 Riina Reinersi isikunäitus

LÜGi 11. SST õpilase Riina Reinersi isikunäitus „Rauast süda“ avati 13. detsembril 2016 Haapsalu Kunstikooli galeriis ja jäi vaatajatele avatuks kuni detsembrikuu lõpuni.

Esimese koomiksi tegi Riina 8. klassis loovtööna (2014). Samal aastal asus ta õppima ka Haapsalu Kunstikoolis, kus ta on nüüd juba neljandal ehk viimasel kursusel. Tema koomiksid on ülesehitatud ühele peategelasele Anuškale. Näituse pealkiri on „Rauast Süda“, sest koomiksi peategelase Anuška üleelamised nõuavad rauast südant. Ta elab üle mälestustena kogu oma väga pikka elu, mis kestis 10 000 aastat.

Riina Reiners isikunäituse avamisel Haapsalu Kunstikooli galeriis

7.22 Jõuluball „Veneetsia maskeraad“

22. detsembril 2016 toimus meie koolis iga-aastaselt särav jõuluball, kus osales ligi 200 õpilast, õpetajat, vilistlast ja esinejat. Sel aastal oodati kõiki osalejaid salapärasele Veneetsia maskeraadile, kus võis kohata igäihe maskitagust poolt. Üles astusid meie oma kooli andekad õpilased, kes tõid rahvani üllatava ja naerust pakatava programmi. Öhtut juhtis vilistlastrioo: Elena Koit, Kaarel Koel ja Leonid Bragin. Tantsupõrandal hullutas rahvast James Werts World Project, kelle saatel sai öhtu läbi jalga keerutada. Fotonurgas jäädvustas kõik soovijad pildile

Maarika Roosi ning särava programmi pildistas üles Markus Sein. Meeleolukale õhtule aitas punkti panna diskor Markus Sein, kes mängis kõigi lemmiklaule.

Peakorraldajad: Liivia Lints, Kriss-Lyna Prees, Hanna Kurg, Anette Lunev, 11.H õpilased

LÜGi õpilaste etteaste jõuluballil. Fotod: Markus Sein

James Werts World Project. Fotod: Markus Sein

7.23 Kivirähk, Kivirähi, Kivirähu, Kiviräha – õige on Kivirähki!

5. detsembril 2016 käis LÜGis õpilastega kohtumas kirjanik Andrus Kivirähk.

Kes tänapäeval ei teaks Andrus Kivirähki! Kes pole teda lugenud, on tema tekstidega tuttav kas mõne telelavastuse, animafilmi või teatrilavastuse kaudu. Ometi on ikka ja alati huvitav kohtuda silmast silma ja saada võimalus küsida seda, mis kuulajale parasjagu huvi pakub.

Sedapuhku saime teada, et menukirjaniku enda lemmikute hulka kuuluvad Mihkel Muti teosed ning kelle varasemat loomingut ta ka noortele soovitas. Loomulikult on üks vaieldamatu Kivirähki meelisautor A. H. Tammsaare. Kuna hiljuti valis eesti rahvas oma lemmiktegelast „Tõest ja õigusest“, siis küsiti ka Andrus Kivirähki arvamust tema lemmiku kohta epopöast. Kuigi küsimus oli raske, sest romaanis on palju suurepäraseid karaktereid, jäid sõelale Karin ja Peaar – on nad ju ka Kivirähki loomingus ennegi figureerinud ja kirjaniku meeli oma edasipürgijaliku ning igapäevasega mitte leppiva olemusega köitnud. Suurimad lemmikud maailmakirjanduse autorite seas on Andrus Kivirähki jaoks Dostojevski, Tšehhov, Gulgakov, Gogol, Tolstoi ja teisedki vene kirjanduse esindajad.

End horoskoopide ja irratsionaalsete asjade mitteuskujaks nimetanud kirjanik peab aga 20. saj olulisimaiks autoreiks lastekirjanikke Astrid Lindgrenit, Karlssoni jt tegelaste loojat, ja Tove Janssonit, Muumitrollide loojat . Ise kirjutab Kivirähk lastele seetõttu, et liiga palju on raamatulettidel leida rämps...

Saime veel teada, et filmigurmaan Andrus Kivirähk pole ega kuula ta ka taustaks muusikat ning kirjutab ta just ennelõunasel ajal, mil kodus on rahu ja vaikus.

Küsimusi jätkunuks saalitäiel publikul kauemakski, aga koolitund pani kohtumisele piirid. Loomulikult küsiti lõpus hulgaliselt autogramme ja 10.M klassi tüdrukud Jarita Maaria Rintamägi ning Elis Aksli kinkisid kirjanikule oma õpilasfirma tootena valminud seebi. Kas vihje „Rehepapile“ või mitte, aga armas oli see kindlasti.

Kohtumine leidis aset EV Kultuuriministeeriumi toetusel Viljandi Gümnaasiumi koordineeritava projekti “Intriig eesti kirjandusest koolidesse” raames.

Tiina Brock, eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Kirjanik Andrus Kivirähk

7.24 DESTROY TO CREATE

4. jaanuaril 2017 toimus Haapsalu Linnagaleriis Läänemaa Ühisgümnaasiumi abiturienti Karl-Christoph Rebase esimese isikunäituse avamine, mille pealkirjaks oli “DESTROY TO CREATE”. Näituse avapäeval sai näitusel nautida ka performance’it .

Kunstnik on iseloomustanud oma näitust järgnevalt: „Mu näituse mõtteks ning ühtlasi ka pealkirjaks on ”DESTROY TO CREATE” e. käsitlen läbi erinevate meediumite seda tunnet, kuidas inimestena on meil kõik tegelikult hästi, meil on kõik olemas, kuid seisame küsimuse ees, kas tahame, et meil oleks veel paremini või jääme rahule olemasolevaga.“

Näitusele on välja pandud kolm installatsiooni, film ning fotoseeria.

Kõige silmapaistvamaks teoseks on ilmselt installatsioon ”Tsirkus”, mida vaataja näeb kohe uksest sisse astudes. ”Tegemist on loomatsirkuste vastuolu kajastava teosega, kus on kasutatud loomatsirkust reklaamivaid lipikuid ning plakateid, mida käisin oma sõbrannaga suvel Haapsalu tänavatelt eemaldamas. Mõelda nendele loomadele, keda tsirkustes sunnitakse nõõri mööda käima, on südantlõhestav – tundsin, et pean seda emotsiooni vaatajaga jagama,” rääkis noor kunstnik isiklikult.

Kristiina Teinemaa, 12.H õpilane

Piia Tomingas ja Karl-Christoph Rebane näituse avamisel

7.25 12.M klass katsetas e-kirjandit

Haridusministeeriumil on plaan üle minna e-tasemetöödele ja e-riigieksamitele. Eesti keele e-riigieksami arendusega on jõutud nii kaugemale, et tehakse esimesi e-kirjandi katsetusi. Läänemaa Ühisgümnaasiumi 12.M klassil oli võimalus 19. veebruaril 2017 protsessis osaleda ja e-kirjandit kirjutada. Üldiselt olid 12.M klassi õpilaste muljed pärast e-kirjandit positiivsed.

Minule meeldis kirjandit kirjutada arvutis palju rohkem kui paberile, sest käed ei väsi 400 sõna kirjutamisest ära ja kui midagi läheb untsu, saab lihtsalt ära kustutada ja uuesti kirjutada. Samas on ÕSi arvutis palju mugavam kasutada kui paberikandjal. Üleüldiselt jäin väga rahule, teeks uuesti! *Fred*

Kirjandit kirjutada oli üpriski huvitav, sai palju kiiremini valmis. Samuti oli plussiks see, et kui tuli mõte, sai selle kiiresti kirja panna, paberil kirjutamine võtab nii kaua aega, et mõte jõuab vahepeal meelest ära minna. Kirjutasin esimest korda elus kirjandit arvutis ja võin öelda, et olen rahul ja teeksin seda teine kord ka uuesti. Palju mugavam ja kiirem variant. Ei olnud vaja kirjutada mustandit ja sõnad loeti ka minu ees ära. *Birgita*

Selline eksami sooritamise viis on väga mugav ning lihtne. Jäin ise selle testi tegemise viisiga väga rahule. *Aimar*

Minule isiklikult meeldis vastupidiselt ootustele kirjandi elektrooniline kirjutamine rohkem kui paberikandjal. Ma muudan tihti lausete sõnastust ning kuna eksamil on korrektori kasutamine keelatud, siis on inetu, kui puhtandis on mahatõmbamisi. Mul aga juhtub tihti nii, et mõtte kõige parem sõnastus tuleb viimastel minutitel, aga kui miski juba paberil on, siis naljalt seda sealt ära ei saa. Elektrooniliselt on kõik palju lihtsam – võin panna kirja kõik, mis pähe tuleb, ning hiljem saan sellest vajadusel lihtsalt vabaneda.

Üks väike negatiivne pool oli see, et ekraani pidev jälgimine väsitab kohutavalt silmi ning lõpus viimast korda kirjandit üle vaadates tundsin, et ma ei suuda enam loetavat efektiivselt analüüsida.

Sõnakorduste märkamine on paberile kirjutatult palju kergemini esiletulev kui elektrooniliselt.

Üldiselt aga olen peale tänast täielikult e-kirjandi pooldaja ning praegu on mul tunne, et oleksin valmis juba sel aastal lõpukirjandi elektrooniliselt tegema. *Janella*

Mulle ei meeldinud antud üritus, sest mulle meeldib kirjutada paberil. Ma tundsin, et mu mõtted vajasid pidevalt laiali, pea hakkas tohutult valutama ja silmad väsisid ära. Ma avastasin mitmeid kordi, et ma ei mõtle kirjutatu peale, vaid lihtsalt kirjutan. Käsitsi kirjutades mõtlen ma kirjutatu üle rohkem.

Oli plusse ka, näiteks sain ma mõtteid lisada terve kirjutamise aja teksti vahele, käsi ei väsinud nii ära. *Merili*

Mulle väga meeldis arvutis teha. Palju kiiremini saab valmis ja palju kergem on vigu parandada, ei ole sodimist ega midagi. Alguses häiris ainult teiste õpilaste kirjutamise klõbin, aga sellega õnneks harjusin ära ja lõpus ei pannud isegi tähele. *Lisete*

Minule meeldis kirjutada kirjandit arvutis. See säästab palju aega, sest ei pea mustandit ümber kirjutama ja ka käsi ei väsi ära. Alustekstide lugemine ei olnud silmi väsitav, sest need oli piisavalt lühikesed. Arvan, et e-kirjandit võiks ka edaspidi teha. *Laura*

Kerge on arvutis kirjutada, sest saab kiiremini ja sodimist pole, käsi ei väsi ära. Samuti on ÕSi palju kergem kasutada, ei pea raamatust otsima, üleüldse on enda kontrollimisvõimalusi rohkem. Alustekstid olid ka täitsa okeid.

Arvutil kirjutamisel ei jälgi ma oma õigekirja nii palju, sest siiski on igapäevane suhtlus arvutis vabam ja käsi on harjunud tegema vigu, paberil on kergem näha ja aru saada, kus midagi olema peaks. Samas silmad väsivad veidi rohkem ära.

Väga hull polegi, ellu jääme.

Aa see kribamishääl, mis kõik teevad, ajab hulluks. *Malin*

Minu arvates oli kirjandit arvutis kirjutada mugav, kuna jutt sujus kiiremini ja mõtted ei läinud meelest ära (kuna jõudsin kiiresti kirja panna). Siiski minu arvates peaks säilima õpilaste mingi kirjaoskus, ehk et eksamid peaksid olema paberikandjal, kuna muidu me oleme kõik nii digitaalsed, et paha hakkab. Samuti on arvutis raskem jälgida kirjavigu ning keskenduda nende parandamisel. Muidu süsteem oli hästi kujundatud, kuigi tekstiosa võiks olla suurem, et oleks parem ülevaade enda kirjutatust. Alustekste oli mugav vaadata ning meeldis, et polnud üks pikk tekst, vaid väikesed lõigud (kuigi alustekste ei pea kasutama, siis siiski olid need täna abiks). Apsakaid ikka tuleb ette ning need saime kiiresti lahendatud, polnud üldse hullu! *Carmen*

Mulle meeldis e-eksam, sest käsitsi kirjutamine ei ole minu jaoks üldse meeldiv. Arvutis kirjutades saab ka kiiremini valmis. Ainuke negatiivne aspekt oli minu jaoks see, et silmad väsisid helendava ekraani vaatamisest lõpuks ära. E-eksami ülesehitus oli lihtne ja arusaadav, kuid pakutud juhiseid ma ei kasutanud, sest mõtlesin, et tahan pigem oma mõtteid kasutada. *Sander*

E-eksam oli palju mugavam, kuna sai kohe kirjutada n-ö puhtandit, seda võis iga hetk muuta ehk aega hoiab sellega palju kokku. Samuti on arvutis kiirem kirjutada kui käsitsi. Miinuseks on see, et tihtipeale juhtub nii, et sõnas kas jääb täht puudu või kirjutad vale tähe juurde vms.

Isegi kontrollides on keeruline selliseid asju tähele panna. Võib-olla võib miinuseks nimetada ka seda, et kui teised kirjutavad, siis nad klõbistavad samuti klahvidega ning see hääl veidi segab keskenduda. *Andres*

Mõtted kogus kokku eesti keele ja kirjanduse õpetaja Monika Undo

7.26 Sirli Leesmenti ja Marta Velda Loosi fotonäitus keskraamatukogus

13. jaanuarist kuni 13. veebruarini 2017 oli Lääne Maakonna Keskraamatukogu kojulaenutuse teisel korrusel avatud Sirli Leesmenti ja Marta Velda Loosi fotonäitus “Haapsalu muutumine 40 aasta jooksul”. Näitus loodi õpilaste poolt praktilise töö raames.

Sirli Leesment ja Marta Velda Loos näituse avamisel. Foto Marita Türkson

7.27 Nostalgiaadisko

26. jaanuaril 2017 toimus Läänemaa Ühisgümnaasiumis nostalgiline videodisko. Selle aasta disko teemaks oli säravad kaheksakümnendad ning kõigil külalistel olid seljas tõetruud kostüümid. Õhtu jooksul oli osalistel võimalus tänu fotograaf Silver Raidlale end jäädvustada. Lisaks tantsimisele mängiti erinevaid mängu viktoriinist limboni ning kõige tublimad ja vastupidavamad said auhindu. Autasustati ka stiilseima kostüümi kandjat ja sel aastal läks tiitel Adeele Lassile.

Liina Salumets, 11.H õpilane

Nostalgiaadisko. Fotod: Silver Raidla

Nostalgiadisko Fotod: Silver Raidla

7.28 Helen Lemberi fotonäitus keskraamatukogus

Lääne Maakonna Keskraamatukogu lugemisaalis oli 2017. aasta veebruarikuus üleval LÜGi 11.H klassi õpilase Helen Lemberi fotonäitus "Tehnokraatlik ühiskond ja pärisolemine", milles Helen vastandas sotsiaalmeedias aega viitvat inimest ehedat elu ja loodust nautivale inimesele.

Helen Lember kutsus üles end ümbritsevat märkama ning enda lähedastega vahetult suhtlema.

Helen Lemberi fotonäitus

Tehnokraatlik ühiskond ja pärisolemine

Helen Lemberi fotonäituse plakat

7.29 EYP sessioon Kaunases

Samal ajal, kui enamus LÜGi õpilasi said õppida terve nädala detsembri lõpus natukese teise nurga alt ning koostada endale ise tunniplaani, osalesin mina Kaunases toimunud Leedu rahvuslikul Noorteparlamendi (European Youth Parliament ehk EYP) sessioonil, mis toimus 17.-21. detsember 2016. Mis on EYP?

„Tänaseks on EYPst saanud Euroopa suurim mitteformaalse haridusega tegelev noorteorganisatsioon – platvorm noortele poliitiliseks debatiks, rahvusvaheliseks dialoogiks,

eneseteostamiseks (nt korraldusvaldkonnas) ühiskonnateadlikkuse suurendamiseks ja ka ideede vahendamiseks. Igal aastal korraldatakse EYP liikmesriikides kokku üle 200 regionaal-, rahvus- ja rahvusvahelist sessiooni, kaasates tuhandeid noori üle Euroopa looma uusi sõprussidemeid ning arutlema sotsiaal-poliitilistel teemadel.“

Enne üritust pidime endale valima komisjonide eelistused, kus sooviksime tööd teha. Erinevaid komisjone oli 8. Minu esimeseks valikuks oli SEDE II (Security and defence), kuhu ma ka sain. Meie komisjon tegeles sisuliselt pagulaste diskrimineerimise peatamisega ning integreerimisega. Täpsemalt, kuna viimasel ajal on Euroopas julgeolek tänu terrorismirünnakutele suuresti tugevnenud, toob see kaasa mitte-eurooplaste (sh ja valdavalt rahumeelsete) „tagakiusamise“ ja etnilise profiilimise. Näiteks ametlikul tasandil – lennujaamades ning avalikes kohtades peetakse üldistavalt kõiki moslemeid julgeoleku ohuks. Samamoodi ka inimtasandil – kohalikud pigem tõrjuvad nad ühiskonnast välja. Seda kasutavad edukalt ära terrorismirühmitused, motiveerides valitsuse ning kohalike poolt tagakiusatuid radikaliseeruma. Meie eesmärk oli sõjapõgenikele pakkuda kaitset ja soodsat sissesulandumist Liikmesriikidesse, samal ajal silmas pidades jätkuvat julgeoleku taseme tõusu.

1. päev. Kohtusime esimest korda oma komisjoniga. Minu komisjonis oli 12 liiget, 8 erinevast riigist. Terve päev tegelesime me teambuilding-ga, mis sisaldab üksteise tundma õppimist, erinevaid meeskonnamänge ja palju suhtlemist, et komisjoni töö sujuks hästi.

2. päev. Teine päev algas Kaunase tehnikaülikooli auditooriumis avamistseremooniaga, seejärel suundusime tööruumidesse. Hakkasime tegelema oma teemaga. Panime kirja kõigi visioonid ning sõnastasime esmalt konkreetsed ja täpsed probleemid.

3. päev. Arutlesime ja otsisime lahendusi meie probleemidele terve päev, mis oli kõige väsitavam ja ajakulukam protsess, sest olid sattunud kokku väga erineva tausta, päritoluga ja kogemustega inimesed, siis arvamusi ja sellest lähtuvalt lahendusi oli väga palju. Pidime leidma siiski kompromissi.

4. päev. Tegelesime faktuaalse info otsimisega, erinevate uuringute analüüsimisega, et tugevdada meie seisukohti ning muuta resolutsiooni spetsiifilisemaks, seejuures täiendades pidevalt lahendusi. Vahepeal paar tundi tegelesime ka teiste komisjonide tööde kuulamisega ja

nõuannete andmisega. Seejärel pidime kokku panema lõpliku resolutsiooni meie komisjoni teemast.

5. päev. Toimus General Assembly ehk sisuliselt Euroopa parlamendi istungi simulatsioon. Kõik komisjonid pidid esitama Kaunase omavalitsushoones oma resolutsioone ning kaitsma neid. Kuna kõik näevad teiste resolutsioone juba 4. päeva õhtul, on võimalik kirjutada vastukõnesid ja otsida erinevaid asju mille kallal „nokkida“. Viiel päeval annavad eri komisjonide liikmed edasi oma arvamusi resolutsioonidest ning teised peavad oma kirjapandut kaitsma ja põhjendama, miks just neil on parimad ideed antud probleemi lahendamiseks. Peale debatti toimub hääletus. Kahjuks meie ning veel 4 komisjoni resolutsioonid lükati tagasi. Vaid kolm resolutsiooni võeti enamushääletega vastu.

Andree Prees, 12.R õpilane

Andree Prees Kaunases (tagareas paremalt teine).

7.30 Tööturuteemasid käsitlev kohtumine 11. klasside õpilastele

31. jaanuaril 2017 kogunesid 11. klasside õpilased aulasse, kus toimus tööturuteemaline koolitund. Õpilastega käis kohtumas Eesti Töötukassa karjääripetsialist Katri Buht.

Loengutunni teemad olid:

- Millised muutused on toimumas tööturul ehk tööturu trendid ja suundumused.
- Noorte töötus – mis see on ja kuidas tekib?
- Seadusandlus – millised on noorte õigused tööturul?
- Digitaalne jalajälg – kuidas see mõjutab minu töömaailma sisenemist.
- Kuidas saab töötukassa olla kasulik noorele tööotsijale?
- Suveks tööle! Miks ja kuidas? – tööotsingutega alustamine.
- Targalt Euroopasse tööle – mida teada enne välisriiki tööleminekut?
- Teematika on aktuaalne, kuna Euroopas, sh Eestis, on töötus noorte hulgas suur. Lektor arutles noortega töötuse põhjuste üle (terviseprobleemid, hariduse ja kogemuse “puudumine” jne). Lisaks eelpool toodud teemadele selgitas Katri Buht õpilastele töötuna arvele võtmise vajadust (haigekassa, rahaline toetus jne).

Seadusandluse teema juures peatus lektor noorte õigustel tööturul, lepingute sõlmimise küsimustel ning andis näpunäiteid, kuidas õigesti käituda võimaliku töösuhte lõppemise korral (nt pankroti puhul, töölepingu lõpetamise puhul jm). Ta toonitas noortele, et oma õiguste eest tuleb ise seista ja kuidas saab töötukassa noortele toeks olla tööturule sisenemisel.

Väga huvitav oli tööturutrendide tulevikumuutuste teematika. Lähitulevik toob tänu ülikiiretele tehnoloogilistele muutustele kaasa töökohtade sisulise muutuse; töövormid muutuvad paindlikumaks; kaob kaks korda enam töökohti kui neid juurde tekib; tulevikutöö märksõnad on: inseneri- ja loodusteadused, arhitektuur, andmetöötlus. Tulevikuametite tasuvaimate töökohtadena tõi lektor välja näiteks: ajamaakler, digitaalne arhitekt, personaalne apteeker, mälu parandamise kirurg, eakate heaolu konsultant jpt.

Näpunäiteid said õpilased ka CV koostamise osas. Huvitavaks kujunes digijalajälje teema. Arutleti aktiivse (mina) ja passiivse (keegi teine) jälje juhtimise ning tagajärgede üle.

Loenguteemade vahele näitas lektor teemakohaseid videoklippe, mis tegi loengu kuulamise/arutlemise põnevamaks 😊 Oli igati kasulik ning õpetlik koolitund.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

7.31 Haapsalu Põhikooli õpilased LÜGiga tutvumas

3. veebruaril 2017 toimus Haapsalu linna põhikooli noortele projektipäev “Kogu linn õpib koos”. Läänemaa Ühisgümnaasium tutvustas sel päeval põhikooli 9. klassi õpilastele LÜGi erinevaid suundi.

Ühiskonnaainete suunda tutvustas 11.SST klassi õpilane Kris-Mariin Pals. Tutvustusele järgnes meeleolukas fotojaht, mille käigus tutvuti kooli ajalooa.

Kõik humanitaarsuuna töötoas osalejad said ülevaate suuna kohta viktoriinimängu Kahoot kaudu. Oli näha, et osaliselt oli eeltööd tehtud ja teati näiteks suunakursuseid, kuid samas selgusid ka levinud müüdid, nagu see, et humanitaarsuunas on enamik aineid humanitaarsed või et selles suunas õppides on osa uksi tulevikus kinni. Need müüdid ja teisedki said kummutatud ja tõde välja selgitatud. Töötoa teine osa oli loovmäng, mille jaoks liiguti Võlvi ruumidesse. Seal said kõik õpilased proovile panna oma loovuse ja fantaasia Dixit-kaartidega – tehti paaris- ja rühmatööd. Selline loovtegevus on humanitaarsuunale väga iseloomulik ja andis õpilastele võimaluse tunnetada, kas midagi sellelaadset meeldiks neile ka edaspidi teha.

Loodus-reaal suunda tutvustati läbi praktilise tegevuse. Füüsikaõpetaja Tõnu Tiit viis läbi praktilise töö, kus õpilased said määrata tahke keha tihedust.

Majandussuuna tegemisi tutvustasid majandussuuna juht, geograafiaõpetaja Imbi Raudkivi ja 10.M õpilased. Majandussuuna õpilased tutvustasid õpilasfirmaga seotuid tegevusi, Junior Achievement Eesti rolli, Bright Minds start-up koolitusprogrammi ning selle seotust suunaainetega. Praktilise ülesandena pidid põhikooli õpilased turundama oma toote.

7.32 LÜGi õpilaste näitus Haapsalu Linnagaleriis

Läänemaa Ühisgümnaasiumi õpilased avasid 1. veebruaril 2017 Haapsalu linnagaleriis näituse "Kummardus Andy Warholile".

LÜGi kunstiõpetaja Liisi Karydi sõnul said õpilased saanud inspiratsiooni Ameerika popkunstniku Andy Warholi kujutavast kunstist ja suhtumisest sellesse. Näitusel olid üleval peamiselt 10.M ja 11.H klassi õpilaste tööd. Tööd valmisid nii kodus kui koolitundides.

Linnagaleriis avataval näitusel on eksponeeritud õpilaste autoportreed, kompositsioonid kunstniku tsitaatidest, video, portree ka kooli kõige kuulsamast inimesest ning Andy Warholist endast. Enamus töid on tehtud šabloon tehnikas, mida nimetatakse ka stencil tehnikaks. Viimane tehnika on välja arenenud Andy poolt kasutatud õli-siiditrüki tehnikast ning viimasel kolmekümnel aastal on kasutanud seda paljud tänavakunsti tipptegijad nagu näiteks Banksy.

Refereeritud Kaire Reiljani Lääne Elu artiklist „Gümnasistid teevad näitusega kummarduse Andy Warholile“ 27.01.17.

Näituse avamisel. Foto: Tõnu Tiit

Näituse avamisel. Foto: Tõnu Tiit

7.33 Mudel-Euroopa Parlamendi piirkondlik sessioon LÜGis

10.-11. veebruaril 2017 toimus Läänemaa Ühisgümnaasiumis Mudel-Euroopa Parlamendi piirkondlik sessioon. Esimesel päeval tehti tööd komisjonides, teisel päeval kogunenud täiskogul arutleti, väideldi ideede poolt ja vastu.

Siseasjade komisjon keskendus oma reolutsioonis Brexitile ja püüdis pakkuda välja kompromisse suhete säilitamiseks Suurbritanniga. Esitatud vastukõnedes peeti esitatud varianti liialt leebeks ja resolutsioon ei leidnud täiskogu toetust. Hariduskomisjonis keskenduti eelkõige digipädevuse suurendamisele Euroopa koolides.

Keskonnakomisjoni tööd juhtis Andree Prees, täiskogul heakskiidetud resolutsioon pakkus välja endapoolse nägemused pakendivaba kaubanduse arendamiseks, taastuvenergia osakaalu suurendamiseks ning tasuta ühistranspordi võimaldamiseks Euroopa Liidu kodanikele.

MEP-i presidendiks sai Andree Prees, komisjonides paistsid eriliselt silma Sandra Saarniit, Kaarel Koit, Grete-Liis Kalev, Kris-Marin Pals ja Ksenija Ivanova.

Siseasjade komisjon arutamas Brexiti

7.34 Õpilafirma Meraky sai õpilafirmade laadal meediakajastuse auhinna

LÜGi õpilaste õpilafirma Meraky sai Tallinnas peetud õpilafirmade laadal meediakajastuse auhinna.

Kristallikujulisi seepe valmistav Meraky oli saanud kõigist osalenud õpilafirmadest enim meediakajastust. Õpilafirma Meraky tegijad olid LÜGi 10. klassi õpilased Elis Aksli, Anette Nodopera ja Jarita Maaria Rintamäki. Noorte juhendaja oli Angela Leppik.

7.35 Sõbrapäev

14. veebruaril 2017 tähistas meie kool sõbrapäeva, mille raames toimus mitu võistlust ning iga-aastane koogilaat. Kolmandat aastat toimus ka mäng, kus numbriliselt märgitud südamega õpilane peab otsima kooli pealt enesele sõbra, kellel ripub kaelas samasugune numbriga kaunistatud aksessuaar. Seejärel tuli mängijatel teha koos pilt ja panna see Instagrami üles. Selle aasta võitjad valis välja õpetajate komisjon, kes andsid välja kaks eriauhinda ning esimese, teise ja kolmanda koha:

I koht Rasmus Räli ja Kriss-Lyna Prees

II koht Denis Salihov ja Anette Marilin Villand

III koht Kristjan Palmiste ja Morten Saar.

Eriauhinna said Johanna Maria Koplík ja Reneli Saumets. Teise eriauhinna sai Kristiina Köster, kes küll ei leidnud oma sõpra, aga sellest hoolimata osales võistlusel.

Paaride mängus särasid kõige enam Artur Matto ja Anette Marilin Villand.

Sõbrapäeva projektijuhid olid Marko Maisalu, Hendrik Murumägi ja Kriss-Lyna Prees.

Sõbrapäevamängu võitjad Rasmus Räli ja Kriss-Lyna Prees.

Paaride mäng fuajees

7.36 Eesti Vabariigi 99. aastapäevale pühendatud kõnevõistlus

15. veebruaril 2017 toimus kooli aulas Eesti Vabariigi 99. aastapäevale pühendatud kõnevõistlus. Paremad kõned selgitas välja žürii, kuhu kuulusid direktor Leidi Schmidt, ajalooõpetaja Kalle Lõuna, eesti keele ja kirjanduse õpetaja Tiina Brock, raamatukoguhoidja Anneli Ilves ja Lääne Elu ajakirjanik Lemmi Kann.

I koha vääriliseks tunnistati 10.H klassi õpilane Johanna Liiv kõnega „Eesti – rahu või mõlluriik?“.

II koha sai Andree Prees (12.R) kõnega „2017 Anno Domini“.

III koha sai Marko Maisalu (11.H) kõnega „Pühendatud Eestile“.

Välja anti ka kaks eripreemiat.

Pidupäevakõne stiilipreemia sai Gert Kask (10.H) kõne eest „Eesti kui väärtus“.

Eripreemia positiivsuse eest anti Liivia Lintsile (11.H) kõne eest „Minu kodumaa“.

Kõnevõistluse võitja Johanna Liiv 10.H klassist

7.37 Direktori Eesti Vabariigi 99. aastapäevale pühendatud vastuvõtt

Kolmapäeval, 22. veebruaril 2017 toimus kooli aulas Eesti Vabariigi 99. aastapäevale pühendatud direktori vastuvõtt õpilaste tunnustamiseks.

Vastuvõtule olid kutsutud tublid õppijad, parimad olümpiaadidel, konkurssidel ja mälumängus osalejad, sportlased ja koolielu edendajad. Kokku tunnustati 115 õpilast.

Direktori vastuvõtt 2017

7.38 Eesti Vabariigi aastapäeva kontsert-aktus

23. veebruaril 2017 toimus LÜGis Eesti Vabariigi 99. aastapäeva tähistamiseks aktus-kontsert. Direktor Leidi Schmidt õnnitles aktusel kooli nimel Haapsalu linna tunnustuse saanud õpetajaid ja aasta noort Andree Preesi. Kõnevõistluse võitnud Johanna Liiv esines oma kõnega “Eesti – rahu või mölluriik?”.

Ooper-Kvartett ja laulev näitleja Jüri Aarma andsid kontserdi “Ei pea mitte püsti tõusma“, kus esitati erinevate maade hümne.

Jüri Aarma ja kvartett aktusel esinemas

7.39 Karjäärimesil Oma Rada 2017

Läänemaa Ühisgümnaasium osales 3. märtsil Haapsalu Kutsehariduskeskuses karjäärimesil Oma Rada 2017. Sel aastal keskendus mess eelkõige kutseharidusele, kuid lisaks paljudele ametikoolidele olid esindatud ka maakonna gümnaasiumid.

LÜGi boksis oli võimalik tutvuda tänavuse vastuvõtuinfoga, vestelda ja küsida küsimusi praegustelt gümnaasistidelt, voltida kooli logoks olevat sinilindu, vaadata erinevatest sündmustest pilte ja testida oma teadmisi kooli kohta *Kahooti* keskkonnas.

Denis Salihov ja Hanna-Liina Salumets esindamas LÜGi Oma Rada 2017 karjäärimessil

7.40 Võlviõhtud

Sel õppeaastal viis LÜGi 11.H õpilane Ghetre Cahra Krikk oma praktilise töö raames läbi kolm Võlvi omaloominguõhtut. Paljud õpilased said võimaluse Võlviõhtul esitada omaloomingut, kirjanike luuletusi ja muusikat. Omaloominguõhtutel valitses sõbralik ja positiivne õhkkond ning sai nautida head luulet.

8. detsembril 2016 toimus esimene Võlviõhtu, mille teemaks olid Lydia Koidula luuletused. Õhtu esimesel poolel loeti Koidula luuletusi ning pärast seda esitasid LÜGi noored omaloomingut.

Teine Võlviõhtu toimus 9. veebruaril taas Võlvis, teemaks oli Eesti meesluuletajad. Esitati ka omaloominguna luuletusi ja laule.

9. märtsil toimus kolmas omaloominguõhtu, mille teemaks olid Eesti naisluuletajad, valikuteks olid Doris Kareva, Kristiina Ehin, Betti Alver, Marie Under. Esineja võis valida mõne eespool

nimetatud kirjaniku luuletuse või otsida ise mõne teise naisluuletaja luuletuse. Õhtu teises pooles esitasid LÜGi noored taas omaloomingut.

Veebruarikuu Völviõhtu

7.41 Läänemaa Ühisgümnaasiumis käis esinemas Mihkel Raud

6. märtsil 2017 külastas Läänemaa Ühisgümnaasiumi kirjanik, muusik, saatejuht, ajakirjanik ja endine poliitik Mihkel Raud. Mihkel Rauda oli kuulama tulnud peaaegu kogu kool. Kohtumise juhatas sisse 11. M klassi õpilane Kaidi Liivamägi, kes luges ette katkendi Raua uusimast raamatust „Kus ma olen ja kuidas sina võid palju kaugemale jõuda“.

Mihkel Raua viimane raamat on elulooline enesebiraamat (vähemalt nii Mihkel Raud ise väidab), mistõttu kujunes ka kohtumise peamiseks märksõnaks nõuanded. Raud rääkis lihtsalt ja ausalt oma elust ja tegemistest, kirjutamisest, mida noored peaks elus silmas pidama. Oma siirusega tabas Raud märki – ta suutis noori kõnetada.

Millest siis Raud rääkis? Näiteks tõi ta välja, kuidas iga sotsiaalmeedias tehtud postitus võib hiljem kirjutaja vastu töötama hakata, seega tuleb mitu korda läbi mõelda, enne kui midagi kuhugi postitada. Ka mõtleb Mihkel Raud igal hommikul, et tegu võib olla tema viimase päevaga – see aitab päeva ja oma aega rohkem väärtustada.

Raud rõhutas raamatute rolli inimeste elus. Raamatutest tuleb silmaring. Sellest, kas inimene on raamatuid lugenud, saab väga kiiresti aru. Töövestlustel on üsna tavaline, et küsitakse lemmikraamatu kohta. Raud lisas, et inimest mõjutavadki enim teised inimesed, kellega kokku puututakse, ja raamatud. Rauale endale meeldib lugeda näiteks elulooraamatuid ja näidendeid.

Küsimusi Mihkel Rauale oli õpilastel palju. Oleks veel olnud, aga 75-minutiline tund seadis raamid. Õpilased hinnangul oli kohtumine põnev ja hariv.

Kohtumine Mihkel Rauaga leidis aset kultuuriministeeriumi toetusel Viljandi gümnaasiumi koordineeritava projekti „Intriig eesti kirjandusest koolidesse” raames.

Monika Undo, eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Mihkel Raud LÜGi õpilastele esinemas. Foto Tõnu Tiit

7.42 Kirjanikud noorte ees, noored kirjanduse ees

Läänemaa Ühisgümnaasium on juba kolm õppeaastat järjest osalenud riigigümnaasiumite ühisprojektis, mis toetab kirjanike esinemisi koolides. Eesti Emakeeleõpetajate Seltsil on sarnane projekt "Kirjanik kooli", mille kaudu samuti kirjanikke kooli kutsutud on.

LÜGi õpilased on kohtunud nende aastate jooksul tosina nimeka autoriga.

Sel õppeaastal on gümnaasiumi väisanud kokku 6 kirjanikku. See on alati suurendanud huvi autori loomingu vastu, toonud ta lugejale lähemale. Pärast igat kohtumist on õpilasi, kes kohe sooviks nähtud-kuuldud autori teoseid laenutada. Niiviisi astub kirjandus justkui pärisellu. Üks selline koolitunnipikkune kohtumine kirjanikuga on väga väärtuslik ja mõjus, jääb õpilastele meelde. Seda autorit ei unustata, elav inimene jääb meelde või tuleb taas meelde, kui tema nime raamatuletil või -kogus teose peal näha.

Kõik kohtumas käinud autorid rääkisid erinevatel teemadel, aga kõik nad on tähtsustasid ka lugemist ja kõnelesid sellest, miks lugemine nende meelest vajalik on – ja seda mitte emakeeleõpetajate tellimusel.

Doris Karevalt jäi kõlama selline mõte, et teatud värsside kirjapanemine on käsitööoskus, mis on õpitav ja mida võib teha kohe, kui palutakse, kuid see ei pruugi veel olla luule. Luule tuleb kuskilt kõrgemalt ja kaugemalt, kuid seda tulemist on vaja õppida tähele panema. Lugemise tähtsust näeb poetess selles, et mida rohkem lugeda, seda originaalsemaks muutuvad oma mõtted.

Mihkel Raud tõdes: "Raamatutest tuleb silmaring. Sellest, kas inimene on raamatuid lugenud, saab väga kiiresti aru – see on näost näha. Tööstlustel on üsna tavaline, et küsitakse lemmikraamatu kohta." Raud lisas, et inimest mõjutavadki enim teised inimesed, kellega kokku puututakse, ja raamatud.

Jim Ashilevi ütles aga järgmised kuldsed sõnad: "Ainuke viis kirjutamist õppida on lugedes ja ise kirjutades." Oma avatud oleku ja siirusega võlus ta publiku ning sellised mõtted lugemise tähtsusest on ka kordades veenvamad kui oma eesti keele õpetaja öeldu.

Jürgen Rooste tunnistas, et kirjutamine on tema jaoks kui krooniline haigus, mida välja ravida ei saa. Kunst ja kirjandus on tema meelest inimeseks olemise mõtestamise vahendid. Kunst ja kirjandus peavad hinge kriipima, valu tegema, mitte olema kui ilus tapeet seinal.

Andrus Kivirähk ütles, et Eesti parimateks kirjanikeks on Tammsaare ja Luts. Nende autorite tekstid on eesti kirjanduse tüvitekstid. Alati on ta nautinud ka Mihkel Mutti ja soovitas noortelgi Mutti varasemat loomingut lugeda.

Tegu on väga tänuväärse ja vajaliku projektiga. Kohtumised kirjanikega on saanud osaks LÜGi traditsioonidest, LÜGi kultuurist. On suur asi, et ühel aastal külastavad kooli sellised kirjanduse suurkujud nagu Doris Kareva, Andrus Kivirähk, Jim Ashilevi, Jürgen Rooste, lisaks väga mitmes vallas tegutsev Mihkel Raud ja lavastaja-draamakirjanik Andres Noormets. Eelmistel aastatel on õpilaste ees käinud Mehis Heinsaar, Jan Kaus, Armin Kõomägi, Kristiina Ehin, Contra, Sveta Grigorjeva.

Autoritele on alati meeldinud Läänemaa Ühisgümnaasiumi publik – terane, tähelepanelik ja alati rohkelt küsimusi esitav. Õpilased ootavad kohtumisi kirjanikega, on tekkinud suisa kirjanike fännkond, kelle eesmärgiks on olla kuulajaks igal kohtumisel.

Selleaastased kohtumised on teoks saanud kõik tänu EV Kultuuriministeeriumile ja Viljandi Gümnaasiumi koordineeritavale riigigümnaasiumite projektile “Intriig eesti kirjandusest koolidesse”.

Tiina Brock ja Monika Undo, Läänemaa Ühisgümnaasiumi emakeeleõpetajad

Armin Kõomägi kohtumas LÜGi õpilastega

7.43 Kristina Naudi tutvustas töölepinguõigust

Projekt ELSA4Schools'i raames pidas Haapsalu Wiedemanni Gümnaasiumi vilistlane Kristina Naudi 10. märtsil 2017 kolm töölepinguõiguse teemalist loengut abiturientidele.

Loengutes käsitles Kristina Naudi töölepingute erinevaid alaliike, töölepingu sõlmimist ja ülesütlemist, töölepingu tingimusi ja töötamist katseajal. Lisaks analüüsiti koos õpilastega näidistöölepingut.

Elavat huvi tekitas noortes erinevate õiguselukutsete ja nende omandamise võimaluste kirjeldused.

Kristina Naudi töölepinguõigust tutvustamas

7.44 Võõrkeelte päevad

15. ja 16. märtsil 2017 olid Läänemaa Ühisgümnaasiumis keeltepäevad, mille raames toimus kaks huvitavat üritust: vene romansi kontsert ja võõrkeeltemängu teatejooks.

Vene romansi üritusel lauldi venekeelseid romansistiilis laule ning esitati instrumentaalpalasid. Kõlasid Šopeni, Zubovi, Bulahovi, Harito ja paljude teiste heliloojate teosed. Esinejaid oli peale Läänemaa Ühisgümnaasiumi tulnud ka Haapsalu Põhikoolist, Noarootsi Gümnaasiumist ja Tallinna Lasnamäe Vene Gümnaasiumist.

Romanss muusikastiilina jõudis Venemaale 19. sajandil ja muutus seal kiiresti populaarseks. Sarnase hooga levis huvi romansimuusika vastu ka siin, üritusesl osalenuid oli koguni viisteist: Johanna Liiv, Ilona Aasvere, Nele Lillemäe, Anastasija Vologžanina, Sandra Saarniit, Eva-Marie Alasi, Kerti Klaos, Maian Tohver, Helen Lember, Elina Orlova, Aveli Meeles, 11.M klass, Annabel Triebstock, Britta Sool ja Taniel Johan Eller. Õpilasi juhendasid Kadri Kelner, Jüri Ilves, Ruslana Kartsev ja Jelena Turevitš. Kontserdi juhatas sisse Marko Maisalu Puškini luuletusega “Ma armastasin teid”.

Igale esitusele eelnes helilooja ja teose tutvustus ürituse juhtide Viktoria Joonasingi ja Viktor Romanovi poolt, mis aitas teose sisu paremini mõista.

Ürituse peakorraldajateks olid Läänemaa Ühisgümnaasiumi vene keele õpetaja Tiiu Soostar ja muusikaõpetaja Karin Lükk-Raudsepp. Karin tegeles ürituse muusikalise poolega ning Tiiu õpetas osalejaid venekeelset teksti ladusalt ning õige hääldusega esitama. “Alguses me õppisimegi teksti lugema ja alles siis võisid lauluproovid alata,” jutustas Soostar, “ettevalmistused võtsid päris kaua aega.”

Ka üritusel osalenud õpilased pidasid vene keeles laulmise juures kõige pingutustnõudvamaks just sõnade õigesti hääldamist. “Häälduse õppimine oli alguses raske,” tõdesid 10.LR klassi õpilane Aveli Meeles ja 12.R klassi õpilane Eva-Marie Alasi. “Mulle meeldis, et sain end proovile panna,” ütles Aveli, kes on tegelenud laulmisega juba 11 aastat, kuid laulis vene keeles esimest korda. Eva-Marie Alasi õpib C. Kreegi nimelises Haapsalu Muusikakoolis klassikalist laulmist.

Tallinna Lasnamäe Vene Gümnaasiumi eesti keele õpetajal Ruslana Kartsevil jagus ürituse kirjeldamiseks vaid kiidusõnu: “Väga meeldiv üritus oli. Nii andekad lapsed,” ütles ta. Tallinna Lasnamäe Vene Gümnaasiumi külalisesinejad Anastasija Vologžanina ja Elina Orlova, keda Ruslana Kartsev juhendas, olid üritust oodanud pikisilmi ning külastasid Haapsalut esimest korda.

Mõte korraldada vene romansi temaline kontsert tuli Läänemaa Ühisgümnaasiumi vene keele õpetajal Tiiu Soostaril juba mitu aastat tagasi ning nüüd avanes tal võimalus see idee koos muusikaõpetajaga Karin Lükk-Raudseppaga ellu viia. “Meie koolis on nii palju andekaid ja musikaalseid õpilasi,” ütles Soostar. “Tänu nendele sai see üritus teoks.”

Seevastu neljapäeval, 16. märtsil võistlesid klassid võõrkeeleoskuses, toimus võõrkeeltemängu teatejooks. Koolis asus 11 tegevuspunkti, mille 6-liikmelised võistkonnad pidid läbima. Igas punktis oli erinev ülesanne, näiteks helisalvestuselt keelte ära tundmine, vanasõnadele võõrkeelsete vastete leidmine, ristsõna ja palju muud. Ülesanded mõtlesid välja ja viisid läbi kooli keeleõpetajad. Võõrkeeltemängu teatejooks oli õpilastele suurepärane võimalus tunnis omandatud keeltealased teadmised proovile panna.

Võõrkeeltemängu võitis 12.M klassi võistkond. II koha saavutas 11.M ja III koha 11.R esindus.

Jarita Maaria Rintamäki, 10.M õpilane

Britta Sool ja Taniel Johan Eller vene romanssi esitamas

12.M klassi võistkond võõrkeeltemängus ristsõna lahendamas

7.45 Rahatarkuse loeng 11.R klassi õpilastele

Pangaliit korraldab rahatarkuse kuu raames koolitusi üldhariduskoolides. Meie koolis oli 17. märtsil 2017 külaliseks LÜGi vilistlane Aleks Korolenko (SEB), kes jagas rahatarkust 11. reaalklassis.

Loengu teemad olid seotud raha aruka “ümberkäimisega” – laenamine, maksud, säästmine, investeerimine, hoiused. Lisaks teooriale said õpilased lahendada praktilisi/elulisi ülesandeid (kiiralaen, järelmaks, väikelaen, kogumine, eelarve – püsi- ja muutuvkulud). Loengul toodi välja põhisammud suuremate eesmärkideni jõudmiseks: unista, eesmärgista, planeeri rahaasju, ole rahatark, tegutse! 😊 Lühidalt käsitleti kogumise ja investeerimise teemat – poolt ja vastu argumente.

11.R klassi õpilase Denis Salihovi mõtted rahaloengust:

“Loengus proovisime koostada eelarvet justkui õppides juba ülikoolis. Selle käigus sain aru, et mul ei ole õrna aimugi, kui suured on näiteks üür ja kommunaalkulud ja kui palju kulub raha söögile. See andis mõtte, et pean vaikselt uurima hakkama, et olla valmis tulevikuks. Samuti

pani mõtlema ka see, et raha kogumist vanaduseks tuleks alustada kohe pärast ülikooli lõppu. Enne mul ei olnud sellist mõtetki peas.”

Rahatarkus on eluks vajalik tarkus igale inimesele. 😊

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

Aleks Korolenko rahatarkuse loengut pidamas

7.46 LÜGi külastas Rootsi suursaadik Anders Ljunggren

21. märtsil 2017 külastasid LÜGi Rootsi saatkonna inimesed eesotsas suursaadik Anders Ljunggreniga. 11.R klassi inglise keele tunnis tutvustasid suursaadik Anders Ljunggren ja saatkonna teine sekretär Fredrik Nordin suursaatkonna ja seal töötavate diplomaatide ülesandeid. Samuti räägiti rootsi keele õppimisest ja õppimisvõimalustest Rootsi ülikoolides.

Kohtumine suursaadik Anders Ljunggreniga

7.47 Mingi Muusika Üritus

Läänemaa Ühisgümnaasiumis toimus 28. märtsil 2017 Mingi Muusika Üritus. Mingi Muusika Ürituse näol on tegemist traditsiooniga, mis toimus sel aastal juba kolmandat korda ning kujutab endast võimalust (avastada enda sisemine harmoonia ja) tulla lavale muusikalise etteastega.

Nautida sai erinevaid stiile, hõimumuusikast rokkpaladeni. Õhkkond oli hubane ning lavale astuti lausa korduvalt. Esineti nii üksi, kahekesi, bändiga kui ka suurema seltskonnaga. Kokku oli 20 etteastet, lavalt käis läbi koguni 57 erinevat isikut. Vilistlaste lippu hoidis kõrgel Anita Rotberg. Õhtu lõpetas üllatusnumber õpetajatelt, millele järgnes palav aplaus.

Kogu õhtut oli saatmas bänd. Basskitarril Karel Rahu, klaveril Karin Lükk-Raudsepp, trummidel Kristjan Lepik ja kitarril Kristo Kuuse. Ürituse heli ja valguse sättisid paika Tiit Maivel ja Karl Jakob Nöör.

Publikut naerutasid säravad õhtujuhid Andree Prees ja Gert Käsk.

MMÜ tiimi esindaja Lisett Loderaud, 11.M õpilane

10.LR õpilane Aveli Meeles esinemas koos bändiga

Mingi Muusika Ürituse esinejad

7.48 Kooliteatrite festivalile sõidab LÜGi draamaring „Või Midagi Sellist”

30. märtsil 2017 toimus LÜGis Läänemaa kooliteatrite teatripäev. Kokku esines seitse truppi: kaks algkooli vanuseastmest, üks põhikooli- ja neli gümnaasistide truppi.

Gümnaasiumi vanuseastme osalejad:

LÜGi lavakunstikursus – „?”, ühistöö lavastajad Karel Rahu, Karoline Suhhov ja Mairi Grossfeldt:

Taebla gümnaasiumi näitering – „Raimond Valgre müür”, lavastaja Juhan Lehepuu;

LÜGi draamaring – „Bella Vita”, lavastaja Triin Jugapuu;

LÜGi draamaring „Või Midagi Sellist” – „Tõmin” (Georg Orwelli „1984” dramatiseering), lavastaja Karel Rahu.

Žürii koosseisus Kristiina Oomer, Kaido Rannik ja Krista Kumberg otsustasid Läänemaalt gümnaasiumiastme riigifestivalile Tallinna saata LÜGi draamaringi „Või Midagi Sellist” etenduse „Tõmin”.

Näitleja preemiatega pärjati LÜGi õpilased: Caryna Bogdanov, Geerit Kikut ja Karl-Cristoph Rebane.

LÜGi draamaring „Või Midagi Sellist” – „Tõmin”

7.49 Kristiina Teinemaa avas isikunäituse

17. aprillil 2017 avas LÜGi 12.H õpilane Kristiina Teinemaa koolis isikunäituse GOLD IS THE NEW BLACK.

Näitus kajastab eelkõige inimese intelligentsuse arengut ning iseenda kujutamist ühiskonnas. Iga näitusel olev pilt kujutab endast mõtteid, mis iga tänapäeva noore inimese peast läbi käivad.

Kristiina Teinemaa näituse avamisel

7.50 Kohtumine EKA moedisaini osakonna juhataja Piret Puppardi ja moe- ja tekstiilidisaini magistrantidega

13. aprillil 2017 kohtusid Haapsalu Linnagaleriis Läänemaa Ühisgümnaasiumi 10.Ü klassi õpilased Eesti Kunstiakadeemia moedisaini osakonnajuhataja ja professor Piret Puppardi ning EKA moe- ja tekstiilidisaini magistrantidega. Eesti Kunstiakadeemia tutvustas oma näitust “Analoogist”. Möödunud sügisel võtsid EKA moe- ja tekstiilidisaini magistrandid mõtteliselt lahti analoog seadmeid, et uurida nende olemust ja hingeelu, et luua uusi funktsionaalseid materjale. Leidnud end inspireeriva funktsiooni või seadme katsetasid tudengid erinevate materjalide ning ideedega kuni jõudsid igaüks omanäolise materjali või kantava prototüübini.

Õpilased nägid linnagaleriis täiesti uusi lähenemisi moekunstile läbi analoog tehnoloogia – tõlkiv kaelarätik, pH mõõdik köögipõll, vokirattast inspireeritud seelik, DJ jope, mille sisse oli ehitatud mikrofoni, pimedas helendav kangas, hologramm kaunistustega kleit. Kõige enam köitis tähelepanu LED valgustusega keep. Samuti said õpilased täpsemalt teada, mida saab kunstiakadeemias õppida.

Liisi Karydi, kunstiõpetaja

Piret Pupart koos tudengitega näitamas PH indikaatoriga kangast

7.51 Lügnessi rekordid

4.-7. aprillini 2017 toimus Läänemaa Ühisgümnaasiumis järjekordne LÜGnessi rekordite nädal. Erinevatel aladel oli võimalik igaühel end proovile panna. Tänavu oli võimalik võistelda ka kahel uuel alal, milleks olid teki tekikoti sisse panemine ning pallikõks. Mõlemal uuel alal püstitati koolirekordid, mida on võimalik järgnevatel aastatel ületada. Varasemad rekordid purustati trepijooksus ning kätekõverdustes. Head harjutamist järgnevak õppeaastaks nii uutel kui traditsioonilistel aladel ning olge valmis püstitama uusi rekordeid!

Käesoleva õppeaasta alavõitjad ja rekordipüstitajad:

Nööbikommide („Skittles“) söömine – Geerit Kikut (19 tk minuti jooksul)

100g sibula söömine – Erki Pajula (1 minut ja 6 sekundit)

Tagurpidi sõnade ütlemine – Andree Prees (21 sõna)

Pastaka pudelisse panemine – Eero Eks (18 pastakat minuti jooksul)

Pallikõks – Greete Tikerpuu (7 kõksu – kooli rekord!), Kristo Enn (35 kõksu – kooli rekord!)

Trepijooks – Johanna Maria Koplik (48.93 sekundit – kooli rekord!), Morten Saar ja Kristo Enn (43.65 sekundit – kooli rekord!)

Pastakate kokkupanek – Rahel Elisabeth Toffer (27.89 sekundit)

Rattal tasakaalu hoidmine – Greete Tikerpuu (4.49 sekundit), Karel Saarkopli (6.37 sekundit)

Kätekõverdused – Kaisa Valm (53 minuti jooksul), Johannes Schönberg (69 minuti jooksul – kooli rekord!)

Teki tekikoti sisse panemine – Birgita Käsk (8.79 sekundit – kooli rekord!)

Tekstisõnumi kirjutamine – Sandra Saarniit 4 minutit ja 41 sekundit.

LÜGnessi korraldustiimi juhid Liivia Lints ja Anette Lunev

Nööbikommide söömine

Kaasaelav publik

7.52 Tutipidu

20. aprillil 2017 toimus Läänemaa Ühisgümnaasiumis Tutipidu, mille raames oli kooli peal näha lõbusates ja armsates riietes abituriente. Tutipidu alustati kogunemisega lindude all, kus tantsiti Sinilinnu-nädalast tuntud nn „munatantsu“ ning seejärel suundusid tutipeolised aulasse mängima. Aulas jagunesid abiturientide klassiti oma „kasvatajate“ juurde, kelleks olid üheteistkümnendate klasside õpilased. Rühmadena liiguti keskuste vahel, kus sai laulda, sõbrapaelu punuda ning oma isikliku linnu voltida. Tutipeo lõpetuseks vaadati õpilaste poolt tehtud videot, kus õpetajad ja õpilased meenusid helgemaid mälestusi seoses abiturientidega, anti vanne ning iga lõpetaja sai kingituseks sinilinnuga küpsise. Tutipeo viimaseks elemendiks oli lõpukell, mille helina saatel ei suutnud paljud lõpetajad pisaraid tagasi hoida.

Hanna-Liina Salumets, Tutipeo projektijuht, 11.H õpilane

Tutipidu

7.53 Loeng vaimse tervise teemadel

13. aprillil 2017 käis psühholoogia valikaine tunnis Tagasi kooli projekti raames vaimse tervise teemadel rääkimas Haapsalu Wiedemanni Gümnaasiumi vilistlane Mairi Luhasoo, kes on Tallinna Vaimse Tervise Keskuse sotsiaaltöötaja.

Mairi Luhasoo esinemas Tagasi kooli projekti raames

7.54 Kohtumine USA suursaadikuga

USA suursaatkond veetis 5. mail 2017 meeleoluka päeva Haapsalus ja Läänemaal tähistades koos kohalikega Läänemaa ja Haapsalu Ameerika päeva. Külalisi võõrustasid Haapsalu Linnavalitsuse liikmed ning kavas oli palju huvitavat, muu hulgas LÜGi õpilaste vestlusring suursaadiku James D. Melville'iga ning korvpallimäng USA saatkonna ja Haapsalu linna – Läänemaa Ühisgümnaasiumi esinduse vahel.

USA suursaadik James D. Melville

Korvpallimäng USA saatkonna ja Haapsalu linna – LÜGi esinduse vahel

7.55 Tagasi kooli Euroopa nädal

Tagasi kooli Euroopa nädala raames külastas meie kooli Kristi Täht (EL eesistumise projektijuht). 9. mail toimunud kohtumisel osalesid 10.M ja osaliselt 11.M klassi õpilased.

Kristi Täht andis ülevaate Euroopa Liidu (EL) institutsioonidest (Parlament, Nõukogu, Komisjon), EL eelistest ja kasulikkusest liikmesriikidele. Pikemalt peatuti Eesti eesistumise temaatikal. Eesti on EL eesistujamaa 2017. aasta juulist kuni detsembrini. Eesistujariigi ülesanne on korraldada EL Nõukogu istungeid, samuti töörühmade tööd. Saavutatud kokkuleppeid tuleb eesistujal esindada ja kaitsta läbirääkimistel Euroopa Komisjoni ja Parlamendiga. EL Nõukogu võtab koos Euroopa Parlamendiga vastu kõigi liikmesriikide jaoks siduvad otsused.

Lisaks andis lektor ülevaate oma ametist ja sellest, milline on eesistumise personalivajadus. Põhimõtteliselt jaguneb personal kaheks – sisupersonaliks ja tugipersonaliks.

Kohtumisel andis lektor sõna ka õpilastele, arutleti koos, õpilased said oma küsimustele vastused. Veel jagas Kristi Täht soovitusi tööintervjuude, kandideerimise ja CV kirjutamise

osas ning julgustas õpilasi end proovile panama ja erinevates projektides/tegevustes osalema – lisaboonused CV-sse.

Kohtumise lõppedes tehti ühispilt ja maiustati kommidega 😊

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja

Kristi Täht esinemas Tagasi kooli projekti raames

7.56 Kevadine spordipäev

26. mail 2017 toimus LÜGis kevadine spordipäev, millest võtsid osa 10. ja 11. klasside õpilased. Haapsalu staadionil oli kavas pendelteatejooks, tuletõrjespordi võistlus, klassidevaheline jalgpall, saapavise ja 100 m jooks.

Spordipäeva üldvõitjaks kuulutati 10.H klass (õpilaste osalusprotsent 100, võitsid tuletõrjespordi ja jalgpalli võistluse, pendelteatejooksus saavutati II koht).

Tulemused

Pendelteatejooks

10. klassid: I koht 10.M kl (ajaga 2.05,8); II koht 10.H kl (2.09,8), III koht 10.LR (2.11,7)

11. klassid: I koht 11.SST kl (ajaga 2.09,1), II koht 11.M kl (2.10,3), III kl 11.H kl (2.17,2)

Tuletõrjespordi võistlus

10. klassid: I koht 10.H kl (ajaga 5.54), II koht 10.RL (6.06), III koht 10.M kl (6.11)

11. klassid: I koht 11.M kl (ajaga 6.25), II koht 11.SST (6.28), III koht 11.R (6.32)

Klassidevaheline jalgpall

10. klassid: I koht 10.H, II koht 10.LR, III koht 10.M

11. klassid: I koht 11.SST, II koht 11.M, III koht 11.H

10.H ja 11.SST klassi vahel peeti superfinaal, mille võitis 11.SST.

100 m jooks

10. klassid: I koht Reneli Saumets (ajaga 14,26), II koht Myrell Kalda (14,53), III koht Adele Lass (15,00).

I koht Morten Saar (11,64), II koht Karmo Einmann (11,86), III koht Ago Martin Mäesalu (12,28).

11. klassid: I-II koht Elen Radutski (13,90) ja Marie Urvik (13,90), III koht Lisett Loderaud (14,32).

I koht Kasper Vao (11,96), II Ben-Ranno Nõmmik (12,56), III koht Kaur Muuli (12,67).

Saapavise

10. klassid: I koht Riin Rosenberg (21 m), II koht Adele Lass (19 m), III koht Liisa Sadam (18,5 m)

I koht Gert Käsk (27,5 m), II koht Robin Ulla (27 m), III koht Rauno Tapner (26,5 m)

11. klassid: I koht Marie Urvik (23,5 m), II koht Maarja Kruuse (23 m), III koht Demi Link (22 m)

I koht Ben-Ranno Nõmmik (32 m), II koht Henri Jakobson (30 m), III koht Emil Laur (29 m)

Spordipäeva soojendus

Tuletõrjespordi võistlus

8. Üldoskuste nädal

Läänemaa Ühisgümnaasiumis peetakse oluliseks ja arendatakse õpilastes tervikliku maailmapildi kujunemist ja valmisolekut elus toime tulla; adekvaatse enesehinnangu kujunemist; iseseisva õppimise ja koostööoskuste, loovuse ja ettevõtlikkuse arendamist; teadmisi teadlikuks karjäärivalikuks ja oskust hinnata edasisi karjäärivõimalusi, oma võimeid ja motivatsiooni; kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse väljakujunemist.

Selle õppeaasta jõulueelsel nädalal jäeti Läänemaa Ühisgümnaasiumis aineõpetus kõrvale ning keskenduti just gümnaasiumi õppekavas nimetatud üldpädevuste arendamisele. 19.-23. detsembril asendati kogu nädala tavaline tunniplaan kõikvõimalike erinevate töötubade, kohtumiste ja õppekäikudega.

Eeltööd sellise nädala läbiviimiseks algasid õppeaasta alguses, mil koguti ideid, kuidas ja mida teha võiks. Küsiti nii õpetajate kui õpilaste arvamusi ja soove, millega püüti võimaluste piires arvestada. Programmi kokkupanek ja kokkulepete sõlmimine võttis aega 3 kuud ja kaasas lisaks oma kooli õpetajatele veel peaaegu 60 inimest väljast poolt kooli.

Vahetult enne tegevust täis päevi selgitasid eesti keele õpetajad oma tundide raames üldpädevuste mõistet, et õpilased teaksid ja oskaksid üldoskuste nädala raames oma tegevust mõtestada ja analüüsida. Õpilastel oli võimalik kahel päeval osaleda ühistes tegevustes koos oma klassiga ja kahel päeval teha oma valikud individuaalselt ise.

Esmaspäev - suunavahetuspäev - andis õpilastele võimaluse proovida, millega tegeletakse teistes õppesuundades. Läänemaa Ühisgümnaasium on erinevatele lendudele pakkunud kuni kuute erinevat suunda, sel päeval tõid oma parimad palad esile neist viis. Suunapäeva vedasid eest õpetajad Imbi Raudkivi, Kalle Lõuna, Tiina Brock, Leelo Paju, Kadri Mitt ja Tiiu Soostar.

- Majandussuund pakkus ärietiketi koolitust ettevõtja Kai Tarmulaga ning viis õpilased Haapsalu Linnavalitsusse tutvuma kohaliku omavalitsuse tööga.
- Humanitaarsuuna valinutele toimus sel päeval dokumentaalfilmi töötuba filmioperaator Kristjan Jaak Nuudiga, lavakunsti töötuba Karel Rahuga ja disaini töötuba EKA graafilise disaini üliõpilase Eva-Maria Brockiga.
- Spordi ja tervise õppesuund tutvustas õpilastele Haapsalu uut Endel Nelise nimelist vehklemishalli, kus kõikidel soovijatel oli võimalus vehklemises kätt proovida. Lisaks külastati Haapsalu Neuroloogist Rehabilitatsioonikeskust ja kuulati toitumisteadlase Mai Maseri loengut.
- Reaalsuund külastas innovatsioonikeskus INNOKAT, kus tehti tutvust robotikaga. Koolis katsetati õpetaja Kadri Miti juhendamisel joonestamist ning kohtuti arhitekt Kristjan Tõlgiga, kes tegeleb arhitektuuriliste 3D lahenduste loomisega.
- Sotsiaalsuuna päeva sisustas MTÜ Avatud Vabariigi seminar teemal „Haapsalu 20 aasta pärast - miks tulla (tagasi) Läänemaale elama?“. Kohalike ekspertidena osalesid linnapea Urmas Sukles (Reformierakond) ja õpetaja Rea Raus (Sotsiaaldemokaartlik Erakond).

Peale suunapõhiste tegevuste toimusid veel miniprojektide läbiviimise (õpetaja Tiiu Soostar ja teised võõrkeeleõpetajad), maskivalmistamise (Eva-Maria Brock, EKA üliõpilane), Eksperimenta! (Sally Studio) ja psühhodraama (Mare Tereping, koolitaja ja haridusnõunik) töötoad.

Miniprojektide töötoas koostati gruppides ühe valitud teema kohta lühiküsimustik ja seejärel suunduti tänavale sellele vastajaid otsima. Hiljem teostati vastuste analüüs ja esitlus.

Maskide valmistamise töötuba oli osa tänavusest jõuluballi ettevalmistamisest, töötoas osalejad valmistasid ballile minekuks sobiva näokatte ja kaunistasid oma töödega jõuluballi. Töötoa fookuses olid eelkõige kummaliste ja eripäraste maskide loomine. Nende tegemine jätkus ka kolmapäeval.

Koolinoorte kaasaegse kunsti triennaali Eksperimenta! töötoa eesmärk oli luua loomulikke sidemeid ja leida inspireerivaid koostööpunkte majandus- ja kunstiõppe sisukaks lõimimiseks kaasaegse kunsti abil ning äratada noortes huvi, et nad kandideeriksid oma teostega rahvusvahelisele Eksperimenta! näitusele.

Psühhodraama õpitoas tehti erinevaid tõhusaid ja lõbusaid harjutusi, mis aitasid igal ühel mõista enda ja teiste vajadusi, enda rolli teiste inimeste hulgas. Psühhodraama abil kujundati enese maailmapilti, arendati loovust ja suurendati võimet tulemaks toime erinevates eluolukordades.

Teisipäev kandis alapealkirja karjäärpäev.

11.-12. klassid osalesid sel päeval elavas raamatukogus, mis keskendus erinevate erialade ja ametite tutvustamisele. Õpilastel oli võimalus uurida ja küsida, kuidas näeb välja mõne elukutse esindaja igapäeva elu, kuidas ta on valitud erialani jõudnud, milliseid väljakutseid on see pakkunud, milliseid valikuid on ta oma teel teinud jpm. Kohtuti põnevate ametite esindajatega ja vahetati väärt soovitusi ja kogemusi. Elavas raamatukogus osales 17 inimest: Minna-Mai Bergmann - SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla operatsiooniõde ja Goodpoint Chemicals OÜ müügijuht; Kertu Viigipuu - toidutehnika ja tootearenduse magistrant; Lauri Luik – riigikogu liige ja poliitik; Maris Kerge – sisearhitekt ja dokumentaalfilmide tegija; Kaija Paalberg – jumestaja; Laura Niils – näitleja; Ago Soomre - Haapsalu Uksetehase juhataja; Elo Ellermaa - toimetaja-saatejuht ETVs; Maarja-Liis Priske – juuksur; Raiko Lipstok – vandeadvokaat; Anneli Sermat – kinnisvaramaakler; Grete Palmiste – veebiajakirjanik ERRis; Maarja Rand - ajurveeda/spa terapeut ja massöör; kapten Jüri Tõnisma - Kaitseliidu Lääne maleva instruktor; kolonelleitnant Rasmus Lippur - Kaitseliidu Lääne maleva ülem; Remo Jõeorg – Southwesterni suveprogramm, kaheksa aastat rahvusvahelist suhtlemist ja müügitööd; Triinu Paomets alias Lepatriinu – muusik.

Kümnendikud jagunesid fotograafia ja maailma mudeldamise töötubade vahel. Fotograafia kursust juhendas Haapsalu Kutsehariduskeskuse arendusdirektor Aile Nõupuu. Töötoa raames valmisid kollaažid üldoskuste nädalast, mis said ka kooliperele näitusena üles pandud.

Maailma mudeldamise töötoas arutasid õpilased mängulises võtmes keskkonna jätkusuutlikkuse teemadel õpetaja Rea Rausi juhendamisel. Töötoa keskseks teemaks oli, kuidas erinevaid ühiskonda, ressursse jt teemasid puudutavaid küsimusi lahendada, kui inimesed peaksid minema elama 6000 aastaks kosmoselaevaga kosmosesse.

11.-12. klasside õpilastele toimusid teisipäeval ka peotantsu algkursused, mida juhendas meie kooli vilistlane Roger Tibar. Lisaks käis teisipäeval 11. klassidel külas veebikonstaabel Illimar Reinbusch, kes rääkis internetiturvalisusest.

Teisipäeval toimus veel lasteraamatukogu ruumides kirjanduse töötuba, kuhu huvilistel oli võimalik varakult registreeruda. Kirjanduse töötoas tutvustas Lääne Maakonna Keskraamatukogu bibliograaf Krista Kumberg erinevaid kirjandusstiile ja praktilist keelekasutust. Kirjanik Jürgen Rooste luges enda tekste, rääkis kirjandusest ja viis õpilastega läbi loovkirjutamist.

Kolmapäev seadis keskmesse kodanikuks olemise. Selle päeva raames said kümnendad klassid tutvuda Eesti alkoholikultuuri (Aurora Ursula Joala, Eesti Arstiteadusüliõpilaste Seltsi president), rahatarkuse (Karita Lubi ja Evelin Tammearu, SEB pank), tarbija õiguste ja kohustuste (õpetaja Imbi Raudkivi), esmaabi (kooliõde Tiina Luhter), töölepingute sõlmimise (õpetaja Kalle Lõuna) ning Politsei juhtumite ja tagajärgede (noorsoopolitseinik Sirje Treiman ja piirkonnapolitseinik Vello Vichterpal) teemadega.

11.-12. klasside õpilased jagunesid antud päeval mitmesuguste õpitubade vahel. Valikus olid esmaabi (kooliõde Tiina Luhter), sotsiaalhoolekande (Kaja Rootare, Haapsalu aselinnapea), sõltuvusainete (Marika Pragi, Tuksi Noortelaagri juhataja), eneseabi (Kersti Lõhmus, Lääne Maavalitsuse haridus – ja sotsiaalosakonna juhataja), Politsei karjääri võimaluste ja seadusandluse (noorsoopolitseinik Sirje Treiman ja piirkonnapolitseinik Vello Vichterpal), marmoreerimise ja klaasimaali (õpetaja Liisi Karydi), Päästeameti (Meeme Riismaa, Kätlin Poopuu) õpitoad ning Haapsalu koguduste ja kirikute külastamine (õpetaja Karl Hein).

Lõunaajal viibisid kõik õpilased üheskoos aulas, et kuulata ajakirjaniku Märt Treieri mõtlemapanevat loengut teemal Maailm ei oota mind: meile meeldib mõelda, et oleme ainulaadsed ja andekad ja igas mõttes kordumatud. Ometi sõltume tohutul määral sellest maailmast, kus meist samuti miskit arvatakse, kuidas olla selles ilmas teretunud?

Neljapäev keskendus jõulumeeleolule, peale töötubade ootas õpilasi jõulukontsert kirikus ja õhtune jõuluball koolimajas.

10. klasside hommik oli sisustatud jõulutraditsioonide töötoaga, mida viisid läbi SA Läänemaa Muuseumid turundus- ja kommunikatsioonijuht Maarja Kõuts ja muuseumipedagoog Karin Mägi. Veel enne kirikukontserti said kümnendikud laulda jõululaule muusikaõpetaja Karin Lükk-Raudsepaga ja õhtuse balli jaoks harjutada peotantsu Roger Tibari juhendamisel.

11.-12. klassid valisid viimaseks üldoskuste päevaks ühe töötoa, milles osaleda. Valikus olid fotograafia (Aile Nõupuu, Haapsalu Kutsehariduskeskus), maalimine (Aide Leit-Lepmets, Haapsalu Kunstikool), suupistete valmistamine (Kersti Raak, Haapsalu Kutsehariduskeskus), lilleseade (Kati Pulst) ja maailma mudeldamine (õpetaja Rea Raus).

Fotograafia töötuba jätkus samal teemal, millega olid teisipäeval algust teinud 10. klassid. Maalimise töötuba toimus Haapsalu Kunstikooli ruumides, kus neid võttis vastu maali, joonistamise, kompositsiooni õpetaja Aide. Suupistete töötoa tulemusi said õpilased proovida kohapeal, kuid enamus valmistatud suupistetest läksid õhtusele ballile nautimiseks. Lilleseade töötoas osalejad said teha jõulude temaatikasse hästi sobiva potiseade ja proovida erinevaid tehnikaid kompositsiooni tegemisel.

Lisaks eelpool nimetatud töötubadele ja kohtumistele organiseeris grupp õpilasi terve nädala vältel neljapäevast jõuluballi ning osa neist lõi kaasa ka kirikukontserdi ettevalmistamisel. Tänavuse jõuluballi teemaks oli „Veneetsia maskeraad“. Üles astusid meie oma kooli andekad õpilased, kes tõid rahvani üllatava ja naerust pakatava programmi. Ballil musitseeris väga laia repertuaarivalikuga koosseis nimega James Werts World Project, kelle saatel sai õhtu läbi jalga keerutada. Tegutsesid fotograafid Maarika Roosi ja Markus Sein ning õhtut juhtis vilistlastrioo Elena Koit, Kaarel Koel ja Leonid Bragin.

Viies päev oli kokkuvõttepäev *moodle*-i õppekeskkonnas enese arengu analüüsimine lähtudes üldpädevustest. Õpilased, kelle eneseanalüüs oli koostatud ja kes võtsid tegevustest aktiivselt osa, said nimetatud nädala eest valikaine kursuse arvestuse.

Jaanuarikuu kulus kokkuvõtete tegemisele – üle said vaadatud õpilaste eneseanalüüsid ja osavõtumäär, välja pandud tulemused, kogutud õpetajatelt tagasiside ja ettepanekud edaspidiseks. Vaadates eelpool nimetatud näitajaid, võib Läänemaa Ühisgümnaasium igati rahul olla – peamine, mis igast allikast selgus, oli see, et õpilastele meeldis seesugune vaheldusrikas ja teistmoodi õppetööga sisustatud poolaasta lõpp. Puudumisi oli tavalisest vähem ning huvi tehtava vastu suur. Kogu nädala tagasiside alusel nimetasid õpilased kõige olulisemaks suhtlemise tähtsust ja selle arendamist. Korduvalt toodi välja, kui oluline on teistega arvestamine ja koostöö tegemine.

Järgnevalt mõningad mõtted õpilastelt:

„Õppisin vaatama tulevikku ning seda ette kujutama. Lisaks ka suur suur AITÄH selle imelise nädala eest, võtsin sellest nii palju kui suutsin ja loodan, et need teadmised jäävad minuga kauaks.“

„Sain teha tööd erinevate inimestega erinevates situatsioonides, ka stressiolukorras, ning õppisin kuidas paremini teatud ebameeldivatest asjadest rääkida haiget tegemata. Samuti õppisin kuidas arvestada inimestega ja arvesse võtta nende omapära suhtlemisel.“

„Vaatasin sel päeval palju enesesse – millised on minu tugevused/nõrkused; mida ma armastan teha/mida mitte; millist rolli ma mängin ühiskonnas ja mida ma üldse pakun ning mis on minu sihtgrupp. Väga meeldis, et tegelesime tegelikult suhteliselt palju eneseanalüüsiga, aegajalt tuleb seda teha.“

Koolipere võib üldoskuste nädalaga igati rahul olla – peamine, mis selgus, oli see, et õpilastele meeldis seesugune eluks vajalikke oskuseid arendav ja teistmoodi õppetööga sisustatud poolaasta lõpp. Puudumisi oli tavalisest vähem ning huvi tehtava vastu suur. Lisaks leidis tavaline aastalõpusündmuste ettevalmistamine sobiva vormilise lahenduse. Perioodõpet kasutaval koolil on nii võimalus alustada III perioodi pärast jõuluaheaega, jätmata ära ühtegi planeeritud ainetundi. Nädala läbiviimisele kulutatud energia sai igati tasutud ja selline projekt võiks korduda vähemalt kolme aasta pärast.

Merilin Schults, õppekorraldaja

Anette Marilin Villandi fotograafia töötoa kollaaž maailma mudeldamisest

Fotograafia töötuba

Kadi Kärolis Elisabeth Lõhmuse fotograafia töötoa kollaaž

Carmen Kösteri fotograafia töötoa kollaaž peotantsu õppimisest

8.1 Kirjanduse töötuba raamatukogus

20. detsembril 2016 oli Läänemaa Ühisgümnaasiumi õpilastel teiste töötubade seas võimalik osaleda ka kirjanduse töötoas, mida viisid läbi tunnustatud raamatukoguhoidja, lastekirjanik ja kirjandusteadlane Krista Kumberg ning luuletaja Jürgen Rooste, keda Karl Martin Sinijärv on nimetanud käesoleva sajandi elava ja otsiva eesti luule lipulaevaks ja vapiloomaks. Töötuba ise toimus hubases ja sopilises Haapsalu lasteraamatukogus.

Nii Kumberg kui ka Rooste mõtisklesid kirjanduse üle ja keskendusid erinevatele stiilivõtetele.

Kumberg tõi välja, et kirjandus on kui põgenemine argipäeva eest ja kirjandus aitab näha maailma ning inimesi laiemalt, kui oma elukogemus võimaldab. Kumberg tunnistas, et tänapäeva kirjandus on väga haruline ja raske on leida erinevate lugejate vahel ühist puutepunkti. Tänapäeval võib ka igäüks kirjutada raamatu ja selle välja anda. Ja teinekord võib raamatust palju olulisem olla just autori imago, nt Kaur Kenderi puhul on see nii juhtunud.

Krista Kumberg jagas ka õpilastele lugemissoovitusi.

Päeva teises pooles esines Jürgen Rooste. Rooste juhatas sisse 11.M klassi õpilane Kaidi Liivamägi, kes esitas Rooste „Koidulaga süvitsi“. Kaidi etteaste oli nii veenev, et naeru ei suutnud tagasi hoida isegi tekstide autor.

Jürgen Rooste tunnistas, et kirjutamine on tema jaoks kui krooniline haigus, mida välja ravida ei saa. Kunst ja kirjandus on tema meelest inimeseks olemise mõtestamise vahendid. Kunst ja kirjandus peavad hinge kriipima, valu tegema, mitte olema kui ilus tapeet seinal.

Jürgen Rooste esitas nii enda kui ka teiste autorite luuletusi ning viimase osana viis läbi loovkirjutamise. Rooste antud ülesanne oli inspireeriv ja aitas lõhkuda piire, tulla välja stampidest. Õpilastega koos kirjutas ka Jürgen Rooste. Rooste andis õpilastele tagasisidet ja julgemad lugesid ka sündinud tekstid ette.

Kohtumine Jürgen Roostega leidis aset EV Kultuuriministeeriumi toetusel Viljandi Gümnaasiumi koordineeritava projekti „Intriig eesti kirjandusest koolidesse” raames.

Õpilased jäid raamatukogus toimunud kirjanduse töötoaga rahule. Oodatakse järgmisi kirjanduslikke kohtumisi ja võimalust veeta päev raamatukogus.

Õpilaste mõtteid:

„Krista Kumberg inspireeris mind täna hommikul kõvasti. Jürgen Rooste oli väga meeldiv esineja. Sain palju teadmisi loovkirjutamise kohta ning kasutan saadud teadmisi ka edaspidistes kirjutistes.“ (Kaidi)

„Mulle tohutult meeldis Jürgen Rooste olek, tema suhtlemine meiega kui võrdsetega. Loovkirjutamist kartsin tänases päevas enim. Õnneks ei olnudki nii hull. Õigemini ei olnud see minu jaoks üldse hull, vaid pigem nauditav. Tundsin enda kirjutades vabalt.“ (Kristiina)

„Jürgen Rooste on üks huvitavamaid inimesi, kellega olen kohtunud.“ (Myrell)

„Raamatukogu õppekeskkonnana on ideaalne loometegevuseks. Mugavas keskkonnas, põrandal omaette istudes ja avatud ruumis põnevaid asju silmitsedes on palju kergem inspiratsiooni leida kui ranges klassiruumis.

Hommikune loeng kaasaegsest kirjandusest meeldis mulle, sain täpsemalt aru, mis teeb kaasaegsest kirjandusest kaasaegse kirjanduse. Sain ka raamatusoovitusi.

Jürgen Roostega kohtumine oli inspireeriv, positiivne ja avas maailmapilti. Luuletusi kuulata oli huvitav, ise kirjutada veel põnevam.“ (Piia)

„Sellised üritused võiksid kindlasti toimuda raamatukogudes.“ (Eva-Marie)

„See, et päev toimus raamatukogus, on väga meeldiv ja vaheldust pakkuv. Siin on väga hea aura ja olemine, pole ka väsimust, nagu pärast tavalist koolipäeva koolimajas.“ (Kerstin)

„Jürgen Roostega tahaks kohtuda veel, tahaks kuulda tema mõtteid ja loomingut.“ (Jevgeni)

„Tänu Kumbergile sain uusi lugemiseid, seega minu jaoks igati korda läinud loeng. Üleüldse oli raamatute tutvustus huvitav ja silmaringi avardav.

Jürgen Rooste osa oli samuti paeluv ja hariv, sest Rooste valgustas meid kirjanduse ajaloost ning luges ette erinevaid luuletusi. Loovkirjutamine oli kasulik kogemus.“ (Karin)

„Mulle meeldis, et sain päris kirjanikult tagasisidet.“ (Jan)

„Loodan, et selliseid päevi tuleb veel.“ (Grete-Liis)

„Mulle meeldis Jürgen Rooste avatus ja ausus. Tema luuletustes oli ironiat ja huumorit ning neid oli huvitav kuulata.“ (Jarita Maaria)

„Jürgen Rooste oli mega äge.“ (Kris-Mariin)

Monika Undo, eesti keele ja kirjanduse õpetaja

Jürgen Rooste

8.2 Suunavahetuspäev – majandussuund

Üldpädevuste nädala esmaspäeval, 19. detsembril oli suunavahetuspäev. 32 õpilast erinevatest klassidest valisid majandussuuna tegevused. Päeva tegevused jagunesid kahte ossa.

Kell 9.00-13.00 olid õpilased Kai Tarmula töötoas. Tarmula on 20 aastat tegutsenud teenindusvaldkonnas nii töötaja kui ettevõtjana. Tema töötoas said õpilased arutleda teemade üle, mis on olulised igapäevaselt nii õpilasele, tulevasele töötajale kui ka tööandjale. Mõtiskluste käigus kaasas Kai Tarmula õpilased arutlema ja mõtlema näiteks edu ja ebaedu võimalike põhjuste üle; mida pidada silmas olles ise külaline või külaliste vastuvõtja; selle üle, milline tähtsus on mistahes valdkonnas kogemuste saamisel edasiseks eluks, õppimiseks ja tööturule sisenemisel. Kõlama jäi mõte, et kõik kogemused (nii head kui halvad) on jagamist väärt.

Töötoa peamised teemad, mille üle arutleti, olid:

1. Esmamuljed on kõige püsivamad – milline sa oled erinevates eluolukordades?
2. Kõik reeglid on loodud selleks, et neid rikkuda – reeglid peavad meid teenima, mitte orjastama.
3. Õige sõna õiges kohas.
4. Kõik läheb arvesse – tähelepanelik suhtumine detailidesse.
5. Meie kui külalised ja külaliste vastuvõtjad ehk milleks meile lauakate (lauake kata end!) ja kombat (mida ja kuidas sööme)? – praktiline tegevus.

Õpilased said individuaalselt vastata küsimustele iseenda kohta (arendada/luua iseenda MINAbränd):

- Mis on minu väärtuspakkumine?
- Mida pakun oma isiksusega teistele?
- Kes on minu sihtgrupp (kellele tahan nähtav olla) ja mis on minu võtmesõnumid?
- Millised on MINAbrändi arendamisega seotud kulud?
- Mis on minu kasum inimesena?

Nii said õpilased võimaluse analüüsida oma tugevusi ja nõrkusi, oma võimeid ja karjäärivõimalusi. Õpilaste arvates arendasid nad selles töötoas enim enesemääratluspädevust, kultuuri- ja väärtuspädevust, ettevõtlikkuspädevust, kodaniku- ja sotsiaalset pädevust, suhtluspädevust.

Kell 13.30-15.00 viibisid õpilased Haapsalu Linnavalitsuses. Õpilasi tervitas Haapsalu linnaapea Urmas Sukles. Töötoa viisid läbi aselinnapea Liina Põld ja finantsjuht Martin Schwindt.

Õpilased said ülevaate linnavalitsuse struktuurist; millised on volikogu ülesanded; kuidas kujuneb linna eelarve (tulud ja kulud); kuidas linna kodanikud saavad linna arengut puudutavates küsimustes kaasa rääkida; mis on laenu, investeeringud, maksud jpm. Arutelude käigus diskuteeriti ka Haapsalu linna rahvastikum muutuste üle – miks lahkutakse ja miks siia tagasi tulla, samuti linnakeskkonna arendamise võimalustest, ettevõtlusega seotud aspektidest.

Õpilaste arvates arendasid nad selles töötoas enim kodaniku- ja sotsiaalset pädevust, kultuuri- ja väärtuspädevust, ettevõtlikkuspädevust.

Päeva tegevuste õpiväljundid (õpilaste tagasiside):

- Õpetlikud ja harivad teemad
- Linnakodanikuna olulise sisulise informatsiooni saamine
- Majanduslike terminite õppimine/meeldetuletamine
- Seosed reaalse eluga
- Pidev enesearendamine, ka koolis, tuleb kasuks kärjäärivalikul
- Otsustamisel ja valikute tegemisel on ALATI vaja oma plaani
- Vaja on teada oma õigusi, samuti kohustusi
- Teooria ja praktika “käivad” käsikäes, oluline on mõista tervikpilti (silmaringi arendamine, kogemine, käitumine, huvitundmine...)
- Eneseväljendusoskust ja kohanemisvõimet on võimalik arendada, ka läbi õppetegevuste koolis
- Oluline on oma tegevused konkreetselt (samm-sammult) eesmärgistada
- Ka halb kogemus on “õpetaja”
- Annet tuleb arendada/mugavustsoonist välja!

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

Kohtumine Haapsalu Linnavalitsuses, esinemas linnapea Urmas Sukles

8.3 Suunavahetuspäev – humanitaarsuund

Üldpädevuste nädala suunavahetuspäev sisaldas kolme õpi ja töötuba, mis avasid humanitaarsuuna kolme olulist tahku: lavakunst, loovkunst ja filmikunst.

1. Dokumentaalfilmi õpituba

Seda viis läbi Eesti üks esioperaator, Haapsalust pärit Kristjan-Jaak Nuudi, kes rääkis oma kogemustest filmitegijana. Ühiselt vaadati ka dokumentaalfilmi Arvo Pärdist – „Kaotatud paradisi“, mille operaator on Kristjan-Jaak Nuudi. Õpilastel oli ainulaadne võimalus saada teada filmitegemise telgitagustest, kuulda filmitegija kommentaare, õppida märkama detaile, millele muidu filmi vaadates tähelepanu ei oskaks pöörata.

Ühiselt vaadati veel värskelt valminud saadet „Aja jälg kivis“, mille operaator oli samuti K-J. Nuudi ja mis jutustas loo ERRi raadiomajadest – nende värvikast saamisloost, neist kui oma aja arhitektuuripärlitest.

2. Performance'i töötuba

Seda viis läbi LÜGi vilistlane (humanitaarsuuna õpilane) Eva-Maria Brock, kes õpib nüüd EKAs graafilist disaini. Väljakutsena pakkus ta noortele välja 75 minuti jooksul välja mõelda, teostada ja esitada performance teemal „Valupunkt“, milles ainsa abivahendina võis kasutada paberit (ajaleht, raamat, tapeet vms). Eelnevalt anti õpilastele lühikoolitus selle kunstiliigi olemusest ja näidati mõnda videot ning seejärel tuli gümnasistidel väljakutse vastu võtta. Neil endil tuli leida idee, teha kavand ja töö teostada. Lõpus filmiti kõik tööd ka üles. Õpilased olid ülimalt nutikad ja loovad!

3. Lavakunsti töötuba

Seda viis läbi LÜGi lavakunsti õpetaja Karel Rahu, kes oma töötoas tegi traditsioonilisi lavakunstitunni elemente – soojendusmängud, draamaelementidega loovmängud –, mis on vajalikud avaliku esinemise hirmust ülesaamiseks.

Tiina Brock, humanitaarsuuna juht

Dokumentaalfilmi õpituba, läbiviija operaator Kristjan-Jaak Nuudi. Foto: Elina Tammeleht

8.4 Suunavahetuspäev – reaalsuund

Reaalsuund pakkus suunavahetuspäeval õpilastele võimalust tutvuda arhitekti põneva ja mitmekülgse tööga. Arhitekt Kristjan Tõlk jagas kogemusi oma õpingutest ning andis soovitusi, mida võiks antud karjäärivalikut tehes eelnevalt teada ja osata. Härra Tõlk jutustas igapäevasest arhitektitööst ning tutvustas lisaks oma teist kutsumust – 3D visualiseerimist. Õpilastel oli võimalik käia tema kontoris, kus nähti maailma läbi 3D prillide ning tehti lähemalt tutvust kaasaegsete arhitekti tööks vajalike programmidega. Vahelduseks said õpilased arendada oma enda käelist tegevust läbi normkirja harjutamise, sest ka härra Tõlk rõhutas, et vaatamata sellele, et kõik projektid tehakse tänapäeval juba arvuti abiga, mõtleb inimene ikkagi käsitsi pliitsi ja paberiga joonestades kiiremini ja paremini.

Päeva teises osas oli võimalik Innokas Angela Leppiku juhendamisel ise roboteid koostada, programmeerida ning teistele õpilastele oma suurepäraseid tulemusi tutvustada.

Päev oli vaheldusrikas ning näitas teiste suundade õpilastele, mida on võimalik teha reaalsuunas õpetatavate teadmistega edaspidises elus. Samas pakkus suunavahetuspäev huvitavat tegevust ka reaalsuuna õpilastele endile, kes olid selle päeva valinud.

Kadri Mitt, matemaatikaõpetaja, reaalsuuna juht

Arhitektitööd ning 3D visualiseerimist tutvustas arhitekt Kristjan Tõlk. Foto: Elina Tammeleht

8.5 Suunavahetuspäev – sotsiaalsuund

Projektinäda la raames toimunud suunavahetuspäeval oli kõigil õpilastel võimalus valida üheks päevaks teise suuna parimaid tegevusi.

Sotsiaalsuunapäeval toimus noorte arutelu-seminar, mille viis läbi noorteühing Avatud Vabariik.

Tegemist oli üleriigilise ürituste sarjaga, selle toimumist toetati Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed (MISA) Euroopa Sotsiaalfondi projekti “Eesti ühiskonnas lõimumist toetavad tegevused” vahenditest. Seminar-arutelu eesmärk oli võimaldada noortel jagada seda, mis nende arvates moodustab nende identiteedi, arutleda väärtuste ja uskumuste üle ning seeläbi toetada omavahelist mõistmist ning koostööd. Tegeleda noorte teadmiste, väärtuste, hoiakute ja oskustega.

Päeva juhatas sisse diskussioon ekspertidega teemal “Haapsalu 20 aasta pärast. Miks tulla (tagasi) Läänemaale elama?”

Ekspertideks olid Haapsalu linnaeape Urmas Sukles (Eesti Reformierakond) ja opositsiooni esindajana Rea Raus (Sotsiaaldemokraatlik Erakond). Diskussiooni modereeris Jevgeni Krištafovitš (noorteühing Avatud Vabariik). Tasakaalukalt alanud arutelu kasvas üle peagi teravaks keskusteluks kohaliku elu teemadele.

Päeva teises pooles pidid noored kõigepealt kehastuma tuleviku ajakirjanikeks ja kujutama ette milliseks kujuneb kodulinna ehk Haapsalu tulevik 20 aasta pärast. Kajastamist leidsid nii tulevased valimised, transpordiküsimus kui ka saladuslik Valge Daam.

Seejärel toimusid rühmatööd, oma seisukohtade esitamine ja kaitsmine telesaate formaadis. Osalejad arendasin enim oma suhtlemispädevust.

Kalle Lõuna, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja, sotsiaalsuuna juht

Diskussioon Rea Rausi ja Urmas Suklesega

8.6 Suunavahetuspäev – spordi- ja tervise suund

Spordi ja tervise suuna suunapäev algas sportlikult – vehklemisega novembris avatud Endel Nelise nimelises vehklemishallis, kus Nelise tütreütar Brit Ojamu tutvustas epeed, kui ühte põnevat ja Haapsalule kuulsust toonud spordiala. Soojendust tehti vehklemistreeningule omaste juurdeviivate harjutustega, õpetati vehklemise klassikalist võistlusseisu, liikumist relvata kui ka relvaga, tehti täpsustorkeid märklauda ja siis juba saidki kõik osalejad selga vehklemisvarustuse – alusvestid, tüdrukud ka rinnakaitsmed, ülikonnad, maskid, kindad ja päris võistlusrelvad ning snurrid, millega ühendati võistlejad rajaga, et näha kumb võistleja tegi vastasele torke. Alguses võisteldi oma paarilisega ja siis vehklesid võitjad ja kaotajad omavahel. Parimaid vehklejaid välja ei selgitatud, kuid kõik osalejad said aimu sellest, mis tunne on vehklejatel kogu varustusega mask ees võistelda.

Peale sportliku tegevust ja lõunasööki algas koolis doktor Mai Maseri loeng „Noppeid toidumaailmast“. Doktor Mai Maser on erialalt arst ja Tartu Ülikooli emeriitdotsent. Toitumistemaatikaga on doktor Maser tegelenud juba üle 20 aasta. Doktor Mai Maser on Eesti Toitumisteaduse Seltsi rajaja ja selle esimene president. Mai Maser osales samuti Eesti toitumise- ja toidusoovituste materjalide koostamisel. Mai Maserilt, kui tunnustatud toitumisala asjatundjalt ja konsultandilt on ilmunud arvukalt toiduteemalisi artikleid Eesti meediaväljaannetes.

Mai Maser tutvustas loengus oma raamatuid, rääkis uuenenud toidupüramiidist ning soovitas jälgida suhkru ja soola sisaldust erinevates toitutes, et mitte nendega liialdada. Rääkis toitumise mitmekesisistamisest, valkude, rasvade ja süsivesikute vahekorrrast toidus ja muudki huvitavat toitumise kohta.

Peale harivat loengut kiirustasime Haapsalu Neuroloogilisse Rehabilitatsioonikeskusesse, kus keskuse juhataja Priit Eelmäe tutvustas keskust – kes neile patsientideks satuvad ja mis töökohtadele noori peale õpinguid oodatakse. Tutvuti erinevate abivahenditega, mis teevad erivajadustega inimeste elu lihtsamaks, anti põhjalik ülevaade kõnnilaborist, nägime kõnnirobotitega uuesti kõndima õppimise treeninguid, saadi ettekujutus füsioterapeudi tööst, vaatasime ainulaadset jõusaali, mis mõeldud ratastooli kasutatavatele inimestele ja mis töötasid vaikselt suruõhuga ja mis töötavad vaid arvutipõhiselt. Õpilased proovisid füsioterapeudi

juhendamisel erinevaid ratastoole ja üritasid nendega sõitmist õppida, nii slaalomina kui ka tõusul ja laskumistel.

Päev oli väga pikk ja emotsiooniderohke.

Leelo Paju, kehalise kasvatusõpetaja, spordi ja tervise suuna juht

Haapsalu Neuroloogilises Rehabilitatsioonikeskuses

9. Suunapäevad ja -üritused

9.1 Loodussuund

Preemiareis Pärnumaale

Reedel, 30. septembril 2016 sõitsid 12. reaalklassi õpilased Pärnumaale RMK Kabli looduskeskusesse. Väljasõit oli RMK Metsaviktoriini III koha auhind.

Meie väljasõit algas varakult, juba kell pool kaheksa. Alguses tundus pilvede järgi vaadatuna, et ilm tuleb vihmane, kuid õnneks pilved hajusid suurema vihmata ja päev oli päikseline. Kabli tutvustati meile looduskeskust, mis algselt oli rajatud jahimeeste poolt puhkemajaks. Kabli looduskeskusest jalutasime 1.8 km pikkusel põneval ja harival õpperajal, kus tutvusime

infostendide ja pesakastimaailmaga ning nautisime vaateid merele ja kaunile rannamaastikule. Retk lõppes Kabli linnujaamas, kus nägime hiigelsuurt, 17 m kõrgust Helgoland'i mõrdpüünist, mille abil on linde rõngastatud ja rännet uuritud juba üle 45 aasta. Kabli linnujaam töötab regulaarselt igal aastal augusti keskpaigast kuni novembri alguseni. Linnujaamas tutvustati meile lindude rände uurimist ja lindude rõngastamist. Mõrdpüünis töötab nii, et rändavad linnud põgenevad ohtu tajudes puude alla, kus neid ootab võrk, mis ülaosas kitseneb ja kus linnud loendatakse, määratakse ja rõngastatakse. Ohu tunde tekitamiseks ei olnud seal mingeid kõrgtehnoloogilisi vahendeid, vaid lihtsalt oksad, mille külge olid nõoriga seotud purgid, millega sai müra tekitada ja linde vajalikus suunas juhtida.

Järgmine peatus oli mõned kilomeetrid Pärnu poole Tolkuse raba matkaraja juures. Matkarajal jalutasime umbes poolteist tundi. Tegime mitmeid peatusi, kus tutvusime Tolkuse raba taimestikuga. Meile räägiti ka turbast, mis kasvab 1 mm aastas. Lisaks oli võimalus rabas ringi käia ja omal nahal proovida, kus kannab ja kus mitte. Seda oli tegelikult võimalik kindlaks teha ka kaugemalt taimestikku vaadates. Umbes pool retkest seljataga jõudsimme kohani, kus olid suuremad rabajärved, milles oli võimalik ujuda. Matka lõpupoole ronisime 18 meetri kõrgusele linnuvaatlustorni, kust paistis ümbritsev raba ja Pärnu laht.

Viimane peatus enne Haapsalut oli Pärnu Kolledž. Kaks esimese kursuse üliõpilast jagasid meid kahte gruppi ning tutvustasid lähemalt oma kooli. Seal oli sein maailma kaardiga ja kui keegi käis kusagil vahetusõpilasena, siis kleebiti sealt üks pilt selle riigi juurde, kus käidi. Veel näidati meile kolledži raamatukogu ja ürituste toimumise saali. Pärast ringkäiku juhatati meid ühte klassiruumi, kus tutvustati kooli õppesuundi ja üldist koolielu.

Preemiareis oli tore võimalus tutvuda Kabli looduskeskuse ja linnujaamaga ning saada mõtteid edasiõppimise võimaluste kohta Tartu Ülikooli Pärnu Kolledžis.

Antti Antikainen, 12.R õpilane

12.R Tolkuse raba matkarajal

Karin Veide esitles Eesti Keemiaõpetajate Liidu talvapäevadel oma uurimistööd

10.-11. veebruaril 2017 toimusid Eesti Keemiaõpetajate Liidu (EKL) talvapäevad Tartus.

12.R õpilane Karin Veide jäi silma EKL juhatuse liikmele Ave Vitsutile eelmise aasta aprillis 2016 õpilaste Teadusfestivalilt, kus Karin oma tööd esitles ja kaitses. Ave Vitsut kirjutas jaanuaris meile ja tundis huvi, kas Karin on nõus oma tööd esitlema. Karin andis nõusoleku ja käis 11. veebruaril Tartus, kus esitles oma eelmise aasta uurimistööd “Joogivee kvaliteet ja fluoriidisisalduse muutused joogivees 2005-2015 Läänemaa kuue veevärgi näitel”.

Karin tegi Tartus ettekande oma tööst: põhjendas teemavalikut; töö eesmärgid ja meetodikat; tõi välja tulemused ja olulised järeldused. Karinil oli Tartus kaasas Teadusfestivali jaoks tehtud poster, mille jooniste põhjal selgitas ta fluoriidisisalduse muutusi, tõi välja muutuste põhjused jne.

Karin: ”Ettekande lõpus küsiti ka mõned küsimused. Näiteks küsiti, kui tihti võetakse aasta jooksul analüüse fluoriidisisalduse määramiseks, kas sain ise laboris fluoriide joogivees määrata ja mis meetodil laboris määratakse fluoriide joogivees. Veel tunti huvi, kuidas tulid

mõttele teha töö sellisel teemal. Minupoolsete vastustega ja selgitustega jäädi rahule. Arvan, et sain oma ülesandega hakkama ja see oli kasulik esinemiskogemus.”

Imbi Raudkivi, õpilase juhendaja, geograafiaõpetaja

Üle-eestiline õpilaste keskkonnaalaste uurimistööde konkurss 2017

Tartu Keskkonnahariduse Keskus korraldab koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga õpilaste keskkonnaalaste uurimistööde konkursi alates 2009. aastast. Sihtrühm on 5.-12. klasside üldhariduskoolide õpilased üle Eesti.

Sel aastal esindas Läänemaa Ühisgümnaasiumi 11.M klassi õpilane Piia Tomingas. Ta saavutas gümnaasiumi vanuseastmes II koha oma uurimistööga “Coeloglossum viride populatsioonidünaamika Eestis (1998–2015) ja Keemu rannaniidul (1998–2016). Muutliku hooldamise mõju liigi arvukusele Keemu rannaniidu näitel (2015–2016)”. Piia töö juhendajad on Imbi Raudkivi, Mall Vainola ja Ilona Lepik.

Uurimistööde konkursil on kaks vooru. Kõik tööd peavad olema seotud looduse ja/või keskkonnaga.

I voor – esitada tuli elektroonselt uurimistöö 20. veebruariks. Iga tööd hindas kaks retsensenti, nende punktisummad liideti. Hinnangute alusel moodustus pingerida, mille 10 parimat igas vanuseastmes pääsesid edasi II vooru.

II voor – kutsutud õpilased tegid oma töö põhjal kuni 10 minuti pikkuse ettekande. Õpilasi hindas neljaliikmeline žürii, kes eraldiseisvalt andsid igale õpilasele oma punktid, mis liideti I vooru retsensentide punktidele. Nii kujunes lõplik paremusjärjestus. Komisjon hindas õpilaste ettekande sisukust, esinemist, küsimustele vastamist.

Kokku hindas iga õpilase tööd seega kuus inimest (2 retsensenti + 4 komisjoniliiget).

II voor toimus Tartu Loodusmajas konverentsina 10. märtsil. Piia ettekanne järgis struktuurilooikat, oli sisuline ja korrektselt vormistatud. Ta vastas komisjoniliikmete küsimustele suurepäraselt, tõi sisulisi näiteid läbitöötatud teooria põhjal, esines enesekindlalt –

teadis, millest rääkis/valdas teemat. Kõik see ja tema järjekindlus ning põhjalikkus tõid Piiale toreda II koha väärilise võidu.

Imbi Raudkivi, juhendaja, geograafiaõpetaja

11.M klassi õpilane Piia Tomingas ettekannet esitamas

Üleriigiline RMK metsaviktoriin 2017

Sel aastal toimus RMK metsaviktoriin juba 16. korda. Metsaviktoriinile registreerus tänavu 771 klassi 205 koolist üle Eesti. Kokku sai tulemuse kirja 8317 õpilast. Läänemaa Ühisgümnaasiumist osalesid tänavusel viktoriinil kaks 11. klasside õpperühma – M2 ning M4 õpperühmad (õpetaja Mall Vainola) ja üks klass – 10.LR klass (õpetaja Imbi Raudkivi).

Gümnaasiumiõpilaste arvestuses olid tulemused järgmised (kokku võistles 30 klassi):

3. koht 10.LR klass, 6. koht M2 õpperühm, 18. koht M4 õpperühm

Parimad klassid (1.-10. koht) saavad auhinnaks loodusõppeprogrammi RMK looduskeskustes. Auhinna juurde kuulub bussikompensatsioon programmile sõiduks iga vanuserühma 10 parimale klassile.

Õpetajad Mall Vainola ja Imbi Raudkivi

Praktilise loodus- ja keskkonnaõppe kursuse õpilased Lõuna-Läänemaad avastamas

22. mail 2017 kogunesid valikkursuse “Praktiline loodus- ja keskkonnaõpe” 10. klasside 32 õpilast kell 8.00 kooli juures, et sõita õppima Lõuna-Läänemaa loodusesse. Õpilasi saatsid reisirõpetajad Mall Vainola ja Imbi Raudkivi.

Reisi marsruut: Haapsalu – Kirbla astang – Salevere Salumägi – Puhtulaid – Virtsu – Haapsalu. Õppepäeva viisid läbi/korraldasid 10.LR klassi õpilased Aveli Meeles ja Sten Raak – reis on üks osa nende järgmise aasta praktilisest tööst. Bussisõidu ajal andsid nad ülevaate külastatavate valdade ajaloo ja kaasaja kohta, pajatasid legende/muistendeid ning juhtisid tähelepanu loodusobjektidele, millest mööda sõitsime.

Aveli ja Sten tegid reisiks ettevalmistused: viisid 10. aprillil läbi tunni, kus andsid ülevaate Lõuna-Läänemaa loodusest: selgitasid sisuliselt õppepäeva tegevuste eesmärgid ning jagasid õpilased rühmadesse – neid sai kokku üheksa. Iga rühm sai omale loosiga teema, mis oli seotud külastatavate kohtade bioloogia või geograafia/geoloogiaga. Reispäeval said õpilased oma geograafilise koha kohta anda ülevaate, misjärel toimus küsimuste esitamine ja arutelu. Kõik õpilased tegid kogu reisi jooksul märkmeid – need on vajalikud kokkuvõtete tegemisel. Kogu päeva jooksul suunasid Aveli ja Sten õppetegevusi looduses ja bussis – nii sisulise kui organisatoorse poole osas. Reisi lõppedes täitis iga õpilane tagasiside lehe, mille Aveli ja Sten olid eelnevalt ette valmistanud ja paljundanud.

Vastused leiti uutele teemakohastele geograafilistele/geoloogilistele mõistetele, õpiti õpetaja Mall Vainola juhendamisel määrama/tundma erilisi ja ka tavalisi taimeliike ja linde Lõuna-Läänemaal, tuletati meelde põhikoolis õpitu ja otsiti seoseid teiste õppeainetega. Reisi vältel koguti infot ka inimõju kohta, muuhulgas käidi tutvumas Virtsu tuulikutega.

Üheks reisisihiks oli ka Kuke/Kiili hoiuala külastamine (Uisu astanguranna mere tänapäevane geoloogiline tegevus, kivistised, maasäär). Nägime Saleveres RMK töötajat, kelle sõnul on praegu Kukeranna tee suletud – seetõttu jäi see paik looduses nägemata, ülevaate sealsest loodusest andis aga rühm, kes oli vastava teema ette valmistanud.

Päeva õppetegevused lõpetasime Virtsu sadamas, kus lootsime näha uusi praame, kuid sadamas ei olnud ühtegi parvlaeva... Premeerisime end jäätisega ja alustasime koduteed. Oli väga vahva päev, õues õppida ja looduses liikuda oli tore ja tervislik.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja

Lõuna-Läänemaad avastamas

9.2 Majandussuund

Õpilasfirma idee leidmise ja alustamise üritus HAKKATON

Hakkaton toimus 9.-11. septembril 2016 Pärnu Koidula Gümnaasiumis. Üritusest võttis osa üle 60 õpilase Eestimaa eri paigust. LÜGist osalesid 10.M õpilased Kärt Vassar, Brita Lubi ja Roger Ase. Õpilased said kolme päeva jooksul meeskonnatöö kogemuse. Idee leidmise ja arendamise juures aitasid õpilasi mentorid ja õpilasfirma programmi vilistlased.

Õpilaste mõtted ja arvamused:

Kärt: "Võtsin osa üritusest nimega Hakkaton, mis toimus Pärnu Koidula Gümnaasiumis 09.09-11.09. Hakkaton on õpilasfirma alustamise üritus, kus 48 tunni jooksul aitavad mentorid ja õpilasfirma programmi vilistlased leida osalejatel jätkusuutlikud äriideed, moodustada nende

elluviimiseks vajalik meeskond ning teha esimesed sammud oma toote või teenusega turule jõudmiseks. Seal olles sain paremat aimu ettevõtluse telgitagustesse, väga palju häid ideid ning paljude mentorite käest hulgaliselt soovitusi tulevikuks. Nende 48 tunni jooksul leidsin ma endale viieliikmelise meeskonna ning palju sõpru. Oma kogemuste põhjal soovitan ma kõigil, kes vähegi soovivad tulevikus tegelema hakata õpilasfirma või ettevõtlusega, osa võtta järgmisest Hakkatonist.”

Brita: “Minnes olin natukene kahtlev, kuna ma ei teadnud, mis mind ees ootab. Sain peagi aru, et mu kahtlustel polnud alust, kuna see oli kõik väga tore ja huvitav. Hakkatonilt sain mitu uut tuttavat ning need kolm päeva möödusid naerdes ja lõbusasti. Kõik mentorid olid väga toredad, mõned rohkem kui teised. Ma tahaksin kohe kindlasti järgmisel aastal uuesti minna. Kõige tähtsamaks pean uusi tutvusi ja saadud sõpru. Samuti seda, et aeg möödus naljatades ja mitte igavledes. Kogu see tegevus pani mind mõtlema selle peale, millega iga noor peaks arvestama, oma äri asutades.”

Roger: “Olen Roger Ase, 10.M klassi õpilane ning käisin üritusel Hakkaton, mis toimus Pärnus 09.09–11.09. Ürituse põhimõte oli siis teha toode või teenus 48h jooksul oma meeskonnaga. Miks ma sinna läksin? Ma läksin sinna selleks, et saada uusi kogemusi ettevõtluse alal, leida uusi ning huvitavaid inimesi ja saada motivatsiooni, et midagi teha. Eelarvamused selle ürituse kohta ei olnud mul suured ega väiksed, kuid seda võin öelda, et üritus kindlasti ületas mu lootused. Üritus ise oli väga huvitav ning ving, sest see oli üsna hästi korraldatud ning teostatud, eriti meeldisid mulle mentorid, kes jagasid väga head nõu meie ideede suhtes ning rääkisid oma huvitavatest elukogemustest. Mida ma seal tegin? Meid kõigepealt jaotati tiimideks, mis tehti loosi abiga. Sattusin tiimi, kus oli 4 ettevõtlikku noorhärat, kes on pärit Pärnust ning Tallinnast. Me pidime hakkama mõtlema ideid ning parimast ideest tegema teenuse või siis toote. Meie idee oli teha teenus, mis aitaks lapsevanemaid rasketel ning ummikurohketel hommikutel suurlinnades, nagu näiteks Tallinn, Pärnu või Tartu. Idee põhines siis selles, et lapsevanemad ühenduksid omavahel. Hommikuti viib teid ema näiteks kooli, aga autos on veel vaba kolm kohta. Teenus toimiks koolipõhiselt, ehk ainult need lapsevanemad saavad teiste lapsevanemate lapsi kooli viia, kelle lapsed käivad ühes ja samas koolis. Mida meie idee lahendaks? Idee vähendaks mõne lapsevanema hommikust ajapuudust ning peavalu, suurlinnades ummikuid ning ka õhutama lapsi omavahel suhtlema rohkem. Teenus toimiks veebilehena, mis oleks ka nutitelefonisõbralik. Saime ka valmis lehe prototüübi, mis toimis üsna lihtsasti ja mugavalt. Käisime ka teenuse tegemise protsessis turu uuringut tegemas ehk

reaalselt inimeste käest küsimas “näost näkku” küsimusi ning nende arvamusi meie idee suhtes. Tagasiside oli üsna hea ning positiivne; saime ka tagasisidet, mis aitas meie teenust arendada ning uuendada. Koostasime ka Business model canvase, mis andis meile üsna hea ülevaate, mis meie teenus teeb, mida see lahendab, kust me saame tulu, mis on kulud, meie ressursid ja palju muud. Üritus andis mulle väga palju uusi kogemusi, uusi ning huvitavaid kontakte ning sain ka uusi teadmisi, mis kõik aitavad meil selle idee teostada. Meie idee hinnati edukaks žürii poolt ning me saime tehnoloogia eripremia. Kõige väärtuslikumaks kogemuseks enda puhul pean seda, et reaalsuses teenuse või toote tegemisel ei saa mitte kunagi ainult positiivset tagasisidet, tuleb arvestada ka negatiivse tagasisidega ning sellest õppida. Töötame oma tiimiga ka pärast seda üritust, selle nimel, et meie idee teha reaalsuseks”.

Hakkatoni korraldas JA Alumni Estonia koostöös Junior Achievementi, Eesti 2.0-i ja Pärnu Koidula Gümnaasiumiga.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

LÜGi õpilased Hakkatonil

Jan Plaan – külalislektor majandussuuna õpilastele

3. oktoobril 2016 olid majandusklasside õpilased aulas kohtumas ettevõtja Jan Plaaniga. Üritus toimus ettevõtlusnädalal, projekti “Ettevõtlus kooli” raames. Jan Plaan on õppinud

psühholoogiat. Tema sügavamaks huviks on pikka aega olnud esoteeria, meditatsioon, jooga. Ta on töötanud Inglismaal, Kalevi kommivabrikus, jäätisevabrikus turunduse alal, reklaamiagentuuris jm. Praegu tegutseb ta aktiivselt ettevõtetes Ööloom ja Frank.

Ettevõtja jagas oma ettevõtjaks ja inimeseks kujunemise kogemusi alates kooliajast – jagas noortega oma lugu.

Huvitavaks kujunes ettekande ajal õpilaste küsimustele vastamine. Nimelt võttis Jan Plaan enne loengut õpilastega ühendust ja palus neil endale kirjutada: mis noori huvitab, küsimusi jm. Loengus said kõik küsimused vastused. Ettevõtjale kirjutas 5 õpilast – neile oli ettevõtja kaasa võtnud kingituse – öösokid 😊 Loengu lõppedes jäid huvilised õpilased ettevõtjaga veel rääkima, et leida vastuseid loengus tekkinud küsimustele.

Õpilased küsisid ettevõtjalt näiteks:

- Mida peaks tegema, et saada edukaks?
- Mis on äri “võti”?
- Kas edukuse määrab pigem haridustase või suhtlemisoskus?
- Kuidas leida sponsoreid?
- Ja palju muud 😊

Kohtumisest jäid kõlama mitmed mõtted: ei ole olemas halbu kogemusi; kõik, mis juhtub, juhtub põhjusega; tegutseda tuleb vastavalt huvile; kui tahta kusagile jõuda, ei pea kõiki samme ette mõtlema, mõelda tasub järgmisele sammule; kaota aeg-ajalt, aga võida alati jpm.

Õpilaste arvates oli kohtumine väga hariv, motiveeriv ja virgutav. Neile meeldis väga loengu ülesehitus ja mitmekesisus, samuti ettevõtja teistsugune vaade elule ja tööle.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

10. majandusklassi õpilaste tund INNOKAS

19. oktoobril 2016 käisid 10.M õpilased majanduse aluste tunni raames INNOKA keskuses. Tunni eesmärgiks oli tutvumine õpilasfirmade programmiga ja noorte ettevõtluse võimalustega Haapsalus. Õpilasi juhendasid SA Innovatsioonikeskus INNOKAS juht Angela Leppik ja SA Läänemaa Arenduskeskuse (LAK) noorte ettevõtlikkuse projektijuht Cynne Põldäär.

Angela Leppik rääkis noortele, mis on INNOKA tegevusvaldkonnad (noorte ettevõtlus, tehnoloogia, teaduse populariseerimine), kes on töötajad ja kuidas on õpilasi teadustegevustesse kaasatud. Samuti said õpilased ülevaate õpilasfirmade (ÕF) tegevuse põhimõtetest ning programmist. Tutvuti ÕFde varasema tegevusega/toodetega.

Cynne Pöldäär andis ülevaate LAKi tegevuse põhimõtetest ja kuidas saavad noored ettevõtlusalast nõu ja abi. Tema ettekanne keskendus muutustele maailmas (ametid, töökohad, tehnoloogia) ning tulevikuprognosile ettevõtlusmaastikul ja tööjõuturul. Tuleviku ärivõimalustest kõneledes said õpilased teada enim trendikatest valdkondadest: pilvetehnoloogia, rohemajandus ja taaskasutus, nutikad õppeprogrammid, tervise- ja tõlketeenused jne.

Õpilased said vastused oma küsimustele, mille nad olid ette valmistanud koduse tööna. Tunni tegevustest tegid õpilased sisulise kokkuvõtte.

Õpilaste arvates oli seesugune õppimisviis väga hea, kuna pakkus võimalust saada vastuseid spetsialistidelt, kes igapäevaselt on seotud noorte ettevõtlusega.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

10.M klass INNOKA keskuses

Koolinoorte äriideede konkurss Bright Minds 2016/2017

Äriideede konkurss Bright Minds alustas 24. novembril 2016 teist hooaega. Konkursi avaüritus toimus Tallinnas TTÜ innovatsiooni- ja ettevõtluskeskuses Mektory algusega kell 12.

Konkursi raames on kooliõpilastel võimalus osaleda tasuta koolitusprogrammis, mis toimub ajavahemikul detsember 2016 – märts 2017 ja koosneb 4 õppepäevast. Kõik täies mahus koolitusprogrammi läbinud ja tähtajaks konkursitööd esitanud noored saavad soovi korral Tallinna Tehnikaülikooli tunnistuse. Koolitusprogrammis osalejad saavad iga koolituspäeval kohal oleku eest meeskonnale osaluspunkte, mida arvestatakse finaali pääsevate ideede hindamisel. Osaluspunktid moodustavad 20% maksimaalsest punktisummast.

Meie koolist sõitis peale esimest tundi Tallinnasse avaüritusele kaksikümne 10. klasside (10.M, 10.LR, 10.Ü) õpilast – sooviga alustada äriideede konkursi koolitusprogrammiga. Edu neile! ☺ Õpilaste sõnul oli neil väga huvitav. Paneeldiskussiooni käigus jagasid oma kogemusi ettevõtjad ja eelmise aasta konkursi finalistid tutvustasid oma ideid. Peale lõunat jagunesid õpilased töötubadesse, mille teema oli “Kuidas leida hea idee” – õpilasi suunasid ja juhendasid tuntud firmadega seotud ettevõtjad (Garage48, Spray Printer jne).

Õpilaste tagasiside oli positiivne. Meelde jäid soovitusel: tuleb olla aktiivne; teha tuleb teistest rohkem; mõelda on mõnus, kui piirid “vabaks lasta”; tuleb mugavustsoonist välja tulla; tuleb nautida tegutsemist – nii on tulemus parem jne. Õpilasi saatis SA INNOKA juht Angela Leppik.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

Bright Minds avaüritusel koos Mihkel Rauaga

12.H klassi õpilane Martin Nerman juhendas 10.M klassi õpilasi

9. ja 18. novembril 2016 oli 10.M klassi ettevõtluse aluste kursuse raames 10.M õpilaste õpetajaks Martin Nerman. Martin on pikka aega tegutsenud ettevõtluse alal ja loomult on ta samuti väga ettevõtlik. Nõnda sündis idee kutsuda Martin nooremaid õpilasi juhendama.

Esimese tunni alguses andis Martin ülevaate sellest, millega ta on ettevõtluse alal tegutsenud. Seejärel selgitas ta ettevõtlusega seotud plusse ja miinuseid, jagas oma kogemusi, innustas õpilasi ettevõtlusega tegelema. Tema jutu põhjal jäid kõlama mõtted: raskus pigem motiveerib, kuna tarvis on leida lahendus; vaja on tahta ja pigem mõelda – teen selle ära – elu muutub lihtsamaks; aega on alati, lihtsalt on tarvis seda planeerida. Õpilased said ka koduse ülesande – millise ettevõtte aktsiasesse investeerida ja miks? Jutuks tulid veel teemad: aktsiad, investeerimine, sponsorlus, dividendid, börs jpm.

Teises tunnis said õpilased praktilisi ülesandeid. Rühmades mõeldi välja äriidee ning siis pidid õpilased oma idee nõ Martinile kui investorile “maha müüma”. Idee arendamiseks said õpilased suunavad küsimused, näiteks: Milline on toode/teenus ja millised on eelised konkurentide ees?; Miks see toode peaks mulle kui investorile meeldima ja kuidas on see vajalik?; Kui suur on

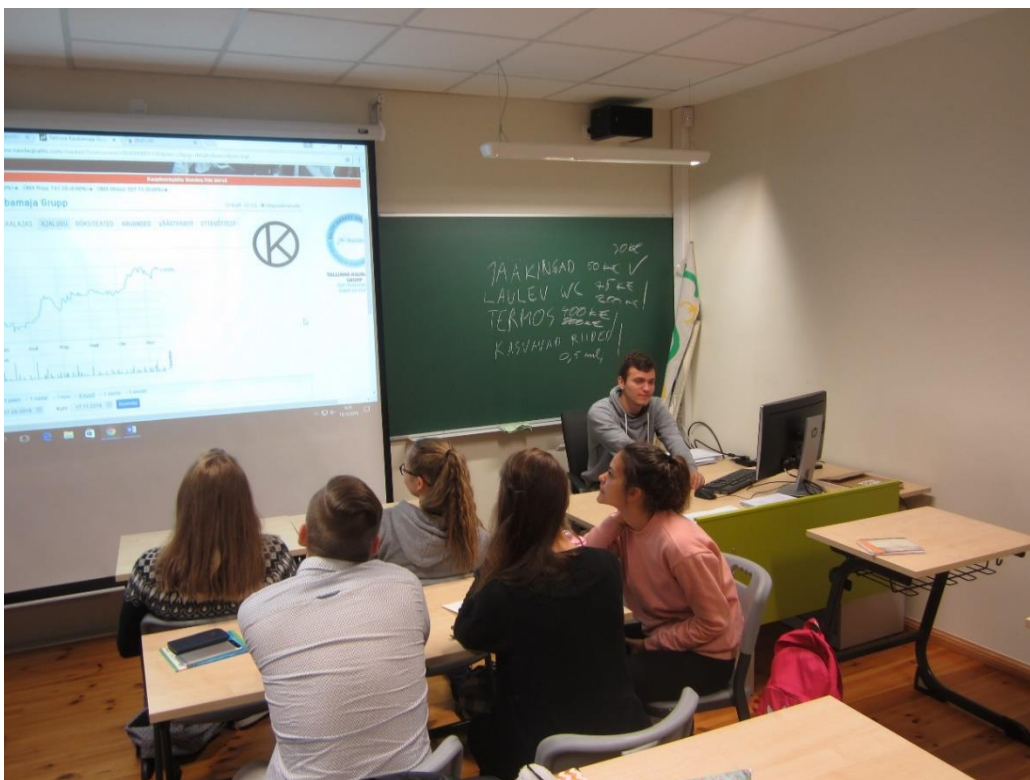
valmisproduktini kuluv aeg?; Kus toota?; Prognoositav kasum?; Kus reklaamite?; Kes on klient?; Palju selle teostamiseks on vaja raha?

Kõigi rühmade tulemused analüüsis Martin koos õpilastega läbi, andis soovitusi, suunas protsessi küsimustega. Seejärel anti rühmadele aeg koostada liftikõne (pikkus 1 min). Tunni lõpul vaadati üle ka kodune ülesanne, leiti poolt- ja vastuargumente.

Martini tunnid olid huvitavad ja tema suunav tegevus õpetajana väga õpetlik ja sisukas, näited olid igapäevaeluga seotud ja klassis valitses mõnus õpikeskkond.

10.M klassi õpilaste arvamused seesugusest õppest (noorelt noorele): saime praktiliselt rühmades õppida; omandasime uusi mõisteid; hästi planeeritud ja inspireerivad tunnid; õpetlikud kogemused; palju omavahelist suhtlemist; igav teooria sai lõbusaks; seos ja näited päriselust; saime arutada asju vabalt/saime tuge; tundide tegevused andsid reaalselt mõtlemisainet jpm.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

Õpilane Martin Nerman tundi andmas

11.M ja 12.M õpilased suunapäeval Tallinnas

2. detsembril 2016 käisid 11. ja 12. majandusklasside õpilased suunapäeval Tallinnas.

Kell 10 jõudsimme TTÜ Loodusteaduste Majja, kus õpilasi tervitasid Vähiuuringute Tehnoloogia Arenduskeskuse (VTAK) juhatuse esimees Riin Ehin ja assistent Doris Rohu. Õpilastele tutvustati keskuse tegevusvaldkondi ja anti ülevaade, milliste projektidega VTAK tegeleb ja millised on organisatsiooni eesmärgid – parandada ravi kvaliteeti, arendada/rakendada uusi diagnostikaplatvorme, pakkuda ravimitööstusele uusi ravimikandidaate. VTAK teeb rahvusvahelist koostööd. Tehnoloogia arenduskeskuste programm kuulub rahvusvahelisse COMPERA võrgustikku. Baasteaduslikke projekte toetab Eesti Teadusagentuur ja SA Archimedes. Alates augustist 2012 on VTAKil tütarfirma CCCR Cambridge Ltd, mis asub Babraham Research Campus'es Cambridge'is, Suurbritannias.

Kahe tunni sisse mahtusid ka arutelud rühmades – millised on teadus- ja arendustöö tulevikusuunad (telediagnostika, telemeditsiin, meditsiiniteenuste eksport); mis on geenitehnoloogia; muutused haridusmaastikul; valdkonnapõhised kõrghariduse/edasiõppimise võimalused Eestis ja mujal maailmas jpm. Õpilased said näha kaasaegseid uurimislaborid ja tehnoloogiat.

Järgmisena sõitsime Büroomaailma, suurimasse Eesti bürootarvete, -tehnik ja -mööbli müügifirmasse. Õpilasi võttis vastu ettevõtte tegevdirektor Jüri Ross. Tegime ringkäigu Baltimaade suurimas esinduses, Peterburi tee 92E, tööruumides ja laos.

Ringkäigu alguses kõneles Jüri Ross ettevõtte müügiideest ning selgitas ärimudeli põhimõtteid. Kaupluses ringi liikudes tutvusid õpilased Büroomaailma tootenomenklatuuri (12000 erinevat toodet) ja väljapanekute põhimõtetega. Kaubavalikus domineerivad maailma juhtivad brändid. Lisaks kauplemisele pakub ettevõtte oma klientidele järgmisi teenuseid – IT lahendusi ja nende hoolet; paljundust ja reklaamitrukki; templete ja visiitkaartide valmistamist; kauba ladustamist, komplekteerimist ja transporti. Jutuks tuli ka see, kuidas ettevõtte toimib (logistika), tööjõupoliitika, turumuutused ja kontoritarvete hinnamuutuste põhjused ja tagajärjed äri. Arutelude käigus said õpilased küsimusi küsida, millele Jüri Ross andis väga huvitavaid vastuseid, sidudes need igapäevaeluga ning oma pikaajalise ettevõtjaks olemise kogemustega. Personali tööruumides nägid õpilased kõikjal ettevõtte ajalooga seotud esemeid ja

väljapanekuid. Nägime 1988. aasta Juku arvutit, suuri kõvakettaid, trükimasinaid ja telefone, samuti aastakümnetetaguseid meediaväljavõtteid ettevõtte algusaastate kohta. Õpilased tutvusid 3D printeri tööpõhimõtetega. Ettevõtte praegune laohoone on ülisuur – pinda 7000 m², laoriulite kõrgus 10m. Laohoones ringi liikudes jagas Ross selgitusi, mismoodi kaup üles leitakse ja kuidas see komplekteeritakse ning kliendile saadetakse. Lõpetuseks jagas ettevõtja noortele soovitusi tööjõuturule sisenemisel, rõhutades igapäevase õppimise ja maailma turgudel toimuvaga kursisolemise vajalikkust. 1,5 h möödus väga mõnuses õhkkonnas, kuna meie vastuvõtja oli ülipositiiivne ja sõbralik.

Päeva lõpetas külaskäik Eesti Kaubandus-Tööstuskotta (EKTK), mis asub vanalinnas. Õpilasi võtsid vastu Liisi Hansen, ettevõtlikkuse valdkonna projektijuht ja Marko Udras, poliitikakujundamise ja õigusosakonna juhataja. Tunni aja jooksul said õpilased ülevaate Eesti vanima ja suurima ettevõtjate esindusorganisatsiooni tegevuse eesmärkidest (ettevõtluse edendamine ja kaasaaitamine ettevõtjasõbraliku majanduskeskkonna loomine/säilitamine), tegevussuundadest (majanduspoliitika, hariduspoliitika) ja igapäevase töö sisust. EKTK liikmeteks on ca 3200 Eestis tegutsevat ettevõtet, keda EKTK esindab ja kaitseb nende huve. Õpilased said ülevaate, kui palju on Eestis tegutsevaid ettevõtteid (ca 50000) ja kuidas need jagunevad (töötajate hulk, valdkonnad jm). Enim on Eestis (EMTA, 2015) mikroettevõtteid, kus töötajaid on 1-9 (86,3%), samas kui suurettevõtteid (töölisi 250+) on vaid 0,3%. Arutleti ettevõtluskeskkonnas toimuvate muutuste üle, millised on ettevõtjate mured ja kuidas neid lahendada saab. Praktilise tegevusena said õpilased rühmatööna välja pakkuda omapoolseid mõtteid (millised on nende arvates suurimad murekohad ja plussid tänastes Eesti ettevõtetes, miks on ettevõtlus oluline ja kuidas/kas kool saab suunata ettevõtlikkust).

Õpilaste üldine hinnang päeva tegevustele oli hea, plussidena toodi välja: reaalsed ettevõtted; uued tutvused; õppimine läbi kogemuse; inforohke – on, mille üle mõtelda; kasulikud teadmised erinevatest valdkondadest; teadustöö “sai selgemaks”; võimalik praktikabaas jpm.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

Vähiuuringute Tehnoloogia Arenduskeskuses

Büroomaailma laos

Äriideede konkurss Bright Minds start-up esimene koolituspäev 8. detsembril 2016

Start-up koolitusprogrammi esimene õppepäev toimus Pärnus, Koidula Gümnaasiumis 8. detsembril. Meie koolist osalesid õpppäeval kõik novembris programmiga liitunud õpilased 10. majandusklassist, 10. loodus-reaalklassist ja 10. ühiskonnaainete klassist – kokku 20 õpilast.

Sõitu Pärnusse alustasime kell 8.00 kooli juurest. Tagasi Haapsallu jõudsime 17.00.

Kõik koolituspäevad meie õpilastele toimuvad ajavahemikus detsember kuni märts Pärnus. Pärnumaal on Bright Minds äriideede koolitusprogrammi partneriks Pärnumaa Ettevõtlus- ja Arenduskeskus. Läänemaa õpilaste programmi koordinaator on Angela Leppik, Innovatsioonikeskuse juhataja.

Esimese õppepäeva fookuses olid järgmised teemad: meeskonna moodustamine ja rollid; töö ja vastutuse jagamine; idee leidmine ja arendamine; mentorlus ja mentorite roll meeskondade nõustamisel.

Õppepäeva modereeris Juko Mart Kõlar, Kultuuriministeeriumi muusikanõunik. Tema juhendamisel toimusid kõik päeva tegevused. Ta sidus iga teemaploki teoreetilised lähtekohad oma kogemustega, tõi näiteid igapäevaelust. Seejärel said meeskondade liikmed aja praktiliseks tegevuseks ja aruteludeks. Samal ajal liikusid mentorid meeskondade juures – õpilased said oma ideede kohta asjakohast nõu, tekkisid arutelud. Peale lõunapausi tutvustasid kõik meeskonnad teistele tiimidele oma ideed. Seejärel andsid mentorid kõigile ideedele asjakohast tagasisidet. Toredaks osutusid ka tegevuste vahelised virgutuspausid – suhtlemine kaasõpilastega ja võimlemine.

Päeva lõpus toimus kõigi meeskondade nõustamine, kuidas oma ideearendusega edasi minna. Õpilastel oli võimalik tunni aja jooksul mentoritega nõu pidada.

Meie õpilaste mentoriteks on Juko Mart Kõlar, Andres Lilleste, Taavi Tamm, Kristo Rossman, Kaspar Roots ja Vahur Vallistu.

Õpilastepoolne tagasiside õppepäevale:

Väga hea õpikeskkond – saime positiivse emotsiooni ja meie enesekindlus kasvas; hea oli, et pidime kõigile oma ideed tutvustama – saime “hirmust üle”; mentoritega suhtlemine andis meile julgust edasiseks tegevuseks, sest nende kogemused ja teadmised aitavad meid koolitusprogrammi raames “teemas püsida”; saime praktiliste tegevuste käigus objektiivset ja AUSAT tagasisidet; meeldis mentorite otsekohekus ja see, et nad on erinevate valdkondade “spetsialistid” – nii on õppetegevus mitmekesine ja “meie püsime õigel rajal”; õppepäeva üldine korraldus oli väga hea – tegevused olid samm-sammult “üles ehitatud”/sisuliselt ja sujuvalt said erinevad teemad omavahel seotud; saime võimaluse “vaadata enda sisse” – millised omadused meid iseloomustavad ja millised on igatühe tugevused/nõrkused – see aitas tiimis rolle jagada; meeldis, et pidime kogu päeva jooksul intensiivselt mõtlema – pluss ajakasutusele; selleks, et midagi elus saavutada, tuleb õppida lisaks ajaplaneerimisele ka seda, kuidas energiat kasutada kogu päev oli väga informatiivne; ootame huviga järgmist õppepäeva.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

Esimene Bright Minds koolitus

10.M õpilased kohtusid ettevõtjaga

12. detsembril 2016 oli 10.M klassi õpilastel ettevõtluse aluste tunnis kohtumine Tiina Möldriga, kes on Uuemõisa Konsumis asuva müügikoha “Sõõrikusõbrad” omanik. Firma nimi on Desiree OÜ. Äri alustas Uuemõisas 2015. aasta augustis. Tänapäev on tootevaliku nomenklatuur laienenud – sõõrikutele lisaks valmistab Tina Mölder käsitöökomme, vahvleid ning sellest aastast piparkoogitainast. Retseptid on Mölder ise teinud.

Eesmärk – alustava ettevõtja kogemuste jagamine, õpitud teoreetiliste mõistete sidumine reaalse tegevusega väikeettevõttes/kursuse teemade kinnistamine.

Tunni eesmärkide täitmiseks said õpilased ülesande – nad koostasid teemakohased küsimused (neid sai kokku 55), mille õpetaja saatis ettevõtjale ja tema omakorda süstematiseeris küsimused teemade kaupa plokkidesse. Tunnis jagas Tiina Mölder õpilastega “oma lugu”, teemade kaupa said õpilased oma küsimustele vastused.

Õpilaste küsimused olid seotud väga paljude ettevõtlusega seotud mõistetega/teemadega: ettevõtja ja palgatöö plussid ja miinused; millised peavad olema eelteadmised; kuidas sündis äriidee; millised olid hirmud/kahtlused; milliste riskidega on tarvis arvestada; kuidas ettevõttel läheb ja millised on tulevikuplaanid; turg ja konkurents; mis sai määravaks äri asukoha valikul; kuidas tagasilööke lahendada; alluva – juhi suhted; reklaam; sponsorid ja toetajad; ettevõtja tööpäev; ettevõtlusvormid; kes on kliendid; milliseid nõudeid seavad erinevad seadused ettevõtjale jpm. Tiina Mölder selgitas õpilastele äriplaani vajalikkust ning seda, kui oluline on äri tegevuse analüüs. Samuti andis ta nõu, kuidas ja kust leida äri alustamiseks vajalikke materjale (EAS, Eesti Pank, Statistikaamet jne).

Vestluse käigus said õpilased küsida täiendavaid küsimusi. Kohtumine oli meeldiv ja emotsionaalne – ettevõtja andis väga hea ülevaate kõigest, mida ta on ettevõtjaks olemise aja jooksul kogenud.

Imbi Raudkivi, majandussuuna juht

Äriideede konkurss Bright Minds start-up teine koolituspäev 26. jaanuaril 2017

Start-up koolitusprogrammi teine õppepäev toimus Pärnu Ühisgümnaasiumis. Meie koolist osalesid õppepäeval kõik novembris programmiga liitunud õpilased 10. majandusklassist, 10. loodusreaalklassist ja 10. ühiskonnaainete klassist – kokku 20 õpilast. Programmile panid aluse TTÜ Mektory Tehnoloogiakool ja Swedbank 2015. aastal. Koostööpartner Läänemaal SA Innovatsioonikeskus INNOKAS.

Sõitu Pärnusse alustasime kell 7.50 kooli juurest. Tagasi Haapsallu jõudsime 17.00.

Koolituse teemade fookuses olid toode ja turg. Päeva tegevusi modereeris Taavi Tammperre (Social Fly OÜ).

Õppepäeva tegevused jagunesid nelja ploki:

- Klient – sihtrühm ja positsioneerimine. Turusegmenid. Turupotentsiaal. Turu-uuring.
- Toode/teenus ja selle arendamine, disain, nime valik.
- Praktilised nõuanded – äriseadustik, ärinime valik, uuringud ja kasulikud keskkonnad (e-äriregister, Google Trends, Google Adwords, statistikaamet, kodulehed, facebook jpm).
- Konkurents ja selle analüüs. Majandusaasta aruanne.

Koolituspäeva alustas Taavi Tammperre sellega, et kõik meeskonnad tutvustasid lühidalt oma äriideed. Kogu päeva tegevused olid üles ehitatud nii, et iga ploki juures jagati õpilastele pisut teooriat ning seejärel toimus praktiline tegevus – kõik meeskonnad tegid läbi turu-uuringu; määratlesid sihtrühma; otsisid ärinime; koostasid ärilause; uurisid võimalikke konkurentide tausta jpm. Iga ploki lõppedes said 5-6 meeskonda oma praktiliste tegevuste tulemused ette kanda, sealjuures nõustas Taavi Tammperre vajadusel rühmade tööd.

Päeva jooksul said meeskonnad suhelda oma mentoritega, kes koolituspäevast osa võtsid.

Õppepäeva lõpuks jäid kõlama järgmised mõtted:

- Mõttele, miks Sa seda teed?
- Milline on kliendi probleem?
- Mõnikord tuleb vajadus tekitada...
- Kui sa ei ole esimene, siis tee kõik selleks, et olla parim!
- Konkurent on hea õpetaja.

- Oli kasulik ja jällegi teistmoodi koolipäev – turunipid said selgeks ja meeskondade ideed “uut lähenemist”. Nüüd valmistuvad tiimid kolmandaks koolituspäevaks, mis saab toimuma juba veebruari alguses.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

Äriideede konkurss Bright Minds start-up kolmas koolituspäev 6. veebruaril 2017

Start-up koolitusprogrammi kolmas koolituspäev toimus taas Pärnu Ühisgümnaasiumis. Meie koolist osalesid õppepäeval kõik novembris programmiga liitunud 10. klasside õpilased – kokku 20 õpilast.

Sõitu Pärnusse alustasime kell 7.50 kooli juurest. Tagasi Haapsallu jõudsime 17.00. Koolituse teemade fookuses olid seekord turundus ja müük. Päeva tegevusi modereeris õpilastele juba eelmisest korrast tuttav Taavi Tammperre (Social Fly OÜ).

Päeva tegevused olid üles ehitatud samamoodi kui teisel koolituspäeval – iga teema juures said õpilased teoreetilise tausta, mille järel anti meeskondadele praktiline ülesanne. Teema võeti kokku nii, et rühmad tutvustasid teistele meeskondadele oma töö tulemusi. Samal ajal aitas Taavi Tammperre vajadusel rühmade töö tulemusi sõnastada ja andis nõu ideede parendamise osas.

Koolituspäeva teemad:

- Mille poolest erinevad turundus ja müük?
- Kuidas jõuda klientideni?
- Kliendisuhete hoidmine.
- Toote/teenuse hinnastamine.
- Kodulehe tegemine, vajalikkus, võimalused.
- Sotsiaalmeedia võimalused turundamiseks.
- Siseturundusplaani vajalikkus.
- Emaili turundus.
- Turunduskanalid ja seosed sihtrühmaga.
- Kuidas turundada tasuta?
- Turunduse trendid.

Päeva lõpus võttis Taavi Tammperre päeva teemad “kokku”, jagas sisulisi ning praktilisi näpunäiteid meeskondadele oma idee edasiarendamiseks:

- Järjepidevus ON OLULINE
- Looge reklaame
- Osalege erinevatel üritustel
- Julgustage kliente rääkima
- Olege seal, kus on Teie kliendid
- Mõelge tootest “kaugemale”
- Looge kogukond ja OMA STORY

Koolituspäeva jooksul said õpilased edasi arendada oma äriideed, said praktiliselt teemakohaste ülesannetega realselt tegeleda, “lihvisid” meeskonnatöösakusi – vajalikud sammud finaalgõistluse poole “liikumisel”.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

LÜGi õpilased Bright Mindsi kolmandal koolituspäeval

10.M õpilased õppisid Maksu- ja Tolliametis maksuteemasid

13. veebruaril 2017 ettevõtluse aluste tunni ajal suundusid 10.M klassi õpilased Maksu- ja Tolliametisse, kus meid võttis vastu Haapsalu teenindusbüroo juhataja Kristiina Ase. Õpilasi tervitas ka Rajaleidja keskuse juhataja Tiina Kütt ja seejärel kogunesid õpilased keskuse õppeklassi, kus toimus maksuteemaline tund.

Kristiina Ase tutvustas Maksu- ja Tolliameti tegevusalasid ja ülesandeid. Seejärel selgitas ta seda, kuidas maksud jagunevad – riiklikud ja kohalikud maksud, tõi näiteid. Samuti rääkis Ase lahti selle, miks on maksud vajalikud ja kuidas need kujunevad, mis on maksuvaba tulu, mis on töötuskindlustusmaks, mida on tarvis silmas pidada välismaal töötades jpm. Õpilased said ülevaate maksumääradest, lahendasid tulumaksu arvutamise ja tööandja kulude ülesannet. Huvitavaks osutusid teemad, mis on seotud ettevõtlusega (vormid, äriregister, maksukohustus, raamatupidamise kohustus, käibedeklaratsioon jne).

Tuludeklaratsiooni teema oli samuti väga huvitav ja eluline, kuna paljud noored on seotud vähemal või rohkemal määral töölkäimisega. Õpilased küsisid loengu käigus hulgaliselt küsimusi ja said erinevate teemade üle arutleda.

Õpilaste arvates oli selline tund vajalik, kuna toimus kooliruumidest väljas – jalutuskäik värskes õhus ergutas ja keskkonnamuutus aitas paremini keskenduda. Lisaks meeldis neile kohtumise vaba vorm – sai kõigele vastuse, mis huvitas.

Esmaspäevane ettevõtluse tund Maksuametis oli õpilastele väga kasulik ja keerulised teemad said kohe kindlasti selgemaks.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

10.M Maksu- ja Tolliametis. Loengut peab Kristiina Ase.

Äriideede konkurss Bright Minds start-up neljas koolituspäev 2. märtsil 2017

Neljas ja ühtlasi selle õppeaasta viimane koolituspäev toimus 2. märtsil Pärnu Ühisgümnaasiumis. Pärnus käisid taas 10. klasside õpilased, kes alustasid koolitusprogrammiga novembris 2016.

Õpilaste koolitaja oli sel korral Anu Vunk (JCI Tallinn, GreenStep Solutions OÜ, start-up Bookworld.me), kelle suunamisel ja juhendamisel noored õpetust said.

Õppepäeva fookuses olid teemad *onepager* ja *pitchimine* – eesmärgiga anda tiimidele näpunäiteid äriideede esitamiseks lõppvõistlusele. Nagu ka varasematel kordadel olid päeva tegevused põimitud nii, et teooriat sai katsetada praktikas – päeva lõpus esitasid kõik meeskonnad oma lõpliku äriidee, millele koolitaja andis hinnangu ning soovitusi võimalikeks parandusteks. Kuulajaskond/meeskonnad said kõik hääletada parima idee poolt, samuti küsida teistelt tiimidelt küsimusi.

Pitch ehk liftikõne on lühike äriidee esitus, mille koostamiseks soovitas Anu Vunk varuda piisavalt aega ettevalmistusteks; mõelda läbi, kellele kõne on suunatud; millised võivad olla

võimalikud küsimused; millist infot/varustust/materjale on vaja, et olla maksimaalselt ettevalmistunud.

Onepager – eesmärk on välja tuua ideed puudutav oluline info ühel A4 paberil selgelt ja pilkupüüdvalt. Õpilased koostasid oma idee põhjal *onepageri*, mille esitlesid koos kõnega.

Arutluse all olid ka eelmiste koolituspäevade teemad (sihtrühm, konkurentsieelis, turundus jne) – meeldetuletuseks ning lõppvõistluseks valmistumiseks.

Koolipäevast jäid meelde “õpetussõnad”:

- *pitchikõnes* alusta idee kokkuvõttega;
- lisa wow-efekt;
- iga lause kõnes kinnitab idee “olulisust”;
- kõnes ei tohi välja tuua nõrkusi (ma ei tea/seda ei ole kuulnud jms), vaid kõne on positiivne;
- oluline on teada, kes on kuulajaskond ning “esinemise” keskkonda on tarvis tunnetada – tarvilik on eeltöö;
- innovatsioon EI OLE juhuslik;
- jpt.

Järgmise sammuna peavadki meeskonnad tegema oma ideed tutvustava *onepageri* ja üheminutilise videoklipi, mis tuleb konkursile esitada hiljemalt 19. märtsiks.

Programm on ellu kutsunud TTÜ Mektory Tehnoloogiakooli ja Swedbanki koostöös 2015. aastal, koostööpartner Läänemaal on SA Innovatsioonikeskus INNOKAS. Õpilasi on programmi raames toimunud koolitustel saatnud Angela Leppik ja Imbi Raudkivi.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

Rasmus Saluäär, Roger Ase ja Reneli Saumets tegemas äriidee lühiesitlust

Bright Minds koolinoorte äriideede konkursi esinemiskoolitus finalistidele 2017

Konkursi finalistid kogunesid reedel, 7. aprillil 2017 TTÜ Mektory Keskuses. Esinemiskoolituse päeva viis läbi tunnustatud koolitaja Anu Virovere. Läänemaa Ühisgümnaasiumi viiest meeskonnast pääsesid finaali kaks tiimi, kes osalesid ka reedesel esinemiskoolitusel:

FORTYGREES – Tailia Leer 10.Ü klassist, Viktoria Joonasing ja Carmen Köster 10.M klassist.
TÖÖLOOM – Liisa Sadam, Liisa Truu, Reneli Saumets, Roger Ase ja Rasmus Saluäär 10.M klassist.

Koolituspäev algas kell 12.30 ja lõppes 16.45. Koolitusel keskenduti avaliku esinemise oskuste täiendamisele, julguse tõstmisele ning esitlusslaidide koostamisele. Kõik noored said võimaluse ka eelprooviks ja ettevalmistuse finaälürituseks.

Õppimise käigus käsitleti järgmisi teemasid:

- kõnepidamise kunsti psühholoogilised ja füüsilised aspektid,
- kuidas pidada kõnet,
- eneseusk kui saavutuse võti,
- kõne/esitluse struktuuri elemendid,
- milleks, kellele ja millest – kõne eesmärgistamine,

- kuidas/kust leida kõne juhtmõtet,
- kõne lõpetamine,
- keele- ja stiili olulisus kõnes, ... jpm.

Päeva tegevused olid üles ehitatud nii, et algselt kuulati Anu Virovere soovitusi, mis tuginesid lektori pikaajalisele kogemusele koolitajana. Seejärel jagas lektor õpilased rühmadesse ning iga rühm sai võimaluse koostada “näidiskõne” vabalt valitud noortele aktuaalsel teemal. Kõnesid analüüsi, selleks kaasati teised rühmad ning koolitaja jagas omapoolseid soovitusi. Peale lõunapausi harjutati finaallürituse kõne koostamist – iga meeskond oma äriidee põhjal.

Õpilaste arvates oli koolituspäev vajalik finaallüritusel esinemiseks kasulike “nippide” õppimisel ja meeskonnasisese motivatsiooni “ergutamisel” – nüüd on julgem finaalis oma ideed esitada ja kaitsta.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

Bright Minds'i esinemiskoolitusel

Bright Minds finaalüritus 2017

TTÜ Mektory Tehnoloogiakooli ja Swedbanki koostöös korraldatud äriideede konkursi Bright Minds finaalüritusel 21. aprillil TTÜ Mektory keskses kaitsesid žürii ees oma äriideid 21 finaali pääsenud koolinoorte meeskonda üle Eesti. Kokku esitati võistlusele 52 äriideed.

Läänemaa Ühisgümnaasiumi finalistid on:

FORTYGREES: Tailia Leer (10.Ü kl), Viktoria Joonasing ja Carmen Köster (mõlemad 10.M kl) ja TÖÖLOOM: Reneli Saumets, Liisa Sadam, Liisa Truu, Roger Ase ja Rasmus Saluäär (kõik 10.M kl).

Lõppvõistlust modereeris Mihkel Raud. Meeskondadel tuli kuni kolme minuti jooksul kaitsta oma ideed ja vastata žüriiliikmete küsimustele.

Õpilaste sõnul on neli kuud olnud koolitöö ja teiste hobide kõrvalt töömahukad, aga rahuloluks on põhjust – õpiti palju, saadi uusi kontakte, lõppvõistlusele esitati läbimõeldud ideed ja saadud kogemused on mistahes uutele tegevustele tugevaks aluseks.

Kõik meie koolist programmis osalenud õpilased (20 kümnendikku) saavad TTÜ tunnistuse. Õpetaja eripreemia panuse eest programmi pälvis LÜGi õpetaja Imbi Raudkivi.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

Bright Minds'i finaalüritusel

10.M õpilased suunapäeval Tartus

Esmaspäeval, 8. mail 2017 kogunesid 10. majandusklassi õpilased 6.30 Haapsalu Veekeskuse juurde, et alustada sõitu Tartusse, suunaõppepäevale. Õppereisi koostööpartnerid olid Läänemaa Arenduskeskus ja SA INNOKAS.

Kell 10.45 jõudis buss AHHA keskuse juurde, kus toimus esimene kohtumine. Õppepäeva esimese poole veetsid õpilased keskuse “telgitaguseid” uurides. Kõigepealt koguneti koosolekuteruumi, kus juhatuse esimees Andres Juur ja juhatuse liige Pilvi Kolk andsid ülevaate keskuse organisatsioonilisest ülesehitusest, personalipoliitikast, klientuurist/turust, konkurentidest jpm. Õpilased täitsid koolist kaasasolevat töölehte, mille küsimustele said nad kohtumise käigus leida vastuseid. Seejärel suunduti majasisesele ringkäigule, mida suunas Annika Vesselov – kontoriruumid, laoruumid (olid väga suured ja üllatasid organiseeritusega/süsteemsusega), näituseruumid. Õpilased nägid muuhulgas, kuidas kasvatatakse koralle ekspositsioonisaaile, kus ja kuidas hoitakse teadusteatri “vara”, kuidas hoiustatakse bioloogilisi preparaate jpm põnevat. Õpilased arvasid, et kohtumiste aeg jäi lühikeseks – nii huvitavad, avatud ja positiivsed inimesed tegelesid nendega. 😊

AHHAA keskus loodi 1997. aastal. Keskusel on ekspositsioonikeskus, hariduskeskus (õppeprogrammid, töötoad, teadusteater), külastuskeskus (teenused, mida saab klient osta). Töötajate valikul on olulisteks kriteeriumiteks silmaring, keelteoskus, kutseoskused töökojas töötamisel, ausus, õppimissoov.

Ettevõtte päevaprogrammi lõpus said kõik huvilised külastada näitusesaale ja teadusteatri. Seejärel suunduti lõunapausile.

Kell 15.00 kohtusid õpilased SA Tartu Loomemajanduskeskuse (LMK) ettevõtluskonsultant Juta Kuhlbergiga keskuse juures õues. Suundusime loengumajja, juhatuse liige Reigo Kuivjõgi tutvustas Loomakeskuse tööd, organisatsiooni struktuuri ja eesmärke. SA Tartu LMK asutati 2009. aastal. LMK koordineerib linna loomemajandust, viib läbi koolitusi, organiseerib üritusi jne. Teisalt tegutseb LMK ettevõtluskubaatorina, pakkudes loovettevõtjatele juriidilist ja majandusalast nõustamist ning inkubatsiooniteenust.

Kell 18.00 alustati tagasisõitu Haapsallu.

Õpilastepoolne tagasiside AHHAA keskuse külastusele:

“Huvitav oli näha, kuidas keskuses tegelikult töö käib; konkreetne ja arusaadav; pandi tähele meid ja seda, et täitsime töölehti – tunti huvi ja aidati; räägiti väga ausalt ja illustreeriti juttu eluliste näidetega; väga äge oli näha laosüsteemi – tõeliselt korralik ja oligi süsteem; teadusteatri tegijad oskasid end kehtestada; positiivsed saalitöötajad – vastutulelikud ning rääkisid oma kogemusi; oleksime ajaliselt veelgi tahtnud meie vastuvõtjatega rääkida (aega jäi väheks) – oli nii huvitav ja hariv.”

Õpilaste tagasiside SA Tartu LMK külastusele:

“Räägiti muuhulgas varasemalt koolis õpitut – saime korrata; väga äge näitus oli; turundati tooteid, mille olid loonud keskusest alustanud ettevõtjad; meeldisid “lood” (need inspireerivad); tootearendus on vajalik; nägime palju-palju võimalusi... kuidas end arendada ja endasse uskuda – talendid on erinevad; saime meelte turgutust – niivõrd palju vahvaid emotsioone.”

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

AHHAA keskus

10.M õpilaste ettevõtte külastus

30. mail 2017 käisid 10. majandusklassi õpilased turunduse kursuse raames tutvumas meie kohaliku ettevõtte Lade OÜ tegevusega. Õppetegevused toimusid turunduse tundide ajal. Tundide eesmärk oli välja selgitada, kuidas ettevõtte toimib, millised on tegevusvaldkonnad ja turusituatsioon.

Lade OÜ toodab päästeveste ja -vahendeid (automaatsed, vahuvestid), on Euroopa suurim, tal on viis tehast (kaks Ukrainas), 35 eksporditurgu. Peakontor asub Haapsalus.

Kogunesime kell 13.00 ettevõttes, kus meie vastuvõtjad andsid selgitusi ettevõtte tegevuse kohta. Õpilastel olid kaasas töölehed, mille küsimustele tundide jooksul vastused leiti. Õpilastel oli võimalus näha ka tootmisprotsessi ning reklaamvideosid. Ringkäigu ajal tootmisruumides selgitati iga tööoperatsiooni põhimõtteid. Väga põhjalikult selgitati õpilastele, kuidas on korraldatud toodangu kvaliteedi kontroll, millistesse valdkondadesse/tehnoloogiatesse ja miks investeeritakse.

Õpilaste tagasiside: "...tunnid olid õpetlikud, kuna nägime reaalselt tootmisprotsessi; meeldis, kuna vastuvõtjad tegid meiega koostööd (töölehe ülesanded); saime teada, miks on vajalik reklaam ja seda, et pidev tootearendus ning innovatsioon on vajalik konkurentsipüsimisel; puudub sotsiaalmeedia, aga ollakse turuliidrid; info ettevõtte kohta anti edasi väga hästi – väga

hea oli kuulata ning sai küsida; tunnid möödusid kiiresti, kuna protsess oli mitmekesine; meid oodati külla ja võeti VÄGA sõbralikult vastu...”

Oli tore vaheldus klassiruumis õppimisele ja õpikut ei olnudki vaja.

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja, majandussuuna juht

Ettevõttes Lade OÜ

9.3 Humanitaarsuund

Müüte murdev õppepäev Tammsaare vaimus

Selle õppeaasta esimene tegus koolipäev möödus osal õpilastest, täpsemalt 11.H ja 11.R õpilastel, Tallinnas.

A. H. Tammsaare teose „Tõde ja õigus“ I osa väljaandmisest möödub 30. oktoobril 90 aastat ja seetõttu on romaan sel õppeaastal erilise tähelepanu all LÜGiski. Tallinna Linnateatri mängukavas on hetkel epopöa 4. osa põhjal valminud lavastus „Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.“. Soov seda lavastust vaatama minna tekkis juba aasta tagasi, kuid järjekord jõudis meieni alles 2. septembril. Kuna kirjandustunde polnud õpilastel sel õppeaastal veel olnud, siis saime kasutada suurepärasest võimalust viia kirjandustund läbi enne etendust A. H. Tammsaare

kortermuuseumis Tallinnas Kadriorus. Pooleteise tunni jooksul jõuti kulgeda läbi aja, külastades Tammsaare eluruume ja kuulates giidi kommentaare Hansenite eluolu kohta. Muuseumi direktor Maarja Vaino andis aga põhjaliku ülevaate romaani saamisloost ja lühidalt sellest, mis juhtub esimeses kolmes osas, et teatrietendus paremini mõistetav oleks.

Seejärel möödus nelja ja poole tunnine etendus Tallinna Linnateatris, nii et ei saanud arugi ega jõudnud väsida. Elamus oli võimas. Publik aplodeeris seistes. Nii mõnigi õpilane võttis sellest õppepäevast inspireerituna kätte „Tõe ja õiguse“ I osa hoopis teistsuguse eelhäälestusega, kui oleks seda teinud muidu. Kõlasid ka arvamused, et see päev oli kustutanud eelarvamused keerulisest Tammsaarest ja murdnud müüte, et „Tõe ja õigus“ on raske ja igav teos. Huvi Tammsaare loomingu ja eriti just romaani „Tõe ja õigus“ vastu oli tekitatud.

Oleme tänulikud Läänemaa Ühisgümnaasiumile, kes võimaldas õpilastele sellel päeval tasuta bussisõidu ja muuseumikülastuse.

Tiina Brock, eesti keele ja kirjanduse õpetaja, humanitaarsuuna juht

A. H. Tammsaare kortermuuseumis

Viljandist ja Tartust kultuuri kuhjaga

Kolmanda perioodi lõpus (20. veebruaril 2017) käisid 10.H ja 12.H suunapäeval, mille käigus külastati TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiat ja Tartu Vanemuise teatri uut maja ning vaadati Vanemuise väikses majas legendaarset etendus „Meister ja Margarita“ (valminud M. Bulgakovi samanimelise romaani põhjal).

Päev algas vara – kell 8.30 oli väljasõit, sest kell 11.00 oodati meid juba TÜVKAs. Kuna Kultuuriakadeemia on viimastel aastatel laienenud, tähendas koolikülastus tutvumist kolme erineva majaga. Kaks giidi olid meie õpilaste jaoks olema tore ekskursiooni kokku pannud. Vilma majas (kõige uuem) nägime butafooride põnevaid tööruume ja rahvusliku käsitöö kangastelgede saali ning rahvusliku puutöö suurt töökoda, samuti Lõuna-Eesti parimat telestuudiot, kus demonstreeriti ka selle ruumi võimalusi. Lisaks kõiki muid ruume, mille disainis oli ära kasutatud nii sepaeriala kui rahvusliku käsitöö üliõpilaste valmistatud sisustuselemente. Maja oli uus, ilus, stiilne, avar – ühesõnaga igati õppimakutsuv.

Seejärel liiguti peamajja, kus toimusid töötoad meie õpilastele: 10. klass osales loovmängu töötoas ja 12. klass sai teadmisi, kuidas suhelda vabalt. Viimane töötuba põhjustas õpilastes küll hämmingut: loenguvormis antud aabitsateadmised olid juba koolis omandatud ja seetõttu ei tundunud töötuba huvitav. Oodati rohkem tegevust, mis aga mingil põhjusel ära jäi. 10. klass seevastu sai topeltaktiivse töötoa – sai joosta, hüpata, püsti-pikali-istuma karata muusika saatel –, nii et lõpuks oli kõigil nahk märg ja tuju hea, aga mõne jaoks oli see aktiivsus ka ülemäärane.

Seejärel said kõik üliõpilaskohvikus keha kinnitada ja ekskursioon jätkus muusikamajas. Selle maja võimalused on uhked: palju prooviklasse individuaaltundideks, isegi oreliklass, klassid bändiproovideks, suurepärase stuudio jne. Nägime tunde, kus sündis verivärske muusikalooming või tehti bändiproovi. Oli väga põnev!

Viimasena suundusime tagasi peamajja, kus meiega olid kohtuma tulnud LÜGi vilistlased, kes täna on TÜVKA üliõpilased. Nendeks olid Elena Koit (näitleja eriala) ja Kertu Ilves ning Joanna Rosenfeldt (mõlemad noortetöö eriala). Nende räägitu oli ehedaim – ikka elust endast ja otse ja avameelselt. Igatahes saime kinnitust, et kool on väga hea ja igasugu võimalusi pakkuv. Meie vilistlasi on selles koolis teisigi: kohtasime ka Kelli Kibarit, kes õpib laulu, ja Adeele Rassi, kes samuti noortetööd õpib.

Seejärel sõitsime Tartusse ja juba tunni aja pärast võtsid meid Vanemuise teatri peamajas vastu noored giidid, kes olid valmis põhjalikku ekskursiooni tegema. Saime teada lühidalt nii teatri ajaloost: nägime nii pilte kui teatri kunagist maketti ja Vana Hirmsana tuntud Kaarel Irdi isiklikult. Saime viibida nii saalis (kus käis ettevalmistus kohe algavaks kontrolletenduseks) kui lavataguses ja käia eriti põnevates ruumides, kus valmivad nii butafooria ja kui dekoratsioonid, ja ruumides, kus hoitakse tuhandeid kostüüme. Ekskursioon oli väga hariv ja huvitav.

Seejärel oli ootamas pikk õhtune etendus Vanemuise väikeses teatris. Lavastus „Meister ja Margarita“ on valminud M. Bulgakovi samanimelise romaani põhjal ja oli veidi üle kolme tunni pikk. Kümne viimase aasta huvitavaimaks lavastuseks peetud tükki oli nii mõnelegi paras väljakutse, aga oma õppe-eesmärgi täitis igatahes kuhjaga. Seda arvati üksmeelselt, et kui enne poleks koolis teost käsitletud, oleks suur osa arusaamatuks jäänud. Sellest said küll kõik aru, et kui minna teatrisse vaatama mõnd teost, mis valminud romaani põhjal, tasub end alati eelnevalt kurssi viia.

10. klass ootab juba järgmist väljasõitu, aga 12. klassi jaoks oli see viimane suunapäev.

Tiina Brock, eesti keele ja kirjanduse õpetaja, humanitaarsuuna juht

TÜ VKA Vilma õppehoone külastus humanitaarsuunapäeva raames

10.H ning 10.LR suunapäev Tallinnas

29. märtsil 2017 käisid 10.H ja 10.LR Tallinnas ühisel suunapäeval. Loodus- ja reaalsuuna õpilaste huve silmas pidades külastati esmalt TTÜ innovatsiooni- ja ettevõtluskeskust Mektory. Õhtul aga, arvestades humanitaarsuuna õpilaste huvidega, külastati Draamateatri etendust „Tartuffe“. Õpilasi saatsid reisil 10.LR klassijuhataja Maret Järveots, 10.H klassijuhataja Karl Hein ning geograafiaõpetaja Imbi Raudkivi.

Bussisõit algas pärastlõunal kell 13.00 ning Tallinnasse jõudsime kell 14.30. Esimesena oli kavas õpilastele ekskursioon TTÜ innovatsiooni- ja ettevõtluskeskuses Mektory. Mektory on keskus, mille eesmärk on tuua kokku teadlased, ettevõtjad ning üliõpilased, et tagant tõugata innovatsiooni ja ettevõtlust. Sõbralik giid tutvustas meile hoonet – erinevaid stuudioid ja laboreid, mis Mektory keskuses tegutsevad. Külastasime Samsungi digiklassi, kus saime aimduse, milline võiks välja näha tuleviku klassiruum. Külastasime ventilatsioonilaborit ning küttelelaborit ning saime ülevaate erinevatest põnevatest idufirmadest, mis Mektoryst on alguse saanud. Külustus andis ka õpilastele ka aimduse sellest, millega Tallinna Tehnikaülikoolis teadlased ja üliõpilased tegelevad.

Ekskursioon Mektory keskuses kestis pisut üle tunni. Pärast seda liikusime ühiselt kesklinna, kus õpilased said vaba aega Tallinnaga tutvumiseks ning söömiseks. Õhtul kogunesid aga kõik Eesti Draamateatrisse, kus etendus Lembit Petersoni lavastatud „Tartuffe“. Tegemist on Molière'i näidendiga, mis esietendus Eesti Draamateatris 2015. aasta novembris, ent mis on ikka veel ülimalt populaarne – saal oli rahvast täis. Valdav osa külastajaid olidki keskkooliõpilased, kellel ilmselt on käsil klassitsismi ning valgustuse teema kirjandustundides. Õpilased esialgu pisut pelgasid seda lavastust – tegemist oli siiski kolme tunni pikkuse luulevormis 17. sajandi näidendiga – ent juba pärast esimest vaatust sai selgeks, et tegemist on hea, kaasahaarava ning vaimuka tükiga.

Etendus lõppes hilisõhtul ning seejärel algas tagasisõit. Koju Haapsallu jõudsime väsinute ja õnnelikena alles südaööl.

Karl Hein, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja

Ekskursioon Mektory keskuses

9.4 Reaalsuund

Reaalsuuna suunapäev Tallinna Tehnikaülikooli ja Robotexile

Reaalsuuna suunapäev toimus 2. detsembril 2016. Sellest võtsid osa 10.RL klassi ning 11.R klassi õpilased.

Suunapäeva raames oli võimalik külastada eelneva registreerumise alusel Tallinna Tehnikaülikooli avatud loenguid ning tutvuda erinevate teaduskondade väljapanekutega ülikooli hoones, samuti külastada Robotexi ning eelneva registreerumise alusel ka Robotexi töötubasid.

Õppereis algas 9.40 Haapsalust Läänemaa Ühisgümnaasiumi juurest. Tallinna Tehnikaülikooli jõudsime 11.20. See oli piisav, et õpilased saaksid enda poolt registreeritud loengutesse jõuda. Kohapeal oli meid vastu võtnas Marion Mitt, kes töötab Tallinna Tehnikaülikooli Üliõpilasesinduses tegevjuhina. Marion Mitt tutvustas meile Tallinna Tehnikaülikooli maja, selgitades, kus täpselt mingi teaduskond paikneb ja kuidas on võimalik ühest korpusest teise liikuda. Neile, kes olid huvitatud, oli ta printinud ka mõned majaplaanid, et saaksime parema ülevaate. Seejärel siirdusime valitud töötubadesse ja loengutesse. Kohe fuajee juures oli ka

füüsika õppetooli väljapanek, kus oli võimalik näha erinevaid katseid, mida üliõpilased tutvustasid.

Robotex toimus Tallinna Tehnikaülikooli spordihoones ning selle kõrvale püstitatud ajutistes telkides. Osad meist suundusid kohe sinna. Robotexil oli väga lõbus ning seal oli palju teha ja vaadata.

Tagasi hakkasime sõitma kell 17.00, sest selleks ajaks olid lõppenud viimased avatud loengud, millele õpilased olid registreerunud ning lõppesid ka olulisemad võistlused Robotexil.

Erik Kadomski, 11.R õpilane

Robotexil

Müüte murdev õppepäev Tammsaare vaimus

Selle õppeaasta esimene tegus koolipäev möödus osal õpilastest, täpsemalt 11.H ja 11.R õpilastel, Tallinnas. Küllastati A. H. Tammsaare kortermuuseumit Tallinnas Kadriorus ja vaadati Tallinna Linnateatri mängukavas olevat “Tõde ja õigus” 4. osa põhjal valminud lavastust „Karin. Indrek. Tõde ja õigus. 4.“

Loe lähemalt humanitaarsuuna tegemiste peatükist 9.3.

9.5 Sotsiaalsuund

Arheoloogiga Lõuna-Läänemaal

Arheoloog Mati Mandel tutvustas 7. oktoobril 2016 10. ühiskonnaainete suuna ja 11. sotsiaalsuuna õpilastele Lõuna-Läänemaa muinas- ja keskaega.

Õppepäeval tutvusid õpilased Lihula linnuse varemetega, Salevere Salumäe muinaslinnusega, Kokuta liukivi, Kaseküla kivikirstkalmetega, Kõmsi tarandkalmetega, Virtsu vasallilinnuse varemetega, Virtsu ohvikiviga, Vatla neemiklinnusega ja Hanila kiriku ning seal paiknevate trapetsiaalsete hauaplaatidega.

Esimeseks peatuskohaks oli Lihula. Seal tutvusime linnuse, aleviku ja kunagise nunnakloostri. Erilist huvi pakkus linnuses paiknenud vangikelder ja kummituslood. Õpilaste pettumiseks selgus, et ega viimaseid eriti polegi. See-eest on levinud kuulujutt salakäigust munga- ja nunnakloostri vahel.

Salumäe linnusevallid avastas kümme aastat tagasi Mati Mandel ja seda tänu juhuslikule „metsapeatusele“. Salumäe linnus on tänaseni veidi salapärane. Võimalikuks omanikuks oli arvatavasti mõni jõukam kohalik perekond. Kuidas suudavad arheoloogid leida muistseid põlde? Vastus on väga lihtne – põldudel koristatud kivide järgi. Läänemaa põllud on Eesti vanimad. Käisime ka silmaallikal ja õppisime tunda selle „töötamise“ põhimõtteid.

Kokuta liukivil on selgelt näha iseloomulikud lohud, mis viitavad kunagisele kasutusotstarbele. Nimelt oli uskumus, et kivil liugu laskmine tagas naisterahvale lapsesaamise. Mujal on teada ka lugusid kivil alasti vihtlemisest. Kokuta liukivi asub pea maantee kõrval ja vääraks paremat eksponeerimist.

Kaseküla kivikirstkalmed on üks Eesti vanemaid. Kalme keskmes on maapealne haud, millest leiti täiskasvanud mehe luustik. Kirst oli kaetud kividega. Keske kivikirstu ja välimise kiviringi vahele oli maetud hulgaliselt väikelapsi. Miks? Osalejad eeldatavasti oskavad sellele küsimusele vastata.

Keskaegse Virtsu vasallilinnuse varemed olid üks õppereisihuvitavamaid objekte. Keskajal kontrolliti just siit laevaliiklust. Seda juba seetõttu, et varemetes olnud linnust on hakatud restaureerima.

Virtsu ohvrikivi iseloomuliku sügava lohuga. Jätsime meiegi siia ühe mündi ja Nõukogude sõduri sineli nõöbi. Ohvrikivil annetamine toob head õnne, kivilt varastamine aga halba õnne. Huvitav, kas meie annetused on järgmisel korral veel alles?

Hanila kirik on viimasel ajal korralikult remonditud. Suurimaks vaatamisväärsuseks on trapetsiaalsed hauaplaadid 13.sajandist. Enamus neist arvatakse kuulunud Karuse lähedal merejäääl toimunud lahingus leedulastega hukkunud orduvendadele.

Kõmsi II kalmeväli on üks varasemaid tarandkalmete leiukohti. Mati Mandel rääkis kuidas arheoloogid töötavad. 1969. aastal teostas siin kaevamisi ka noor üliõpilane Mati Mandel. Kõmsi I kalme asub otse maantee ääres ja on arheoloogide poolt rekonstrueeritud algse kujul. Algset kalmet oli kahjustanud XX sajandi alguse amatöörlik kaevamine.

Vatla muinaslinnust näeb ka tänapäeval väga suurejooneline välja. Põhiplaanilt on linnus ovaalne, läbimõõduga 40-60 meetrit. Otsavalli kõrgus küündis 9,5 meetrini.

Kalle Lõuna ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja, sotsiaalsuuna juht

Kaseküla kivistkalmed

Tutvumine sihtasutusega Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid

7. detsembril 2016 tutvusid 10. ühiskonnaainete suuna ja 11. sotsiaalsuuna õpilased SAga Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid. Sihtasutuse lühend SALM on kahetähenduslik ja tähendab ühtlasi väikest väina. Kohtumine algas Iloni Imedamaa saalis. SA Haapsalu Läänemaa Muuseumid juht Anton Pärn rääkis Eesti muuseumite arengust viimastel aastakümnetel.

Järgnes tutvumine Haapsalu raekojas paiknenud näitustega. Lisaks räägiti kuidas näitus üleüldse sünnib. Õpilased said tutvuda ka laupäeval avatava näitusega “100 jahipüssi ja Läänemaa meeste jahitrofeed”.

Õpilased said loa siseneda muuseumi kõige tähtsamasse kohta, hoidlaruumi. Muuseumi peavarahoidja Eve Otsatavel tutvustas museaalide hoiustamise tingimusi ja näitas huvitavamaid eksponaate. Muuseumi hoidlaruumides tekitasid enim elevust topised ja Maximi kuulipilduja.

Peale põhjalikku raekoja külastust siirdusid õpilased taas „peamajja“ ja järgmiseks teemaderingiks oli Haapsalu piiskopilinnuse renoveerimine. Haapsalu piiskopilinnuse juhataja Kaire Tooming tutvustas piiskopilinnuse arendamise edasisi plaane. Seejuures näidati õpilastele planeeritavaid uudseid lahendusi ja küsiti noorte arvamust neist.

Järgnenud rühmatöodes küsiti noorte arvamust erinevates küsimustes. Näiteks huvituti senistest positiivsetest muuseumikogemustest, mida saaks Haapsalu muuseumid veel paremaks teha ja kuidas saaksid noored muuseumi aidata. Rühmatööde juhendajateks olid SALMi muuseumipedagoog Karin Mägi ja turundus- ja kommunikatsioonijuht Maarja Kõuts. Osa noori suutis oma ülesande täita väga hästi. Vanemad õpilased olid õnnelikud, et ei olnud jõudnud muuseumisse varem – siit oleks leidnud nii palju erinevaid uurimistöid teemasid.

Muuseum pakkus noortele võimalust aidata kaasa muuseumi tutvustamisele erinevates vormides. Muuseum on huvitatud koostööst ka meie meediaklubiga. Muuseum ootab koostööle nii vabatahtlike kui ka suvetöötajaid.

Üheks suunapäeva suurimaks kasuteguriks võibki pidada noorte jaoks seda, et muuseum lubas aktiivsematele noortele pakkuda tööd kooli kõrvalt või ka suvel. Uuenev piiskopilinnus loob

linna juurde 20 uut töökohta ja võib loota, et tulevikus on nende hulgas ka mõni ühiskonnaainete või sotsiaalsuuna õpilane.

Kalle Lõuna, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja, sotsiaalsuuna juht

Anton Pärn tutvustamas püsinäitust

Suunapäev viikingite ja poliitikaga

12. jaanuaril 2017 tutvusid 10. ühiskonnaainete suuna ja 11. sotsiaalsuuna õpilased Tallinnas Riigikogu tööga, käisid Lennusadamas viikinginäitusel ning Padise kloostriis.

Riigikogus tutvustas giid õpilastele Riigikogu ajalugu ja arhitektuuri, sümboleid sisekujunduses ja nende tähendust. Korraks oli õpilastel võimalik jälgida ka Riigikogu istungit, mida juhatas Riigikogu II aseesimees Taavi Rõivas. Seejärel toimus kohtumine Läänemaalt valitud rahvasaadik Lauri Luigega. Luik rääkis iseenda kujunemisest poliitikuks, meenutas kooliaega ja vastas küsimustele rahastamiskandaalist, iseenda puudumisest istungilt ja lemmik pizza koostisest.

Eesti Meremuuseumi Lennusadamas oli veel viimaseid päevi üleval viikinginäitus. Lisaks näituse külastamisele osalesid õpilased tunnis, mille teemaks oli viikingid ja nendega seotud väärarusaamad. Lisaks teadmistele said õpilased ise ennast panna proovile ja mängida

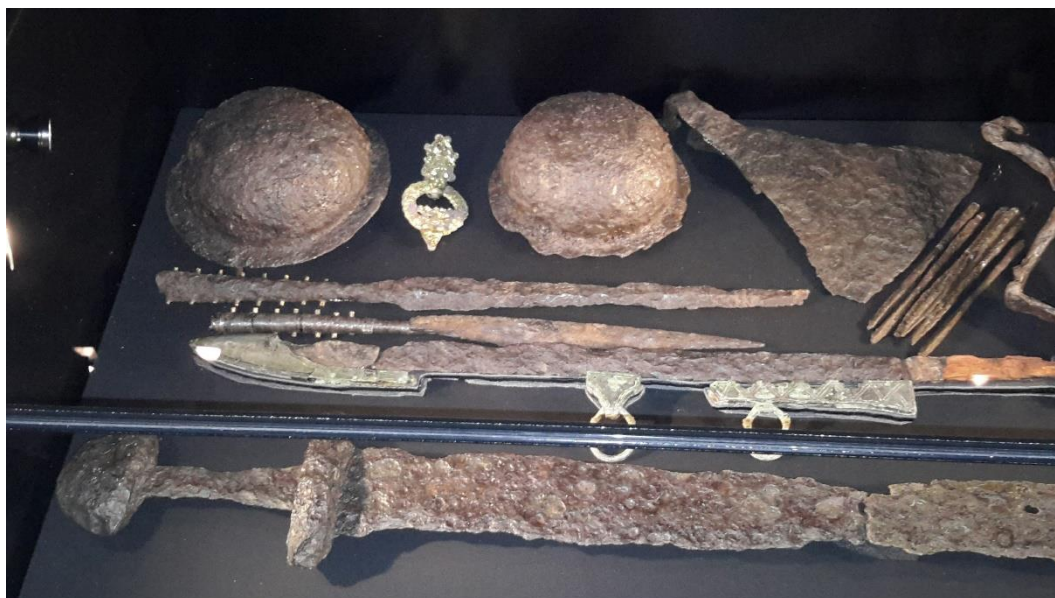
arheoloog. Veidi jäi aega tutvumaks ka Lennusadama teiste eksponaatidega, erilist huvi tekitas allveelaev „Lembitu“.

Tagasiteel peatusime Padise kloostri juures. Kris-Mariin Pals ja Maarja Kruise tutvustasid varem ettevalmistatud giiditekstide abil kloostrit. Kajastamist leidsid nii ajalugu ja Jüriöö ülestõus kui ka hoonekompleksi arhitektuur ja legendid.

Kalle Lõuna, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetaja, sotsiaalsuuna juht

Õpilased Riigikogu istungil

Viikingite näitus Eesti Meremuuseumi Lennusadamas

Ajalooalaste uurimistööde riiklik konkurss Eesti Vabariigi Presidendi auhindadele

Ajalooalaste uurimistööde riiklik konkurss toimus tänavu 18. korda. Võistlust korraldab Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Selts (EAÜS). Selle õppeaasta võistlus oli pühendatud teemale: “Eesti iseseisvumise eeldused”. Võistlust toetavad SA Vabariigi Presidendi Kultuurirahastu ja EV Haridus- ja Teadusministeerium.

Võistlus toimus kahes kategoorias (loovtöö, uurimistöö) ja kahes vanuseastmes (põhikool, gümnaasium). Õpilased saatsid oma tööd 31. märtsiks. Töid hindas žürii ja esitas parimad tööd autasustamiseks. 5. mail toimunud lõppkonverentsile Tartusse kutsuti parimate tööde autorid ja nende juhendajad.

EV Presidendi tänukirjaga tunnustati uurimistööde kategoorias kuue esimese koha ja raamatupreemia saanud tööde autoreid ja nende juhendajaid; loovtööde kategoorias kolme parema töö autoreid ja nende juhendajaid. Ülejäänud osavõtjad said EAÜS tänukirja.

Noortele uurijatele saatis isikliku tervituse president Kersti Kaljulaid.

Läänemaa Ühisgümnaasiumi kolm õpilast esitasid oma tööd võistlusele ja said kutse lõppkonverentsile. Nende töid tunnustati:

Kertu Kiivit (11.R klass) – raamatupreemia tööga “Salajõe küla ja selle lähiümbruse loodus- ja pärandkultuuriobjekte tutvustav kaart” (juhendajad Imbi Raudkivi ja Mare Urbas).

Kelly-Karen Jõeleht (11.M klass) – EAÜSi tänukiri tööga “Haapsalu kuurort 19. sajandil ja tänapäeval – mudaravi ja linna arengu seos” (juhendaja Imbi Raudkivi).

Martin Nerman (12.H klass) – EAÜSi tänukiri tööga “Noarootsi ruuba ehitamine” (juhendajad Kalle Lõuna ja Jorma Friberg).

Imbi Raudkivi, geograafiaõpetaja

Kertu Kiivit vastu võtmas raamatupreemiat

9.6 Spordi- ja tervise suund

Tuletõrjespordi mängudel Türi staadionil

8. septembril 2016 osalesid 11.SST ja mõned 11.H ja 10.H õpilased Türil Päästeameti poolt kutsutud 7. tuletõrjespordi mängudel. Mängude eesmärgiks on tutvustada tuletõrjesporti kui väga detailset, kaasahaaravat ja põnevat spordiala ning selgitada välja parimad ja osavamad koolinoorte võistkonnad. Võistlustel osales koolinoori üle Eesti ning parimad selgitati kolmes vanusegrupis: 4., 8. ja 11. klassi arvestuses.

Meiega koos sõitsid mängudele ka Haapsalu Linna Algkooli 4. klasside kaks võistkonda. Haapsalu koolid olid esindatud nendel mängudel esmakordselt. Päev enne mängu käisime 11.SST klassiga Haapsalu Päästkeskuses tuletõrjespordiga esmakordselt tutvumas. Päästja Risto Roomet tutvustas õpilastele eelolevaid võistlusi ning andis näpunäiteid, mis tulid võistlustel olles kasuks.

Mängud algasid rongkäigu, sõnavõtude ja tule süütamisega. Võisteldi tuletõrje teatejooksus ja mootorpumba hargnemises. Meie kolm võistkonda auhinnalisele kohale seekord veel ei tulnud,

kuid tublid 5., 6. ja 7. kohad võisteldi välja. Käisime kogemusi omandamas ja uusi mõtteid tekkis spordisuunal järgmiste ülekooliliste spordiürituste korraldamiseks.

Võidud tõid Läänemaale meie individuaalvõistlejad konksredeliga tornijooksus nii tüdrukute kui ka noormeeste arvestuses. Tüdrukutest võitis kõige kiirema ajaga Kristiina Liiv 11.H klassist ja noormeestest Ben-Ranno Nõmmik (11.SST).

Osalejatele jagati üllatusena jäätist, joogipudeleid ja lõpetamisel said kõik punase seljakoti tuletõrjespordi logoga. Oli väga ilus ja meeleolukas spordipäev!

Leelo Paju, kehalise kasvatuse õpetaja, spordi- ja tervise suuna juht

Konksredeliga tornijooks

Õpilaselt õpilastele

Läänemaa Ühisgümnaasiumi 10.-12. klasside tüdrukud käisid 2017. aasta veebruarikuu kehalise kasvatuse tundides tutvumas jõusaaliga AC Sport, kus ringtreeningu juhendajaks oli 12. humanitaarsuuna õpilane Kaisa Valm.

Ringtreening on intensiivne üldfüüsiline rühmatreening, kus saab treenida vastupidavust, tasakaalu, koordineerimist, aeroobset võimekust. Sõltuvalt kavast on ühes seerias harjutusi

umbes 12-15. Iga harjutuse kestvuseks on 1 minut ning seejärel liigutakse tempokalt edasi järgmise harjutuse juurde. Ühes treeningus tehakse kokku kolm kuni neli seeriat.

Kaisa Valm on ringtreeningute treener AC Spordis ja tegeleb igapäevaselt finessiga ning tema eesmärgiks on astuda lavale bikiini fitnessis. Ringtreeningud toimuvad kolmapäeviti ja pühapäeviti.

Analüüsidest kõiki osavõtnud klassikomplekte on Kaisa sõnul 10. klasside noored väga aktiivsed, kes ei anna kohe alla, vaid pingutavad lõpuni. Osa tüdrukutest jätkavad jõusaalis käimist nii ringtreeninguna kui ka vaba kavaga.

12. klassi õpilaste Caryna ja Janella arvamus ringtreeningust, kes hakkasid peale tutvustavat tundi käima trennis kaks korda nädalas: „Mulle meeldib ringtreening, kuna treener on väga motiveeriv. Tempo on hea ja peale trenni on mõnus tunne, täpselt õige raskustasemega. Parim viis saada enda keha vormi. Boonuseks alati tore seltskond.“

11. klassi õpilaste Liisa ja Heleni kommentaar ringtreeningust: „Rühmaga treenides ollakse kindlasti palju aktiivsemad kui üksinda. Ühelt poolt soovitakse teistega sammu pidada, teisalt ei lase treener laiselda. Ringtreening on mugav ning algajale väga hea. Treeningkava on paika pandud ehk ei pea ise harjutusi välja mõtlema, vaid lihtsalt trenni tegema nii palju kui jaksad. Peale trenni on alati hea tunne!“

10. klassi õpilaste Liisa, Elisabethi ja Emma meelest on ringtreening: „Ma arvan, et selline tutvustav tund võiks kindlasti kõigil olla, kindlasti annab osadele äkki julgust juurde, et trenni minna ja võibolla lükkab mingeid eelarvamusi jõusaali osas ümber. Trenn ise oli minu arust jõukohane ja selliseid tunde võiks rohkemgi olla. See polnud liiga kerge ega raske. Selline mõnus. Pärast trenni hakkasid lihased natukene valutama, aga see oli just hea, sest siis sai aru, et trenni on ka tehtud. Treener oli tore ja abivalmis, kui ülesandest aru ei saanud aitas ta ja ta ei sundinud tegema, kui tõesti ei suutnud.“

Aveli Meeles 10.LR õpilane ja Kaisa Valm 12.H õpilane

Õpilased jõusaalis

Ülekooliline valikaine „Liikumine ja tervis“ 2017

Ülekoolilise valikaine kursuse „Liikumine ja tervis“ raames toimusid 2016/17 õa 4. perioodil selle valikaine valinud õpilastele erinevad koolitused, kohtumised ja spordialade tutvustused.

Kursus algas ja lõppes kehaliste võimete testiga (süstikjooks 4 x 10 m, paigalt kaugushüpe, topispalli jänn, kõhulihaste ja kätekõverduste test, painduvustest). 6 nädala jooksul täideti treeningpäevikut, mida tuli kursuse lõpus analüüsida, kas kehalised võimed paranesid või mitte. Enamusel õpilastest kehalised võimed paranesid.

Vabatahtlikud päästjad viisid läbi jääohutuse koolituse, kus selgitati jääpaksuse kandevõimet. Õpilased pidid arvama, millise paksusega jääl võib kõndida koer, inimene või sõita erinevate raskustega autod. Termoskastis oli merejäävesi, põhjas sendid. Iga õpilane sai proovida, kaua ta suudab kahe käega jääkülmast veest otsida sente. Tutvustati päästeveste ja õpetati külmunud inimest üles soojendama.

Valikaine raames tutvuti ka erinevate spordialadega. Fitklubis said õpilased tutvuda päris raske Crosscore treeninguga. AC Spordi jõusaalis viis tutvustava treeningu läbi meie 12.H klassi õpilane Kaisa Valm. Brasiilia jiu-jitsu'd, mida saab Haapsalus harrastada alates 2016. aasta septembrist, tutvustas treener Mairon Lepik. Tegemist on maasvõitlusega, mis on sportlikus

vabavõitluses ja üldiselt kahevõitluses üks olulisematest võitlusdistsantsidest. Võitlus maas (matil) põhineb Brasiilia jiu-jitsul ja lukumaadlusel, mis on tehniliselt väga mitmekesised spordialad. Oma treeningut tutvustava tunni viisid kaasõpilastele läbi ka kursusel osalejad, mille käigus prooviti kehalisi võimeid arendada nii vehklemises, ujumises, saalihokis, käsi-, korv-, jalg- ja võrkpallis ning jooksmises.

Tervislikku toitumist tutvustas MTÜ Terviseteadlik Läänemaa. Soovijatel mõõdeti kehakoostise analüsaatori abil kehakaalu, keha rasva- ja veeprotsenti, lihasmassi, metaboolse vanuse luumassi, vistseraalset rasva (rasv siseelundite ümber). Sportlaste toitumisest ja toidulisanditest käisid rääkimas endine vasaraheitja Mart Olman ja toitumisnõustaja Kaisa Ülejõe.

Kooli meditsiiniõde Tiina Luhter õpetas, kuidas käituda traumade ja erinevate vigastuste korral, kuidas plaastrit peale panna ja kuidas õigesti vigastuste korral siduda.

Kursuse viimased tunnid toimusid Haapsalu veekeskuses, kus juba tuttavad vabatahtlikud päästjad viisid läbi veeohutuskoolituse, õpetades eelkõige iseennast päästma. Õpilased said proovida riietega ja päästevestiga ujumist.

Õpilase Randar Nõva kokkuvõtte veeohutuskoolitusest: „Riietega vette kukkudes taskute välja tõmbamine kergendab ujumist. Kui kukud vette siis kindlasti tuleb säilitada rahu ja pead hakkama otsima lähimat kuiva pinda. Vette kukkumisel pead abi järel hüüdma, sest kaldal olev inimene saab juba päästjad kutsuda ja võib ka proovida kannatanut ise päästa. Kui juhtud paadist välja kukkuma, siis pead samuti rahulikult tegutsema ja võimalikult kiiresti paati või kaldale ujuma. Paati saamiseks pead keha veega samale joonele ajama ja siis ennast paati tõmbama. See moodus on kõige kergem. Kui kukud sõbraga või suurema seltskonnaga paadilt vette ja pole võimalust kaldale või paadile pääseda, siis peab grupikalli tegema, sest niiviisi on soojem. Kui oled paadiga merel/järvel, siis peab olema sul ka päästevest seljas, sest ohutusnõuded näevad seda ette. Kui näed, et inimene on vees ja hüüab abi järele, siis tuleb esmalt helistada 112 ja siis alles siis ise midagi proovima hakata. Seejärel peaksid vaatama ringi, et kas näed kuskil päästerõngast mille saaks kannatanu suunas heita, kui ei leia, siis võib ka ise minna vette, aga peab ulatama kannatanule mingi nõõri või oksa millest too saaks kinni haarata ja seejärel saad ta kaldale aidata. Kannatanust ei tohi ise kinni võtta, sest ta on segaduses ja võib sind ennast vee alla tõmmata mille tagajärjel upute mõlemad ära.“

Õpilase Marion Mariette Manni kursuse tagasiside: „Olen väga rahul enda tehtud valikust valikaine suhtes. Tunnid olid kõik väga lõbusad, erinevad, sain ise väga palju uusi spordialasid proovida ja uusi kogemusi. Tore oli, et õpetaja saatis hiljem treeningutest pilte. Soovitan kindlasti ka sõpradele seda valikainet.”

Leelo Paju, kehalise kasvatusõpetaja, spordi ja tervise suuna juht

Crosscore treening

Spordi- ja tervise suuna suunapäev Valgas

4. mail 2017 toimunud spordi- ja tervise suuna suunapäev algas väga varakult. Väljasõit Valka riigigümnaasiumide jalgpallivõitlustele toimus Haapsalu Veekeskuse eest juba kell 6.35 koos Noarootsi Gümnaasiumi õpilastega. Võistluste korraldajad olid Valga Gümnaasiumi õpilased. Kohale jõudes oli palju üllatusi. Selgus, et päevakavas on tehtud muudatused ja meil ei olnud võimalust osaleda Valga Gümnaasiumi tutvustaval ringkäigul.

Riigigümnaasiumid olid kutsutud võistlema jalgpallis, kuid mitte tavalises vaid humoorikas võtmes. Esimesed mängud mängiti suure võimlemispalliga, kuid teise ringi ja finaalmängud toimusid tavalise jalgpalliga. Võistlused peeti kunstmuruga jalgpalliväljakutel.

Mängude vahel esinesid JJ Street tantsulapsed.

Turniirisüsteem LÜGi võistkonda ei soosinud ja lõpuks mängisime 5. ja 6. koha peale. Kahjuks pidime leppima 6. kohaga. Päeva lõpus toimus ka autasustamine ja ühispildistamine.

Marsella Tammes, 11.SST õpilane

LÜGi võistkond

Kohtumine Margus Luigega

Spordi- ja tervise suuna kursuse „Kergejõustik“ õppetöö raames kohtusid LÜGi õpilased 2. juunil 2017 Margus Luigega Haapsalu spordihoone kohvikus.

Margus Luik on spordipedagoog, 25-kordne Eesti meister käimises, Balti karika võitja, Läti meistrivõistluste hõbe 50 km käimises, Baltimaade meistrivõistluste pronks 50 km käimises, Euroopa karikavõistluste 28. koht 50 km käimises ja Maailma karikavõistluste 68. koht 50 km käimises.

Margus Luik alustas oma sportlaskarjääri Läänemaal, Endel Susi käe all. Luik omandas keskhariduse Haapsalu Wiedemanni Gümnaasiumis, jätkas õpinguid Tallinna Pedagoogikaülikoolis kehakultuuri ja rekreatsiooni erialal. Töötab kehalise kasvatuse õpetajana Tallinna Kristiine Gümnaasiumis ning treenerina Midrimaa OÜs. Lisaks põhitööle on ta ka õhtujuht ja pulmaisa.

LÜGi õpilastega kohtumist alustas Margus Luik enda tutvustamisega ja siis rääkis raamatust „Paralepast poodiumile”, mille andis välja oma kulu ja kirjadega.

Endine tippportlane rääkis, et oli sporti niivõrd kiindunud, et tegi seda õppimise ja õpetamise kõrvalt, siis kui oli võimalik või kui tekkis vaba aeg. Talle oli oluline, et oleks voodi, söök ja võimalus teha trenni ning muidugi ka töö, et osta süüa. Luik rääkis erinevaid kogemusi oma spordielust, näiteks kuidas ta naine teatas talle oma rasedusest võistluse ajal, kui ta ei olnud oma mõtetega „maa peal“. Kuidas tema esimene ja viimane võit olid väga tähtsad. Luik selgitas, et lõpetas oma karjääri, kuna tema saavutused on täidetud ja ta on liiga vana, et oma oskusi edasi arendada ja paremaid tulemusi saada ning keskendub nüüd perele.

Margus Luik pidas elus väga oluliseks, et elus tuleks leida selline tegevus, mida sa naudid ja mis teeb sind õnnelikuks. Hea on, kui esmaspäeva hommikul ärkad üles ja oled õnnelik, et saad tööle minna, mitte ei kurda, et nädalavahetus oli jälle nii lühike ja peab tööle minema!

Mulle meeldivad sellised kohtumised, kuna siis saab näost näkku näha erinevaid sportlasi, kuulda erinevaid elulisi näiteid nende spordielust, õnnestumistest ja saavutustest. Kohtumine oli väga hea silmaringi laiendamiseks“.

Peale sisukat ja silmaringi arendavat kohtumist ning teoreetiliste teadmiste jagamist läks tund edasi staadionil, kus vaatamata tugevale tormituulele viis Margus Luik läbi kiirkäimise algõpetuse tunni, mis algas erialalise soojendusega ja lõppes LÜG-i esimese kiirkäimisvõistlusega.

Riina Reiners 11.SST õpilane

Kohtumine Margus Luigega

10. Väga hea õppeedukusega õpilased

I perioodi väga hea õppeedukusega õpilased

Orm Jondalar Jürgenson 10.H, Vadim Konov 10.H, Laura Lazarev 10.LR, Raul Paju 10.LR, Sten Raak 10.LR, Kerli Süster 10.LR, Elery Kallas 10.M, Brita Lubi 10.M, Sirli Leesment 11.H, Kelly-Karen Jõelet 11.M, Johanna Maria Koplik 11.M, Lisett Loderaud 11.M, Siim Pikkaro 11.M, Piia Tomingas 11.M, Kertu Kiivit 11.R, Carmen Korjus 12.M, Jan Rosenberg 12.M, Fred Saarmäe 12.M, Karin Talving 12.R, Karin Veide 12.R.

II perioodi väga hea õppeedukusega õpilased

Laura-Gerda Poolamäe 10.H, Laura Lazarev 10.LR, Helery Piir 10.LR, Sten Raak 10.LR, Elery Kallas 10.M, Brita Lubi 10.M, Emma Katariina Paajanen 10.M, Tailia Leer 10.Ü, Kelly-Karen Jõelet 11.M, Lisett Loderaud 11.M, Siim Pikkaro 11.M, Piia Tomingas 11.M, Markus Kivimäe 11.R, Martten Tiitsma 11.R, Jan Rosenberg 12.M, Karin Veide 12.R.

III perioodi väga hea õppeedukusega õpilased

Vadim Konov 10.H, Johanna Liiv 10.H, Karmel Lääts 10.H, Älice Kollo 10.LR, Laura Lazarev 10.LR, Aveli Meeles 10.LR, Raul Paju 10.LR, Helery Piir 10.LR, Sten Raak 10.LR, Viktor Romanov 10.LR, Elery Kallas 10.M, Brita Lubi 10.M, Eliisbeth Lääne 10.M, Emma Katariina Paajanen 10.M, Jarita Maaria Rintamäki 10.M, Liisa Sadam 10.M, Rauno Tapner 10.M, Liisa Truu 10.M, Sirli Leesment 11.H, Kelly-Karen Jõelet 11.M, Lisett Loderaud 11.M, Siim Pikkaro 11.M, Piia Tomingas 11.M, Margit Paat 12.M, Jan Rosenberg 12.M, Karin Veide 12.R

IV perioodi väga hea õppeedukusega õpilased

Vadim Konov 10.H, Laura-Gerda Poolamäe 10.H, Älice Kollo 10.LR, Laura Lazarev 10.LR, Aveli Meeles 10.LR, Sten Raak 10.LR, Elery Kallas 10.M, Brita Lubi 10.M, Emma Katariina Paajanen 10.M, Tailia Leer 10.Ü, Kelly-Karen Jõelet 11.M, Lisett Loderaud 11.M, Siim Pikkaro 11.M, Piia Tomingas 11.M, Denis Salihov 11.R, Jan Rosenberg 12.M.

V perioodi väga hea õppeedukusega õpilased

Vadim Konov 10.H, Laura-Gerda Poolamäe 10.H, Älice Kollo 10.LR, Laura Lazarev 10.LR, Aveli Meeles 10.LR, Sten Raak 10.LR, Elery Kallas 10.M, Brita Lubi 10.M, Emma Katariina Paajanen 10.M, Tailia Leer 10.Ü, Kelly-Karen Jõelet 11.M, Lisett Loderaud 11.M, Siim Pikkaro 11.M, Piia Tomingas 11.M, Denis Salihov 11.R, Jan Rosenberg 12.M.

11. Parimad tulemused olümpiaadidel, konkurssidel ja võistlustel

11.1 Spordivaldkond

September 2016

29. septembril toimusid Läänemaa Koolispordi Liidu koolidevahelised võistlused jalgpallis **10.-12. klassidele**. LÜGi noormeeste I võistkond saavutas I koha ja LÜGi II võistkond II koha. Võitjate meeskonnas mängisid: **Siim Pikkaro** (11.M klass), **Artur Matto** (11.M), **Jako Kariste** (11.M), **Kristo Enn** (11.M), **Joosep Altmets** (10.LR), **Morten Saar** (10.H), **Andres Dobõšov-Proosväli** (12.M) ja **Mikk Päeske**(12.H). Treener Aavo Tomingas.

29. septembril toimusid Läänemaa Koolispordi Liidu koolidevahelised võistlused orienteerumises, mille võitis LÜGi 10.M õpilane **Kenet Tõkke**.

LÜGi sügisjooksu võitjad 2016. 10. klasside neid 1000 m - I koht Reneli Saumets - aeg 4.45, II koht Viktoria Joonasing 5.30, III koht Carmen Köster 5.34. **10. klasside noormehed 3000 m** - I koht Robin Ulla 13.45, II koht Raul Paju 15.02, III koht Joosep Lillemägi 15.03. **11. klasside neid 1000 m** - I koht Kristiina Köster 4.32, II koht Ksenija Ivanova 4.52, III koht Demi Link 5.03. **11. klasside noormehed 3000 m** - I koht Kristo Enn 13.10, II koht Artur Matto 13.55, III koht Siim Pikkaro 13.58. **12. klasside neid 1000 m** - I koht Elina Tammeleht 4.54, II koht Geerit Kikut 5.03, III koht Lisete Ulla 5.12. **12. klasside noormehed 3000 m** - I koht Mikk Päeske 13.10, II koht Mikk Sikemäe 13.27, III koht Jasper Vimm 13.56.

Oktoober 2016

4. oktoobril toimusid Kullamaal Läänemaa koolinoorte meistrivõistlused jooksukrossis, kus LÜGi õpilased võitsid 7 medalit! Tüdrukute A klassi **1000 m jooksus** saavutas **Kristiina Köster I koha** ja **Marie Urvik II koha**. Tüdrukute B klassis **1000 m jooksuvõitis Reneli Saumets**. Poiste B klassi **2000 m jooksu võitis Joosep Lillemägi, II koha** saavutas **Robin Ulla**. Poiste A klassi **3000 m jooksus** saavutas **II koha Mikk Päeske** ja **III koha Kristo Enn**

LÜGi 11.R õpilane **Martten Tiitsma** esines Lätis edukalt laskmises. Spordipüssi lamades harjutuses **60 lasku** püstitas ta uue isikliku rekordi 582 silmaga ja oli võidukas juunioride

arvestuses. Teine isiklik rekord tuli õhupüssiharjutuses 563 silmaga, mis andis juunioride arvestuses teise koha.

November 2016

10. novembril toimusid Läänemaa Koolisportdiliidu meistrivõistlused korvpallis **10.-12. klassidele. Tütarlaste hulgas võitis I koha LÜGi I võistkond**, kus mängisid Maarja Kruise, Elina Tammeleht, Kertu Nõmm, Sandra Saarniit, Caryna Bogdanov, Greete Tikerpuu, Marie Urvik ja Lisete Ulla. **Noormeeste seas saavutas LÜGi I võistkond II koha.** Võistkond mängis koosseisus Mikk Päeske, Pent Uustalu, Hendrik Tann, Andres Dobõšev-Proosväli, Sten-Mark Alberg, Jako Kariste, Marko Maisalu, Alex Liibert.

22. novembril toimusid klassidevahelised korvpallivõistlused. 10. klasside arvestuses **võitis 10.M klass.** 11. klasside arvestuses **võitis 11.M klass.** 12. klasside arvestuses **võitis 12.H klass.** Superfinaali võitis **12.H klass.** Sopsuvõistluse võitjaks tuli **10.M võistkond.**

Detsember 2016

Tänavuse õppeaasta Läänemaa koolisportdiliidu meistrivõistlustel laskmises **võitis 10.-12. klasside arvestuses LÜGi I võistkond koosseisus Kaisa Kuusik, Martten Tiitsma, Artur Laursoo ja Hendry Viira.** Neidude arvestuses võitis 12.H õpilane **Kaisa Kuusik**, 2. koha sai **Sandra Saarniit** (12.H). **Noormeeste arvestus jagas 1.-2. kohta Martten Tiitsma** (11.R). 3.-4. kohta jagasid LÜGi õpilased **Hendry Viira** (11.R) ja **Artur Laursoo** (11.M).

LÜGi 12.H õpilane **Kaisa Kuusik** tuli koos Kerli Neljase ja Triin Kuusikuga 10. detsembril Narvas **võistkondliku õhupüstolilaskmise Eesti meistriks.** Spordiklubi Haapsalu naiskonna ülekaal oli mäekõrgune. Võistkond lasi kokku 1097 silma. Teiseks jäänud Narva laskurid kogusid 1083 silma.

Jaauuar 2017

Läänemaa 2016. aasta parimaks naislauatennisistiks tunnistati LÜGi 12.R õpilane Karin Talving.

Veebruar 2017

2. veebruaril toimusid **klassidevahelised võrkpallivõistlused**. 10. klasside arvestuses võitis **10.M** klass. 11. klasside arvestuses võitis **11.SST** klass. 12. klasside arvestuses võitis **12.H** klass. **Superfinaali võitis 12.H klassi võistkond.**

Märts 2017

Maakondlikud 10.-12. klasside saaljalgpalli võistlused võitis LÜGi I võistkond, koosseisus Karmo Einmann, Kristo Enn, Siim Suitsberg, Andres Dobõsev-Proosväli, Siim Pikkaro, Jako Kariste, Morten Saar. Treener Aavo Tomingas.

7. märtsil toimunud LÜGi segavolle võistlustel osales **7 võistkonda. I koha võitis LÜGi I võistkond** koosseisus **Kristiina Peterson, Gert Käsk, Lisett Loderaud, Lisete Ulla, Jasper Vimm, Greete Tikerpuu ja Kevin-Jarl Jaani.** II koha saavutas Noarootsi Gümnaasium ja III koha Lihula Gümnaasium.

Aprill 2017

Kaunases toimunud laskmisvõistlustel osalesid tublilt Läänemaa laskurid. Spordipüstitoli siluetilaskmises 30 lasku võidutses kindlalt LÜGi 11.R õpilane Hendry Viira.

Tänavused Eesti naiste käsipallimeistrivõistlused võitis Reval-Sport/ Padise/

Lasnamäe, kelle koosseisus mängib ka LÜGi 11.SST õpilane Marie Urvik. Marie Urvik oli oma võistkonna üks suurimatest skooritegijatest.

Mai 2017

30. mail toimusid **Rocca al Mare kooli kevadised lahtised võistlused lamades surumises. I koha ja absoluudivõidu tüdrukute arvestuses saavutas LÜGi 12.H õpilane Kaisa Valm.**

11.2 Humanitaar- ja sotsiaalvaldkond

Oktoober 2016

13. oktoobril toimus **LÜGi mälumängusarja I mäng.** Osales 13 võistkonda. **I koha saavutas 11.M klass koosseisus Artur Laursoo, Kelly-Karen Jõeleht, Piia Tomingas ja Johanna Maria Koplík.** II koha sai 12.M klassi teine võistkond ja III koha 10.H võistkond.

November 2016

9. novembril toimus **omaloomingulise luule esitamise maakondlik võistlus Luuleprõmm**, mille võitjad lähevad edasi võistlema Tartus toimuvale koolinoorte luuleprõmmi Eesti meistrivõistlustele. Võisteldi kolmes vanuseastmes. 16-19-aastaste noorte grupis **võitis** LÜGi 12.H õpilane **Karl-Christoph Rebane**.

10. novembril toimus LÜGis Läänemaa koolinoorte **mälumängusarja I mäng. Gümnaasiumite arvestuses võitis I koha** LÜGi **11.M võistkond** (Artur Laursoo, Kelly-Karen Jõelett, Lisett Loderaud ja Piia Tomingas). **II koha saavutas 10.LR võistkond** (Joosep Altmets, Joosep Lillemägi, Marko Paat ja Karl-Ruuben Kauksi). Kokku osales 12 gümnaasiumi ja 15 põhikooli võistkonda.

24. novembril toimus **etluskonkursi „Koidulauliku valgel“ maakondlik eelvoor**, kus osalesid nii põhikooliõpilased kui ka gümnasistid. Esitada tuli üks Lydia Koidula luuletus, lisaks vabalt valitud Eesti autori luuletus või proosakatkend. **Maakondliku eelvooru võitis ja vabariiklikusse vooru pääses** Läänemaa gümnasistidest **Kristiina Köster** 11.M klassist. **Eriauhindadega tunnustati Piia Tomingat** (11.M), **Kaidi Liivamäge** (11.M) ja **Lisete Ullat** (12.M).

28. novembrist 1. detsembrini toimusid vint.ee keskkonnas üleriigilise mõttespordi olümpiaadi I etapi turniirid neljal alal: vene kabe, male, gomoku ja sudokute lahendamine. LÜGi võistkond saavutas I etapil vene kabes **II koha**, gomokus ja sudokus **III koha** ning males **4. koha**. Individuaalarvestuses on 48 võistleja hulgas **Dan Taidla** (10.Ü) kokkuvõttes 6. kohal ja **Karl-Christoph Rebane** (12.H) 7. kohal.

Detsember 2016

8. detsembril toimus kooli **mälumängusarja teine mäng**, kus osales 9 võistkonda. **I koha** saavutasid taaskord **11.M** klassi andekad mälumängurid **Lisett Loderaud, Artur Laursoo, Kelly-Karen Jõelett ja Piia Tomingas**. **II koha** sai **12.R** klassi võistkond. **III koha** haarasid **11.SST** klassi mängijad.

Lydia Koidula kodulinnas korraldatud **20. üleriigilise noorte etluskonkursi „Koidulauliku valgel“ eripremia – Koidula kooli auhinna –** pälvis LÜGi 11.M õpilane **Kristiina Köster**.

2016. aasta juunist detsembrini toimus **XIV rahvusvaheline vene keele olümpiaad välismaa kooliõpilastele**. Elektrooniliselt toimunud valiketapis osales **502 tuhat õpilast viiekümnest riigist**. Nende hulgas oli ka meie **10.M klassi õpilane Ants Lobjakas**. Ants tuli edukalt toime vene keele individuaalse testiga ja jõudis poolfinaali. Poolfinaalis oli tarvis sooritada loominguline ülesanne, sõnavara- ja grammatika harjutused, vastata küsimustele Venemaa maiskonnaloo kohta. **Osalemise eest rahvusvahelise olümpiaadi kahel etapil anti Antsule Vene Föderatsiooni haridus- ja teadusministeeriumi sertifikaat.**

Jaauar 2017

19. jaanuaril Haapsalu Põhikoolis toimunud **Läänemaa koolinoorte mälumängusarja III mängus saavutas I koha LÜGi 11.M klassi võistkond** koosseisus **Artur Laursoo, Kelly-Karen Jõelet, Piia Tomingas ja Kristiina Köster**. 2.-4. kohta jäi jagama 12.M võistkond (Hans Joosep Jõgisalu, Andres Dobõšev-Proosväli, Aimar Alton, Fred Saarmäe).

27. jaanuaril toimunud **saksa keele olümpiaadi piirkonnavooru võitis LÜGi 12.M õpilane Margit Paat**, kes pääses ka üle-eestilisse vooru. **Teiseks tuli 11.R õpilane Markus Kivimäe ja kolmandaks 10.Ü õpilane Kirke Triin Lembinen**. Kõigi kolme õpetaja on Embi Hunt.

27. jaanuaril toimus **piirkondlik inglise keele olümpiaad 10.-12. klasside õpilastele. II koha saavutas LÜGi 11.R õpilane Kertu Kiivit. III koha sai 12.R õpilane Tormi Peterson**. Kertu ja Tormi õpetaja on Jaana Maripuu.

30. jaanuaril toimus LÜGis **piirkondlik emakeeleolümpiaad 7.-12. klasside õpilastele. 10. klasside õpilaste arvestuses sai II koha Laura Lazarev (10.LR) ja III koha Johanna Liiv (10.H)**. Laura õpetaja on Maret Järveots, Johanna õpetaja Tiina Brock. **11. klasside õpilaste seas võitis Piia Tomingas (11.M)**. Õpetaja Monika Undo. **12. klasside õpilaste arvestuses võitis 12.H õpilane Sebastian Lehis, kes oli ka oma vanusegrupi (11.-12. klass) võitja**. Õpetaja Tiina Brock.

Veebruar 2017

6. veebruaril toimunud **Ernst Enno nimelisel maakondlikul etluskonkursil sai Grand Prix LÜGi 11.M õpilane Hanah Lahe, kes esindab Läänemaad ka vabariiklikul etluskonkursil Kuressaares 10.-11. veebruaril**. Hanahi juhendaja on Monika Undo. **Kolm**

laureaati olid **Kristina Zubkova** (10.H), **Karl-Christoph Rebane** (12.H) ja **Caryna Bogdanov** (12.H). Kõigi kolme õpilase juhendaja on Tiina Brock.

9. veebruaril toimus Noarootsis **Läänemaa koolinoorte mälumängusarja** viimane, neljas mäng. **III koha sai LÜGi 11.M võistkond koosseisus Kelly-Karen Jõelett, Lisett Loderaud, Artur Laursoo ja Piia Tomingas. Sarja üldarvestuses sai 11.M II koha.** Võitis samade punktide arvuga Noarootsi Gümnaasiumi 12. klassi esindus. Esimese ja teise koha punktide võrdsuse korral sai määravaks viimase mängu tulemus.

LÜGi 11. SST klassi õpilane **Kris-Mariin Pals jagas üleriigilisel MTÜ Mondo korraldatud esseekonkursil 2.-3. kohta.** Konkursile laekus 34 esseed. Gümnasistid said valida kahe teema vahel: Kas rändest võib saada Eesti eelis? Innovatsioonid, mis päästavad maailma. **Kris-Mariin valis teemaks innovatsioonid, täpsemalt keskendus ta oma essees puhtale veele.** Krsi-Mariini töö juhendaja oli eesti keele ja kirjanduse õpetaja Monika Undo.

10. veebruaril elektrooniliselt toimunud **maakondlikul ühiskonnaõpetuse olümpiaadil** saavutas LÜGi 12.R õpilane **Antti Antikainen II koha** ja 11.SST õpilane **Kaarel Koit III koha.** Antti ja Kaarli õpetaja on Kalle Lõuna.

17. veebruaril toimusid Tartus **Koolinoorte Luuleprõmmi Eesti Meistrivõistlused. I auhinna** kõige vanemas grupis (16-19-aastased) **tõi koju LÜGi abiturient Karl-Christoph Rebane.**

Märts 2017

9. märtsil toimus LÜGi **mälumängusarja IV mäng.** Osales 13 võistkonda. **I koha saavutas 10.LR klass koosseisus Joosep Altmets, Karl-Ruuben Kauksi, Marko Paat ja Joosep Lillemägi. II koha sai 11.M klassi I võistkond ning III koha 10.Ü võistkond.**

LÜGi mälumängu üldvõitjaks tuli sel aastal **11.M klassi I võistkond koosseisus Piia Tomingas, Artur Laursoo, Lisett Loderaud ja Kelly-Karen Jõelett.** Mälumängusarja viisid läbi õpilased Kristiina Liiv, Madis Klee ja Eero Eks.

31. märtsil toimus **LÜGi individuaalne mälumäng.** 12 parimat mälumängurit esindavad meie kooli maakondlikul mälumängul. **I koha võitis 11.M õpilane Piia Tomingas. II koha saavutas Joosep Altmets (10.LR) ja III koha Kaarel Koit (11.SST).**

Maakondlikul vene keele olümpiaadil osalesid ja saavutasid häid tulemusi LÜGi õpilased Andres Dobõšev-Proosväli, Viktoria Joonasing ja Ants Lobjakas. Kõik kolm õpilast olid kutsutud ka vabariiklikku vooru. Vabariiklikus voorus saavutas 10.M klassi õpilane Ants Lobjakas B1 taseme vene keele oskusega õpilaste rühmas 2. koha ning üldarvestuses 6. koha.

Aprill 2017

LÜG osales üleriigilisel online mõttespordi olümpiaadil, mis koosnes neljast alast: vene kabe, male, gomoku ja sudokude lahendamine. Kokku toimus neljal erineval nädalal 16 turniiri. Kõige edukamalt läks LÜGi õpilastel kabes, kus saavutati meeskondlikult 932 punktiga III koht. Individuaalselt saavutas 10.Ü õpilane Dan Taidla 272 punktiga 4. koha (kokku 37 kabetajat). Gomokus jagas Raivo Roos (12.R) 259 punktiga 7.-8. kohta (28 võistlejat), kooli võistkond sai 724 punktiga 4. koha. Nelja ala kokkuvõttes sai Dan Taidla 11. koha (kokku 63 võistlejat) ja oli selle tulemusega Läänemaa parim mõttesportlane.

6. aprillil LÜGis toimunud Läänemaa koolinoorte individuaalse mälumängu võitis 11.SST õpilane Kaarel Koit. II koha saavutas 11.M õpilane Piia Tomingas. Kokku osales 25 mälumängurit.

Mai 2017

5. mail autasustati parimaid Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi korraldatud sõnaloomingu-võistluse „Minu Eestile“ autoreid. „Minu Eestile“ tööd on kingituseks Eesti 100. sünnipäevaks. Tänuüritusele riigikokku ja Solarise Apollo raamatupoodi sai kutse ka LÜGi abiturient Karl-Christoph Rebane. Võistlusele saadeti kokku 367 kirjatükki. Tänuüritusele kutsuti 28 õpilast. Teise koha vääriliseks tunnistati seitse õpilast, kelle seas oli ka Karl-Christoph Rebane. Karl-Christoph kandis Apollos ette ka oma võistlustöö, mis läks publikule hinge.

Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsi (EAÜS) poolt korraldatud ajalooalaste uurimistööde riiklik konkurss toimus 5. mail 18. korda. LÜGi kolm õpilast esitasid oma tööd võistlusele ja said kutse lõppkonverentsile. Nende töid tunnustati: Kertu Kiivit (11.R klass) – raamatupremia (juhendajad Imbi Raudkivi ja Mare Urbas). Kelly-Karen

Jõeleht (11.M klass) – **EAÜSi tänu**kiri (juhendaja Imbi Raudkivi) ja **Martin Nerman** (12.H klass) – **EAÜSi tänu**kiri (juhendajad Kalle Lõuna ja Jorma Friberg).

6. mail kuulutati Kuressaare linnateatris toimunud **koolinoorte lühifilmifestivalil “Minifilm 2017” välja parimad filmid. Grand Prixi võitis oma nelikteose eest Karl-Christoph Rebane** LÜGist. Karl-Christoph on ka eelnevalt saanud igasuguseid eriauhindu, kuid praegune võit oli talle tema sõnul eeldatust kordades võimsam – täiesti nagu välk selgest taevast.

Parima naisnäitleja tiitli sai Elina Tammeleht filmist Postüür.

LÜGi emadepäeva kirjandite konkursi tulemused. Peaauhind: Henri Jakobson (11.H kl). **Väljapaistvad auhinnalised tööd: Jarita Maaria Rintamäki** (10.M), **Viktoria Joonasing** (10.M), **Taniel Johan Eller** (11.H), **Helmi Vainlu** (11.H), **Madleen Vapper** (11.H). Võitjaid premeeritakse Heino Noore stipendiumifondist.

11.3 Loodus-, reaal- ja majandusvaldkond

Detsember 2016

10. detsembril toimus **geograafia maakondlik olümpiaad. Gümnaasiumiõpilaste arvestuses kolm parimat LÜGist: 1. koht Karolin Kängsepp** (10.LR), **2. koht Kaspar Karja** (12.R), **3. koht Piia Tomingas** (11.M). Õpetaja Imbi Raudkivi.

Veebruar 2017

4. veebruaril peeti **bioloogiaolümpiaadi piirkonnavoore. Gümnaasiumiastmes võitis LÜGi 11.M õpilane Piia Tomingas. 2.-5. kohta jäid jagama Kelly-Karen Jõe**leht (11.M) ja **Karin Veide** (12.R). Kõigi kolme õpetaja on Mall Vainola.

7. veebruaril peeti **Läänemaa 7.-12. klasside matemaatikaolümpiaad. 10. klassi õpilaste seas oli 20 osavõtjat. 1.-2. kohta jagasid LÜGi õpilased Orm Jondalar Jürgenson** (10.H) ja **Laura Lazarev** (10.LR). **3. koha sai Brita Lubi** (10.M). Kõigi kolme õpetaja on Viire Hints. 11.-12. klassidest oli osalejaid vastavalt 6 ja 5 õpilast. Kui osalemas on alla 7 õpilase, siis kohti välja ei jagata. **Parimad tulemused saavutasid LÜGi õpilased Siim Pikkaro** (11.M), **Kelly-Karen Jõe**leht (11.M) ja **Piia Tomingas** (11.M). Kõigi kolme õpetaja on Evi Riivits

Märts 2017

11. märtsil toimus maakondlik majandusolümpiaad. I koha võitis 11.M õpilane **Piia Tomingas**, kes kutsuti ka vabariiklikku vooru. II koha sai **Brita Lubi** (10.M) ja III koha **Martin Nerman** (12.H). Kõigi kolme õpetaja on Imbi Raudkivi.

Vabariiklik majandusolümpiaad toimus Tallinnas 13. aprillil EBSis. LÜGi esindas 11.M õpilane **Piia Tomingas**, kes saavutas **13.-14. koha**. Õpetaja Imbi Raudkivi.

Sel aastal toimus **RMK metsaviktoriin** juba 16. korda. LÜGist osalesid tänavusel viktoriinil kaks 11. klasside õpperühma – **M2** ning **M4 õpperühmad** (õpetaja Mall Vainola) ja üks klass – **10.LR klass** (õpetaja Imbi Raudkivi). Gümnaasiumiõpilaste arvestuses (30 võistkonda) võitis **10.LR klass 3. koha**. M2 õpperühm sai 6. koha ja M4 õpperühm 18. koha. Parimad klassid (1.-10. koht) said auhinnaks loodusõppeprogrammi RMK looduskeskustes.

LÜGi 11.M õpilane **Piia Tomingas kaitses** 10. märtsil oma uurimistööd „Coeloglossum viride populatsioonidünaamika Eestis (1998–2015) ja Keemu rannaniidul (1998–2016). Muutliku hooldamise mõju liigi arvukusele Keemu rannaniidu näitel (2015–2016)“ üle-eestilisel keskkonnaalaste uurimistööde konkursil Tartus. Piia vastas väga hästi komisjoni poolt esitatud küsimustele ja tõi meie kooli II koha. Töö juhendajad on Imbi Raudkivi, Mall Vainola ja Ilona Lepik.

Mai 2017

Parimad õpilasteadlased üle Eesti kogunesid 28.-29. aprillil Tallinnasse lauluväljakule, kus toimus Eesti Teadusagentuuri poolt korraldatud **Õpilaste Teadusfestival 2017**. Esimesel päeval esitlesid õpilased oma uurimistööde tulemusi. Teisel päeval jagati välja riiklikud tunnustused parimatele. LÜGi 11.M klassi õpilane **Piia Tomingas võitis Tallinna Ülikooli eripreemia**.

12. Aasta õpetaja

Läänemaa aasta õpetaja on LÜGi eesti keele ja kirjanduse õpetaja **Monika Undo**, kes nimetati ühtlasi ka Läänemaa selle aasta parimaks gümnaasiumi aineõpetajaks.

Monika Undo tunnistas, et kindel soov õpetajaks saada oli tal juba põhikooli lõpetades ja see töö vaimustab teda tänini. „Selle töö juures hoiab juba see, et iga päev on täiesti erinev, saab teha põnevaid asju ja ka ise selle käigus õppida,” nimetas Undo põhjusi, mis teda õpetajameti juures hoiab. „Ma ei vahetaks seda mitte ühegi teise ameti vastu,” kinnitas ta. (Reiljan, K., Lääne Elu, 06.10.2016).

Monika Undo toob tundidesse võimalikult palju mitmekesisust, lõimimist teiste ainetega, on loominguline, erinevaid digitehnoloogia vahendeid kasutav, õpilasi motiveeriv, ning oma käitumisega õpilastele eeskujuks väärtushoiakute ja õpioskuste kujunemisel. Ta on kaasanud õpilaste arengu toetamiseks inimesi ka väljastpoolt kooli, on koostööaldis ning alati valmis kolleege jõu ja nõuga aitama.

Monika Undo jõuab õpetajatöö kõrvalt palju – ta on kirjutanud õpikuid ja raamatuid, juhendanud praktikaid ja uurimistöid, vedanud projekte, viinud läbi koolitusi, on üks eksamikirjandite riiklikest hindajatest, kuulub e-eksamit ettevalmistavasse töörühma. Eelmise aasta novembris andis Eesti õpetajate liit koos kutsekojaga talle meisterõpetaja kutse, mille on praeguseks saanud Eestis 17 õpetajat. (Vapper, T., Õpetajate Leht, 11.03.2016).

Läänemaa aasta õpetaja Monika Undo. Foto Arvo Tarmula

13. Kuld- ja hõbemedaliga lõpetajad

Kuldmedal 2017

Andres Dobõšev-Proosväli

Carmen Korjus

Jan Rosenberg

Fred Saarmäe

Karin Veide

Hõbemedal 2017

Margit Paat

Andree Prees

Brigita Pöld

Karin Talving

14. Aukoja liikmed

Nimetusega Läänemaa Ühisgümnaasiumi Aukoja liige tunnustatakse igal aastal ühte naisabiturienti ja ühte meesabiturienti. Kandidaatide esitamise ja valimise õigus on Läänemaa Ühisgümnaasiumi töötajatel. Kandidaadi valikul peetakse oluliseks õpilase panust koolielu edendamisesse. Aukoja liige saab kooli poolt meeneks rinnamärgi.

Aukoja liikmed 2017

Britta Sool

Andree Prees

15. Lõpetajad

12.H klass, klassijuhataja Jaana Maripuu

1. Katariin Aadman

2. Caryna Bogdanov

3. Kevin-Jarl Jaani

4. Karl Robert Konrad

5. Kaisa Kuusik

6. Sebastian Lehis
7. Iris Marleen
8. Martin Nerman
9. Kertu Nõmm
10. Mihkel Puhm
11. Mikk Päeske
12. Karl-Christoph Rebane
13. Sandra Saarniit
14. Mihkel Sinikas
15. Sandra Särg
16. Elina Tammeleht
17. Hendrik Tann
18. Kristiina Teinemaa
19. Greete Tikerpuu
20. Pent Uustalu
21. Kaisa Valm
22. Ergo Vändra
23. Madis Ülevaino

12.M klass, klassijuhataja Evi Riivits

1. Aimar Alton
2. Andres Dobõšev-Proosväli
3. Hans Joosep Jõgisalu
4. Laura Kasepõld
5. Malin Kisant
6. Carmen Korjus
7. Alvar Kruusma
8. Birgita Kask
9. Merili Möll
10. Margit Paat
11. Janella Paulus
12. Kristiina Peterson
13. Sander Pihlak
14. Kristjan Raag

15. Jan Rosenberg
16. Fred Saarmäe
17. Britta Sool
18. Rahel Elisabeth Toffer
19. Lisete Ulla

12.R klass, klassijuhataja Embi Hunt

1. Eva-Marie Alasi
2. Antti Antikainen
3. Victor Chertov
4. Egert Jakobi
5. Grete-Liis Kalev
6. Kaspar Karja
7. Ergo Kessel
8. Geerit Kikut
9. Bruno Laande
10. Oliivia Lillep
11. Kerstin Nurme
12. Kristjan Palmiste
13. Tormi Peterson
14. Andree Prees
15. Brigita Põld
16. Raivo Roos
17. Rasmus Räli
18. Raimond Sarapuu
19. Johannes Schönberg
20. Mikk Sikemäe
21. Alexander Sovetov
22. Karin Talving
23. Karin Veide
24. Martin Veide
25. Jasper Vimm

LÜGi lõpetajad 2017. Foto Markus Sein

16. Konkurssidel auhindu võitnud õpilaste tööd

16.1 Johanna Liiv - „Eesti - rahu või möllu riik?“

Johanna Liiv 10.H. Eesti Vabariigi 99. aastapäevale pühendatud kõnevõistluse võitja.

Austatud kuulajad, head kaasmaalased!

Eelmisel aastal oli mul au pidada Haapsalu toomkirikus Eesti Vabariigi aastapäevale pühendatud kõne. Ma toonitasin oma tollases kõnes kolme põhiasja: headust, märkamist ja positiivset suhtumist ning kutsusin inimesi üles olema ühtsem rahvas. Täna, kui on läinud mööda täpselt aasta, mõtlen ma, et mis siis aastaga inimestes, sealhulgas ka minus endas, muutunud on. Olen kindel, et nii mõndagi, kuid mitte seda, millest mina rääkisin.

Sellest omakorda tekib mul küsimus – mida me tegelikult oma elus väärtustame?

Kõik inimesed soovivad endale ilusat kodu, hoolivat peret, tasuvat töökohta, soojamaareise ja muud säärast, aga kujutlege, et teil on kõik eelpool mainitu olemas, kuid puudub üks pisike, aga oluline nüanss. Selleks on rahu. Kuidas te kujutate oma ilusat elu keset sõjakollet või pidevaid protestiavaldusi? Minu meelest ei ole sellisel elul, kust puudub rahu, oma kvaliteeti. Minu jaoks tähendab rahu turvalisust ja õnne, mida minu meelest kõige paremini just Eestis elades saab tundma õppida. Jah, ka Eestil on olnud väga raskeid aegu ja minu aupaklikkus nende meeste ees, kes meid omal ajal vabaks võitlesid, on üüratult suur, kuid seda enam, miks me seda ei hinda? Miks me põgeneme siit, OMA rahulikust riigist selle möllu sisse laia ja sõjakasse maailma? Ma vist tean, miks.

Inimene hakkab olemasolevaid asju väärtustama alles siis, kui ta nendest juba ilma on jäänud. Jah, on osa inimesi, kes lähevad Eestist ära, sest nendele vastavat tööturgu siin ei leidu, on inimesi, kes lähevad õppima või reisima mõttega, et nad tulevad siia, OMA KOJU, tagasi. Ja siis on hulk inimesi, kes põgenevad siit esimesel võimalusel, samal ajal Eestit maha tehes. Aga teate, minu meelest lähevad nad kõik vaid ühte asja avastama: seda, kui hea on elada rahulikus riigis. Loomulikult ma ei saa väita, et Eesti jääb puutumata kõikidest terroriaktidest üle maailma. On olnud päevi, mil isegi Haapsalus ringi käies on hirm naha vahel, sest eelmisel ööl on olnud meist vaid 2500 km kaugusel üle 150 inimelu võtnud terrorirünnakud. Aga kui ma mõtlen, et rahurikkumised Eestis piirduvad vaid lärmavate naabritega, siis tegelikult võib selle üle ju väga rõõmus olla. Ma pigem elan sellises nii-öelda koduses möllus, kus olen ühe õhtu naabrite poolt häiritud, kui elan pidevas ohus ja hirmus.

Ma ei taha veel saada suureks, aga ma pean, ja tänu sellele ma pean nägema maailmast terviklikku pilti ja saama aru, kus on minule kõige parem. Minu koht on siin, oma maal, oma rahulikus riigis, OMA EESTIS ning ma olen väga õnnelik, et ma ei pea selle mõistmiseks olema sunnitud kasutama seda rahust ilma jäämise meetodit.

Minu sõnum oli mõeldud eesti rahvale, et me väärtustaks oma sünnipäevalast üha rohkem ja mõtiskleks vahel selle üle, kui hea meil siin tegelikult on.

Armsad kaasmaalased, soovin teile rõõmurohket vabariigi sünnipäevakuud ja rahulikke pidustusi!

16.2 Kris-Mariin Pals - “Ole avastamisnäljane. Ole rumal.”

Kris-Mariin Pals 11.SST. MTÜ Mondo esseekonkursi 2.-3. koht. Juhendaja Monika Undo.

“Ole avastamisnäljane. Ole rumal.” Need lihtsad sõnad seisid 1970. aasta Kogu Maailma Kataloogi (The Whole Earth Catalog) viimase numbri tagakaanel. Just neist aastatest on maailmale tutvustatud imelisi leiutisi, nagu mobiiltelefon, arvutihiir, GPS, Sony tuli välja oma esimese muusikamängijaga ja nii palju muud. Tegu on leiutistega, mida inimesed tänapäeval igapäevaselt kasutavad ning mis on muutnud meie elu. Seega maailma muutmiseks polegi palju vaja. Päästmiseks aga küll. Üks, mis tänapäeval päästmist vajab, on puhas vesi.

Inimkond on lähenemas joogiveekriisini. Üha enam on inimesi, kel puudub ligipääs puhtale joogiveele. Probleemi põhjustajateks võib pidada näiteks katastroofe ja reostusi. Soome kirjanik Emmi Elina Itäranta kirjeldab oma esikromaanis „Vesi mäletab“ maailma, kus sõdu peetakse puhta vee pärast, kus puhas joogivesi on otsa lõppemas ja joogiveeallikaid varjatakse. Itäranta on tabavalt vett kirjeldanud: „*Vesi on kõigist elementidest kõige muutlikum. See ei karda põleda tules ega haihtuda taevasse, see ei karda puruneda vihmana teravatel kaljudel ega uppuda mulla pimedasse vaipa. See on teispooll kõiki algusi ja lõppe. [...] Surm on vee liitlane. Neid ei saa üksteisest lahutada ja kumbagi ei saa lahutada meist, sest meid on tehtud vee muutlikkusest ja surma lähedusest. Vesi ei kuulu meile, vaid meie kuulume veele: kui see on valgunud välja meie sõrmedest ja kudedest ja kehadest, ei lahuta meid maast enam miski.*“ Romaani näol on küll tegemist düstooopiaga ja võib tunduda, et taolised stsenaariumid elus aset ei leia, samas kui käime oma elukeskkonnaga hoolimatult ümber, võib ühel päeval maailm tõesti olla selline, nagu romaanis kujutatud.

USA kirjanik William Gibson on öelnud kuldsed sõnad: „*Tulevik on kohal. See pole lihtsalt veel laialt levinud.*“ Gibsoni mõtet toetab 1994. aastal Šveitsi firma Vestergaardi poolt välja töötatud riidest filter, et võidelda drakunkuloosi (troopiline parasiitinfektsioon, mis põhjustab valulikke nahahaavandeid ja artriiti) levikuga. Vestergaardi esindajad on korduvalt öelnud, et kõik algas puhta vee probleemiga. Puhas vesi ei tohiks kunagi probleemiks ollagi. 1999. aastaks sai filter juba uue kuju väga efektiivse toruna. Täna on paigaldatud üle 37 miljoni filtri, et haigus maailmast lõplikult kaotada. Sealt edasi taheti luua midagi, mis suudaks vett puhastada kiiremini ja efektiivsemalt; midagi, mis mustast veest teeks joogivee. Tulemuseks oli 2005. aastal ilmunud kõrre moodi filter (LifeStraw), mis loodi eelkõige arengumaadele mõeldes.

Suurimaks probleemiks saastunud vee tarbimisel on vees levivad haigused. Võimalus on nakatuda mitmetesse kõhulahtisust tekitavasse haigustesse, mis tapavad igal aastasel umbes 1,5 miljonit inimest. Väga efektiivse veepuhastussüsteemiga, mida elukõrs kasutab, suudetakse haiguste levikut peatada, parandades inimeste elukvaliteeti. Üksainus seade suudab puhastada umbes 1000 liitrit vett. Elukõrs on tehtud plastikust, mis ei sisalda kemikaale ja ei vaja töötamiseks elektrit. Kõrre teeb omapäraseks õõnsate kiudude tehnoloogia, mis puhastab tõhusalt erinevaid osakesi, hävitades viiruseid, ainurakseid ja baktereid. Torukese seintes on imeväikesed poorid, millest läbi liigub vaid puhas vesi, mida saab juua seadme ülemisest osast. Kõrre puhastamine on lihtne – tuleb vaid tugevalt puhuda, et eemaldada kinnipüütud osakesi. Seadme loojad leidsid, et tehnoloogia, mida nad kõrres kasutavad, leiaks veel palju otstarbekamat rakendust hoiustussüsteemides ja erineva mahuga veefiltrites. Tehnoloogiat arendati edasi kodus kasutamiseks. Nüüd on juba võimalik väga suurt kogust vett korruga puhastada. Suurimad hoiustussüsteemid suudavad puhastada 7 000 kuni 10 000 tuhat liitrit vett. Täna kasutatakse taolisi tooteid rohkem kui 64 riigis. Näiteks saadeti elukõrsi maavärinas räsida saanud Haitile. Üle 1000 kõrre ja 80 muu puhastusfiltri on saadetud ka Nepaali. Igal inimesel on võimalus soetada elukõrsi. Selle tulu pealt kogutakse raha, et tagada Keenias koolilastele puhas joogivesi. Vestergaard on rohkem kui motiveeritud looma filtrile uusi kasutamisevõimalusi, et päästa veel rohkem inimesi. Lisaks kõigele on elukõrs ka heaks kiidetud maailma terviseorganisatsiooni ja USA keskkonnakaitse poolt. Selle laialdasem levik aitaks päästa 16 000 inimest nädalas, hoiaks kokku väärtuslikku aega, mis kulub puhta vee otsimisele ja koju viimisele. Mida vähem kulutatakse aega vee kogumisele, seda paremaks muutuks elukvaliteet, rohkem õpilasi saaks kooli minna ja rohkem koolipäevi saaks toimuda. Puhta vee puuduse tõttu jääb ülemaailmselt aastas ära 443 miljonit õppepäeva. Kui oleks rohkem puhast vett, väheneks ka suremus kõhulahtisusega seotud haigustesse, mis on praegu üks levinumaid surmasid alla viieaastaste laste seas. Puhas vesi kingib elu.

Organisatsioon WATERisLIFE'i missioon on tagada inimestele puhas vesi, paremad sanitaartingimused ning korraldada hügieenikoolitusi. WiL ei soovi leida ajutisi lahendusi, vaid lahendusi, mis aitaksid ka järgnevat põlvkonda. Enamik inimesi ei tea, et meie vetsupottides olev vesi on ka puhtam kui haigusterohke must vesi, mida praegu kasutab veel üle miljardi inimese. „The Drinkable Book“ on raamat, mida ei tahagi käest panna. Koostöös teadlase Theresa Dankovichiga loodi kõige esimene käsiraamat, mis võimaldab lugejal puhastada vett, õpetab, kuidas hoolitseda oma hügieeni eest, selle raamatu lehed aga hävitavad

surmavaid baktereid. Hetkel tegeletakse käsiraamatu tõlkimisega erinevatesse keeltesse. Üks raamat suudab tagada kasutajale puhast vett kuni neli aastat.

Et tagada vesi tervele kogukonnale, loodi WATERisLIFE'i poolt SUNSPRING – päikesepaneelidel töötav mikrobioloogiline veepuhastussüsteem, saades vett jõgedest, järvedest, ojadest, tiikidest, kaevudest ja vihmaveest. Tegemist on isepuhastava süsteemiga, mis suudab puhastada üle 18 000 liitri vee päevas. Esimene neist viidi Haitile, mis tagab puhta vee 2 000 majapidamises. „The Drinkable Book“ ja ka SUNSPRINGi laialdasem levik päästaks rohkem inimesi ja tõstaks nende elukvaliteeti.

Päikesepaneelidele on ehitatud ka Solarball. Austraaliast pärit õpilane Jonathan Liow, kes käis 2008. aastal Kambodžas, ei osanud arvatagi, et sellest kogemusest saab midagi elu muutvat. Nähes vaesust ja viletsust, mis riigis valitseb, tahtis ta teha midagi, mis realselt aitaks. Saades teada, et on vaja midagi odavat vee puhastamiseks Aafrikasse, otsustas ta luua palli, mis kasutab ainult päikesevalgust ja saastunud vett. Solarball puhastab umbes 3 liitrit vett päevas – kasutaja peab valama musta vee palli, mis saab päikesevalgust kogu 360 kraadi vältel. Süsteem käivitub päikesekiirguse abil, luues joomiskõlblikku vett. Liow ütles, et kõige keerulisem on teha midagi, mis on efektiivsem kui teised olemasolevad tooted. Ka väikene kogus puhast vett on abivajajale oluline.

Heaks näiteks parandada mere elukeskkonda on Austraalia surfajad Andrew Turton ja Pete Ceglinski, kelle jaoks tähendab ookean kõike. Kaks noort löid Seabini – automaatse vee prügikasti, mis kogub hõljuvaid jäätmeid, rususid ja õlisid ööpäev läbi. Uus innovatsioon loodab välja vahetada suured paadid, mis võrkudega jäätmeid ülemaailmselt koguvad. Võrreldes paatidega on Seabin odavam, efektiivsem ja töötab kauem. Umbes 8 miljonit tonni plastikpudeleid, kilekotte, mänguasju ja muid jäätmeid satub igal aastal maailmamerre. Kuna üks osa sellest vajub mere põhja, võib reostust olla koguni 12,7 miljonit tonni, mis on väga ohtlik mere elukeskkonnale. Näiteks kilpkonnad võivad pidada kilekotte meduusideks ja sellest toituda. Kilekotid blokeerivad edaspidi ligipääsu nende kõhupiirkondadesse, mille tagajärjel kilpkonn sureb nälga. Kilpkonnad pole muidugi ainsad, kes hõljuvat plastikut toiduks peavad.

Usun, et just innovatsioonide juures on oluline aru saada, et ka väike panus aitab kaasa maailma arengule. Pannes kokku iga pisikese uuenduse, iga pisikese annetuse või isegi sõnaleviku,

suudame teha ägedaid asju, mis kunagi maailma päästavad. USA kirjaniku Cormar McCarthy romaan „Tee“ on ideaalne näide sellest, kuidas kõik on inimese kätes ja võimuses. Raamatus on kirjeldatud maailma, kus pärast globaalset katastroofi enamik inimesi hukkus. Üksikud ellujäänud võitlevad oma eksistentsi eest, maailmas ei kasva enam midagi, on pidevalt külm, ümberringi on kõik hall ja kõle. Elatakse maailmas, kus üksikute ellujäänute hulgas on levinud kannibalism ja puudub halastus. Ööd on ainult veidi vähem pimedad. Päeval tiirleb kadunud päike ümber Maa nagu leinav ema, latern käes.

Innovatsioonid algavad ennekõike probleemi märkamisest. Väikesed asjad suudavad palju. Leiame näiteid kirjandusest, mis hoiatavad meid katastroofide ja puhta vee puudumise tagajärgede eest. Maailmas on ka tõendeid, mis viitavad, et oleme suutlikud leidma probleemidele lahendust. Saame ainult loota, et tulevikus ei pea ükski laps, ükski nooruk või ükski täiskasvanu puhta vee pärast loobuma haridusest või töötamisest või meie kõige kallimast varast – elust.

16.3 Karl-Christoph Rebane - „Minu Eestile“

Karl-Christoph Rebane 12.H klass, Eesti Emakeeleõpetajate Seltsi korraldatud sõnaloominguvõistluse „Minu Eestile“ 2. koht.

„Minu Eestile“

Kõnnin mööda männimetsi,
varbavahel sammal.
Siinne aeg on vaikne,
lärm puhkab võõral rannal.

Korjan kasetohu vahelt
Sul kastepärleid pärjaks pähe.
Murrann päiksekiiri taevast
teades ette – neid on vähe.

Koon Sul ämblikvõrgust salli,
paar käpikuid koon ka –

sellised mis kokku sobiks
Sinu rahvariidega.

Kõnnin mööda männimetsi,
korvi poetan mustikaid,
paar pohlamarja – krimpsus nägu.
Ah, neid marju lustakaid!

Oma koduukse vahelt
kingin Sulle oma soojuse,
annan Sulle oma käed,
võtta võid mu nooruse.

Kõnnime kesk' männimetsi,
naudime Su ilu.
Naudime, kuis mahe tuul
vagusi meid silub.

Sinised on meie taevad,
musta mulla peal me käbid.
Valget, helget elu nähes,
puudub rinnust koduhäbi.

Annaksin ma endast kõik
ja võtaksin Su kaissu –
kallis Eesti, usun Sind
ja usaldan Su vaistu.

16.4 Henri Jakobson - „Kärbsed“

Henri Jakobson 11.H klass, emadepäeva kirjandite konkursi peaauhind

Kärbsed

Me istusime laua taga. Vanaema tegi kohvi, nagu ta alati teeb, kui me talle külla läheme. Kallas kohvi tassidesse ning pani suhkruga ja koore lauale. Kõrvale pakkus kaeraküpsist, mille me vennaga olime toonud. Lauda kattis peen vanaemale kingitud valge pitslaudlina. Võtsin siiski teed, ei tahtnud praegu kohvi. Paar esimest sõõmu kurgust alla voolanud, keskendusime kruusile.

Pliidil podises parasjagu supp. Köögis rippus veel paberist kollane kärbsesüü, see on seal alati olnud.

Laksti! Vanaema nägi kärbest ja lõmastas selle oma palja käega. Selle pilgu taga oli muud, kui kärbes, kes võib su toidu bakteritega ära äestada või muneda su küpsise peale. Aga miks mitte avada aken ning lasta väikesel armetul elukal oma teed minna? Tuli ka teine ja lõmastatud sai seegi, kärbse jalga tuikas paar korda ning seejärel seiskus.

„Suvisel ajal on neid alati palju, sellepärast ei saagi ust lahti hoida, tulevad sisse,“ sõnas vanaema, ajades laibad kokku. „Eriti siis, kui toas midagi keedetakse.“

Ta istus tooli tagasi, aetas käed sülle, vasak alla, parem peale, vaatas maha, neelatas, silmad klaasistused ekseldes sügaval mälusoppides, vaatas üles ja naeratas.

„Kui me elasime seal Harjumaal, Alansil, ma olin veel päris pisike,“ sõnas ta rahulikult ning tegi pausi lause lõppu, võttis kahe käega kruusi ning puudutas huultega kuuma kohvi. „Oli suvepäev, kaunis, linnud laulsid, rohutirtsud siristasid rohus, tuuleke paitas, väga kuum oli,“ kirjeldas ta justkui ise selles hetkes olles, tundes soojendavaid kiiri nägu katvat. „Sel ajal tuli kanu maha võtta. Nagu seda tehakse ikka, tead küll. Mina küll seda ei teinud, seda tegi mu isa,“ kohendas end, vaadates silmadega üles ning otsides edasi. „Kuum oli ja kui veel köögis keedetakse kana, et saada räpased suled küljest, neid küll toidust leida ei taha, kujutad ette küll, tuli uks või aken ikka lahti teha, et natukenegi hapnikku sisse lasta ja lämmatavat kuumust välja lasta. Kuumusega kaasnes verine naha ligitõmbav hais, mida himustavad

kangesti... kärbsed. Eks nad pääsesid sisse. Paned võrgu ette, ega see palju ei aita, ikka tulevad sisse,“ hingas ta sügavalt, asetades käed sülle, parem alla, vasak peale ning jätkas.

Kohv jahtus ning hakkas tasapisi külmaks minema. „Üritasime neid ikka väljas hoida, riputasime kärbsepabereid, ajasime kärbsepiitsaga taga, karju kasvõi, et kasigu välja,“ muigas ta, kuid muie kadus hetkega ja asendus selge puuriva pilguga.

„Saime neid välja ja saime neid maha, aga neid tuli juurde ja juurde ja juurde,“ ohkas ta mälestusse üha enam sisse minnes. „Lõpuks oli terve lagi neid täis. Vaadates üles näed musta liikuvat parve, mis põriseb. Tiivad peksavad, piitsaga enam kätte ei saa. Vehi palju tahad, karju palju tahad. Pidi tasa ja targu ootama, midagi väga teha ei saanud, ei olnud mõtet, tegime, mida saime,“ võttis ta oma külmaks läinud kohvi ning jõi selle ühe lonksuga ära. Vaatas kruusi põhja, kus voolas veel suhkur, mis ei segunenud kohviga. „Vot nii.“

Võttis paberi, korjas sellega tapetud kärbsed ja viska prügikasti. „Kas sa soovid veel teed?“

Ma vihkan kärbseid.